

MEVSİMLİK ÇEVİRİM İÇİ ÖYKÜ DERGİSİ

ÖYKÜMEN

AHMET ERGİN AŞUR ÖZDEMİR AZRA ÇELİK BÜLENT YÜNEY EZGİ DALAN FATİH BAR
FAZLI BUĞU GİZEM ÇETİN İBRAHİM DAŞTAN İREM EKİCİ KEVSER ÖZDAMAR
MEHMET EMİN ÜNAL MERVE YAZAR MÜZEYYEN ÇELİK KESMEGÜLÜ SALİH KAMIŞLI
ŞABAN YURTÇU YAKUPHAN GÜLEÇ

04

EDİTÖRDEN

Mehmet Emin Ünal

17

TALİH KUŞU

İrem Ekici

05

ÖYKÜNÜN RESMİ

Kevser Özdamar

26

MESAJ

Merve Yazar

06

NAİLE HANIM

Azra Çelik

30

GERİCİLER (IV. KISIM)

Gizem Çetin

11

O GÜN

İbrahim Daştan

35

BEN BİR ROMAN KAHRAMANIYIM

Bülent Yüney

14

AZ KURU ÜÇ EKMEK

Şaban Yurtçu

42

RÖPORTAJ: AŞUR ÖZDEMİR İLE
SÖYLEŞİ

Yakuphan Güleç

48

GÖLGEDE KALANLAR SERİSİ:
FEYYAZ KAYACAN

Ezgi Dalan

73

SEVİNEBİLİRSİN SUADA İŞTE
YALNIZIZ

Kevser Özdamar

54

ÖYKÜ YAZMAK HİKAYE OLMAK:
ÖYKÜMÜN HİKÂYESİ

Müzeyyen Çelik Kesmegülü

76

ÖYKÜMEN KÜTÜPHANE

Yakuphan Güleç

57

ELLERİNDE YÜREK TAŞIYAN
YOLCULAR (II)

Fazlı Buğu

80

ÖYKÜMEN SÖZLÜK

Ezgi Dalan

64

DÜNYA SÜRGÜNÜ

Salih Kamışlı

83

ÖYKÜLENS: DÂRU'L-BEDAYİ

Ezgi Dalan

70

2002 YAZI

Fatih Bar

Öykümen

GENEL YAYIN YÖNETMENİ
YAKUPHAN GÜLEÇ

YAYIN KURULU SORUMLUSU
MEHMET EMİN ÜNAL

YAYIN KURULU
**AHMET ERGİN
EZGİ DALAN
KEVSER ÖZDAMAR
ZEMZEM GÜL**

KAPAK GÖRSELİ
SIĞIRCIK KUŞU

ARKA KAPAK GÖRSELİ
INDEPENDENT TÜRKÇE

GÖRSEL YÖNETMEN
AYŞEGÜL GÜL

TASARIM VE MİZANPAJ
**AHMET YETİK
YAKUPHAN GÜLEÇ**

SOSYAL MEDYA SORUMLUSU
SÜLEYMAN ÇINAR

SOSYAL MEDYA

@oykumenedebiyat

oykumenedebiyat.com

© Her hakkı saklıdır.
mevsimlik yayımlanır.

Hikâyeler Hayatı Anlamlı Kılar

Bir çağın sesi, bir kalbin çarpıntısı, insanlığın hafızası... Hikâye, yalnızca bir anlatım biçimi değildir; insanın yeryüzündeki izini taşıyan en kadim miraslardan biridir. Dilden dile, yürekten yüreğe aktarılan her hikâye; kimliğin, hatıranın, acının ve umudun hasılı insanı insan yapan tüm unsurların taşıyıcısı niteliğindedir. Hikâyeyi insan nazarında kıymetli kılan da budur.

İnsanlık tarihi incelendiğinde insanın eş zamanlı olarak hayatta kalmak, anlamak ve anlatmak gibi dertler edindiği görülmektedir. Sadece yaşamının yetmediği, yaşanılanın çeşitli vesilelerle paylaşıldığı, bir başkasının gözünde yeniden şekillendirilmesinin arzu edilmesi kesinlikle boşuna değildir. O sebeple olacak ki hikâye varlık sahasına arzı endam etmiştir. Ne kadar farklı olursak olalım, aynı insanlık hâlinde buluşabilmek için.

Her anlatı zihinler ve gönüller arasında köprüler inşa eder. Bu köprü geçmişle geleceği, bireyle toplumu alemle insanı birleştirir. Bazen bir çocuğun uyumadan önce duyduğu masalda, bazen yıllar sonra açılan eski bir mektupta, bazen de bir derginin sayfalarında rastlarız o köprüye. Ve her seferinde aslında şunu fark ederiz: Hikâye yaşatır. Hem insanı, hem hatırayı, hem umudu hem de cesareti.

Bugün hazzın, hızın, sesin ve görüntünün hüküm sürdüğü bu çağda, hikâye hâlâ direniyor. Anlamı korumak, duyguyu unutturmamak, insanı insana yaklaştırmak için direniyor. Çünkü hikâye, sadece anlatılan değil, aynı zamanda hatırlatan şeydir: Nereden geldiğimizi, kim olduğumuzu ve nereye yöneldiğimizi.

Öykümen her sayfasında her satırında anlamlı bir hikâye barındırıyor. Kimisi kelimelerle yazılmış, kimisi bir sessizliğin içinde gizli. Ama hepsi, sizi bir başka dünyaya davet eden, size sizi hatırlatan hikâyeler... Ve bu satırlarda, sizin de kendinize dair bir şeyler bulacağınıza inanıyoruz.

Çünkü bizce:

Her hikâye bir izdir,

ve izler bir araya geldiğinde insanın sesi oluşur.

Mehmet Emin Ünal

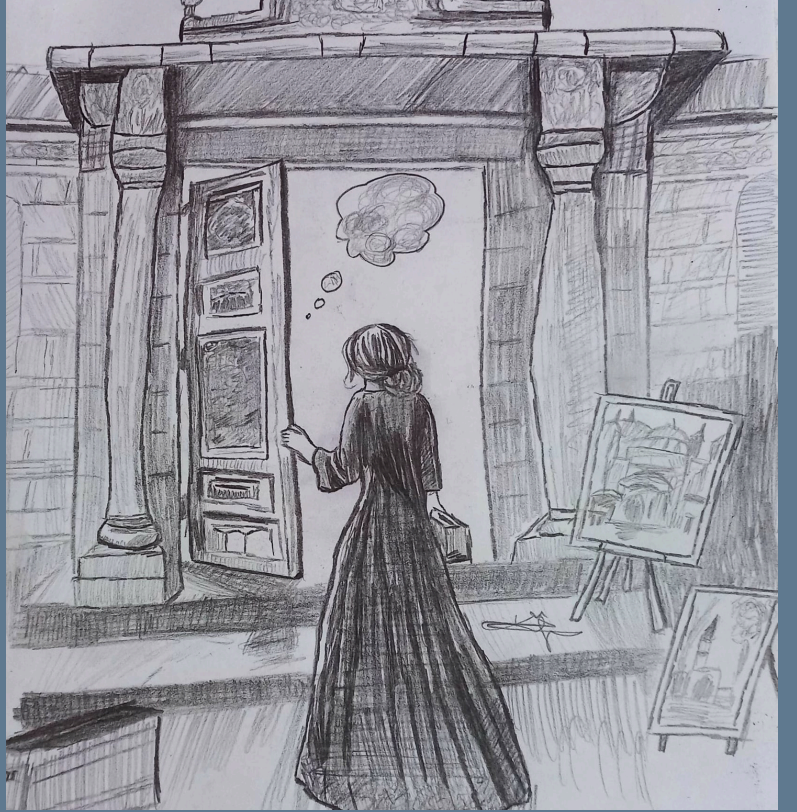

Naile Hanım

Azra Çelik

ÖYKÜ

Beyazdan hallice güpürlü perdeden sızan yumuşak ve ılık bir Nisan güneşinin yüzüme vurmasıyla uyandım bu sabah. Bahar tüm cömertliğiyle evime uğramıştı yine. Pencere önümde bekleyip duran kuşların sesi cennetin orkestra şefi misali doldurdu odamı en naif notalarıyla. Şimdi kalkma zamanı ve bu güzel günün hakkını vermeli diye düşündüm kendi kendime. Mutfakta dünden kalan tarçınlı kurabiye'nin kokusunun tesiri altında, biraz da hayatta kalmanın mecburiyeti ile kahvaltımı hazırladım. Oldum olası yemekle hiç iyi olmadı aram. Ama sonrasında elime tutuşturduğum kahvem en çekilebilir yanıydı kurduğum sofraların. Kahvemi yudumlarken yarım aralı pencereden nemli yosun kokusunun verdiği huzurla yaşadığım bu yerin hayatımdaki en büyük

şanslardan biri olduğunu anımsadım. Kendimi bildim bileli terkedilmiş ücra bir Fransız sahil kasabası olmasa da yaşayabileceğim en güzel sahil kıyılarından biri olduğunu düşündüğüm Eskişehir bana sunulan en güzel hediyelerden biri diye düşünürdüm.

Geçmiş, varlığı ve yaşanmışlığı çok eskilere dayanır Eskişehir'in. Şehrin gürültüsünden arındırılmış bu ücra köşe aynı zamanda sanayinin kustuğu tüm zehirden ve maddiyatından uzak köhneleşmiş bir huzur sunar insanlara ve insanın baktığı gördüğü

kadardır cümlesine kanıt niteliğinde, burayı bir de benim hayal dünyamda görün isterdim, zihnimin muazzam bütünlüğünde. Hele bir de sahil boyunca sıralanmış banklardan veya gayet basit kayalıklardan birine oturup karşı semtlerin ışıklarına baktığınızda sizde bu güzelliklerden çokta mahrum kalmayacaksınız aslında. Belki evlerden çıkan bir plak sesine, yakası nakışlı keten gömlekli bir insana, belki de sahile bakan balkondan çizeceği resimlere ilham arayışında Osman Hamdi Bey'e denk geleceksiniz.

Zihnimde tek kişilik kalabalığın verdiği efsunkâr bir hayatın cezbedici tarafı ile kurduğum naftalin kokulu bir rüyadan uyanıp Osman Hamdi Bey 'in bir zamanlar inzivaya çekilip büyüleyici resimler yaptığı evine doğru yürüyorken buldum kendimi. Adımlarımı çocuksu muzipliğin verdiği heyecanla atarken kulağımda Eskihişar'a en çok yakıştırdığım Hüsnü Arkan'ın "Yeniden" şarkısının sözlerindeyim. Çünkü burası birazda yeniden başlama durağıydı benim için. Her şeye büyük umutlarla başladığım yerd. Şimdilerde müze olarak ziyaretçilerini ağırlayan köşkün arka bahçesi umutsuzluklarımın, başarısızlıklarımın, yeniden başlama heveslerimin, içimdeki tüm ertelenmişliklerin bekçisiydi bahçedeki ağaçlar.

Banklardan birine oturup nefeslendim

bir süre. Kulak zarımda titreşimini tam zamanında sonlandıran şarkı ile beni meşgul eden gürültüden kurtuldum ve kuşların harmonisine kulak verdim. Tüketen bir toplumun hizmetine sunulmuş çiçeklerin renk cümbüşünün seyri var gözlerimde. Bulutlara iliyor bakışlarım sonra. Yağmur yüklü bulutların güneşle inatlaşmasına tanık oluyorum. Nisan ayı yağmurun ve sıcakın öncelik yarışıydı birazda. Ve bugün güneş kazanmıştı bu tatlı çekişmeyi, sıcakını hissettirmişti düpedüz en çokta ben nasiplenmişim bu sonuçtan. Öyle ki güneşin sıcakını yüzümde hissettikçe, ağaçların bir annenin dudaklarından dökülen ninnileri anımsatan ıslığını duydukça göz kapaklarımın ağırlaştığını hissettim. Yüzümü kollarımın arasına alıp çürümeye yüz tutmuş tahta masanın üzerine emanet ettim. Kısa bir molanın ruhuma iyi geleceğine inancım tamdı. Göz kapaklarımın ağırlığına yenik düştüğüm sırada nasıl olduğunu anlamasam da kendimi köşk bahçesinin kapısının önünde buldum. Köşkün tılsımlı atmosferini gönül gözüyle kim görse hissedebilirdi. Planını Osman Hamdi Bey'in çizdiği, en ünlü eserlerini resmettiği, eşi ve çocuklarıyla inzivaya çekildiği ve hatta 1. Dünya Savaşında savaşın seyrini değiştirecek kararların alındığı, bu kararları alan önemli insanları da

konuk ettiği tarihi köşktü burası.

Bu köşke hayranlığım Osman Hamdi Bey'in hayatını araştırdığımda daha da perçinlenmişti. Osmanlı döneminin son zamanlarında köklü bir aileden gelmiş olması, ailesini gücünü ve nüfuzunu kendi gelişiminde hayal kırıklığı yaşatmayacak derecede olumlu anlamda kullanması güzel sanatlara ve tüm ülkenin kültürel gelişimine de ışık tutmuştur. Tüm bunların yanında Edebi olarak çok sevdiğim "Kürk Mantolu Madonna" kitabının ana karakterlerinden olan Raif Efendi bana Osman Hamdi Bey'i anımsatır. Öyle ki hukuk eğitimi için gittiği yurt dışında ailesinin isteği dışında sanata olan sevdası ağır basmış ve eğitimini sanata ağırlık vererek devam etmiştir. Viyana'da katıldığı bir resim sergisinde Marie ile tanışması ve onu eşi olarak seçmesi de Raif Efendi'nin Maria Puder'ini anımsatmıştı bana.

Beynimin kıvrımlarında tüm bu bilgiler gezinip dururken köşkün basamaklarını birer birer çıkarken buldum kendimi. Üzerindeki çiçek desenlerinin bile çok kıymetli olduğu eşikten adımımı atmamışken daha pembe şapkalı al yanaklı küçük bir kız çocuğu koşarak geçti önümden. Yabancı birinin varlığına aldırış etmeyen bu tatlı kızın bakıcılarından biri olduğunu düşündüğüm orta yaşlardaki bir kadının uyarısına aldırış

etmeyen başka bir erkek çocuğu da ardı sıra koşturup duruyordu. Giyim tarzlarından zamanın çok gerisinde olduğunu düşündüğüm insanların sesleri beni içeriye girmeye zorluyordu. Kapıyı biraz daha aralamamla kapıdan gıcırtı şeklinde büyük bir gürültü çıktı. Sesin ev ahalisini rahatsız edeceği düşüncesi belki de fark edilecek olmanın verdiği huzursuzluğa inat yine de girişteki odaya yöneldim. Hayalle gerçek arasında arafta olduğumu anlamam biraz zaman alacaktı belki de ama karşımda gördüğüm Osman Hamdi Bey'in ta kendisiydi. Burun kemiğine yerleştirdiği sapsız gözlükleri mizacına ciddi bir ifade kazandırmış gibiydi. Sakallarındaki birkaç beyaz yaşını belli ediyordu. Yakasına çiçek kondurmayı ihmal etmediği çizgili takımı zamanın şıklığını ispatlar nitelikteydi. Elinde fırçasıyla zihnimde hayalini kurduğum görüntüler tekrar canlanıyordu. Önünde duran şöalesine koyduğu tuvalde birkaç fırça darbesinden sonra elini çenesine koyup bir süre düşündü. Karşısındaki her kimse aşkla baktığı belliydi. Düşüncelerinden sıyrılıp bir şeyler mırıldanıverdi. Ne dediğini tam duyamamış olmanın bende oluşturduğu merakla birkaç adım daha attım. Akşam yemeğini tatlandırarak fesleğen kokusunun dolaştığı bu evde ilerlerken içimde bastıramadığım bir heyecan vardı.

Aldığım nefesi boğazımda, kalbimin atışını şah damarımda şiddetle hissediyordum. Zamansız ve davetsiz bir misafir olmanın verdiği huzursuzluk tüm benliğimi ele geçirmişti. Osman Hamdi Bey'in beş adım ötesindeydim şimdi. Nasıl oluyordu da kimse beni fark edememişti. Bu durumdan memnun olsamda aldığım nefes attığım adım seslerim kimsenin dikkatini çekmiyordu. Beni cesaretlendiren vaziyet karşısında resim yapılan odanın kapısına dayanmış şekilde buldum kendimi. Fesleğen kokusuna karışmış yağlı boya kokusunun ağırlığı bu odaya muazzam bir kimlik kazandırmıştı. Yerli yersiz dağılan boyalar ve fırçalar Osman Hamdi Bey'in emrine amadeydi belli ki.

Tüm bu karmaşa başımı döndürmüş olacak ki kapının eşiğine geldiğimde duvara dayanıp az biraz güç bulduğumda yüzümü Osman Hamdi Bey'in baktığı yöne çevirince bana tüm sıcaklığı ile bakan bir çift göz gördüm. Verdiği pozu da bozmak istemeyen bu güzel kadın besbelli Marie Palyart idi. Dudağında tatlı bir gülümseme ile davetsiz yabancıya misafirperverliğini esirgememişti. Başını hafifçe öne eğerek beni hanesine memnuniyetle kabul edişini Osman Hamdi Bey'in sesli ikazı böldü. "Naile Hanım" dedi karşısındakini kırmaktan korkan bir ses tonuyla. Marie ismini Naile ismine

tercih ettiğini öğrendiğimde bu ismin anlamını hemen araştırmıştım. Muradına erme anlamına geldiğini okuduğumda daha anlamlı bir isim verilemezdi demiştim kendi kendime. Çünkü Osman Hamdi Bey'in kaygısız soluklandığı dileğinin gölgesiydi Naile Hanım.

Kulağına çalınan isminin yankısında istemeyerek de olsa ayırdı gözlerini üzerimden. Sağına döndü güzel kadın. İskemle üzerinde oturan bu zarif kadın siyah tüy ayrıntılı bir şapka takmış yine siyah bir kaftan giymişti. Karakteristik bir burnu, hoş bakışlı gözleri, şapkasından bir miktar dökülen saçları ile güzel bir siluet olarak hafızama kazınıyordu.

Öylece durup kaç dakika izledim, geçmişe ne kadar şahitlik ettim bilmiyorum. Günlerce uykusuz kalmış ve nihayetinde ömrünün en tatlı uykusunu uyumuş fakat gördüğü rüyanın en güzel yerinde zamansız uyandırılan biri gibi uyandırıldım. İskeleden gelen vapurun düstursuz sesiyle birlikte etrafımda dolaşıp duran modern zamanın kölesi insan geçişini izledim oturup kaldığım bahçede. Biraz önce gördüklerimden geriye sadece fesleğen kokusu kaldı. Gözüm kol saatime ilişti. Saatin epey geç olduğunu fark etmemle birlikte okurum niyetiyle yanımda getirdiğim fakat kapağını dahi açmadığım kitabı elime alıp oturduğum yerden kalkmam

bir oldu. O kadar hızlı kalktım ki kolum masaya çarptı ve kitap yere düştü. Eğilip dünyanın en zahmetli işiymiş gibi büyük bir yorgunlukla kaldırdığım kitabın arasından bir fotoğraf düştü. Siyah-beyaz, sol üst kısmından ışık hüzmeleri süzülen, bir oda kapısına sırtını vermiş olan biteni izleyen zayıfça bir kız silüetini gördüm. Bana hiç yabancı gelmeyen bu görüntü gözlerimin fal taşı gibi açılmasına sebep olmuştu. Fotoğrafi biraz daha yaklaştırdım göz bebeklerime doğru. Fotoğraftaki kişinin ben olduğumu anlamam çokta uzun sürmedi. Ağzımdan çıkan belli belirsiz sesler şaşkınlığıma şahitlik etti. Biraz zaman sonra fotoğrafı çevirip arkasına bakmak geldi aklıma. Nizami yazılmış Arapça birkaç cümleden ibaret olan yazıdan bir şey anlamamış olmak kendime olan öfkemi arttırdı. Hayatımda ilk kez bir dili bu kadar çok öğrenememiş olmanın pişmanlığını yaşadım. Neyse ki aklıma tarih bölümü okumakta olan kuzenim geldi. Bir çırpıda aldığım telefonun mesaj kısmına girip yazmaya başladım. “Sana bir fotoğrafı ve arkasındaki yazıyı çekip gönderiyorum, rica etsem çok acil çevirisini yapar mısın?” Mesaj görüldü fakat cevap gelmedi karşı taraftan. Verilmeyen cevap merakla geçirdiğim birkaç saate bedel oldu.

Eve nasıl vardığımı anlayamamış

olmakla birlikte bir kahvenin sakinleştirici şifasına ve sıcaklığına sığındım. Sonra telefonumun çaldığını duydum ve daha ikinci çalışmada açtım. Telefonun diğer ucundaki kuzenimin sesindeki telaşı anlamak çok zor olmadı. “Bu fotoğraftaki sensin ama zaman çok eski, yazı da sana yazılmış ama Osmanlıca!” derken cümlesini bitirmesine izin vermeden “Ne yazdığını öğrenebildin mi?” diye sordum sadece.

Beni anlayışla karşılamış olacak ki ikiletmedi ve hemen açıklamaya başladı:

“Hocamdan yardım alarak zorlanmadan çevirdik” dedi ve devam etti “hocamın yazdığı çeviriyi fotoğrafla beraber mesajla gönderiyorum sana.”

Hemen telefonuma gelen mesaja baktım ve okumaya başladım:

“Saçları fesleğen kokulu kız, munis ruhuna aşikâr olan ruhum varlığına şahit olmaktan ziyadesiyle mutlu oldu. Evime misafir olmandan ziyadesiyle memnun oldum. Zamanın bir yerinde tekrar karşılaşmak dileği ile...”

O Gün

İbrahim Daştan

EDİTÖR:
EZGİ DALAN

“

...Mezarlarınıza Tkreceğim
diyorlardı Bin Muhteşem Güneş
altında şampiyonların Kahvaltısı'nda
Azizler ve Alimler'le beraber Aşk ve
Gurur'la buluşacakları o gün.

Vahşetin Çağrısı'na uyan Efendi İle Uşağı Tom Amcanın Kulübesi'nde Parfümün Dansı'yla kendinden geçip Sahilde Seksek oynayan Şeker Portakalı'nı okuyan çocuklara acımayan Mahşerin Dört Atlısı ve Destursuz Bağa Girenler Putların Alacakaranlığında Sür Pulluğunu Ölülerin Kemikleri Üzerinde naralarını atarken Çanlar Kimin İçin Çalıyor diye birbirlerine soruyorlardı Pinokyo'nun burnu İlahi Komediya'yı oynarken Dar Kapı'ya sıkışmış Karanlığın Sol Eli kötü Cinler'le beraber ortalığı karıştırıyordu yani Batı Cephesinde Yeni Bir Şey Yok'tu ilkönce Alamut Kalesi'nde başlayan pis Koku zamanla Güneş Ülkesi'ne yayılmaya başlamış Kimlik'ini kaybedenlerin Saatleri Ayarlama Enstitüsü kapatılmıştı ve Kökler'ini bilmeyen Budala'lar Var Olmanın Dayanılmaz Hafifliği ile Geçmişe Yolculuk yapamayanlar İmkansızın Şarkısı'nı söylerlerken Bir Çöküşün Öyküsü Sürgündeki Hanedan'ı anlatıyordu Kitle ve İktidar Unutmanın Genel Teorisi'ne uygun Godot'yu Beklerken Aşksız İlişkiler yaşayan Öküzün A'sı'nı bilmeyen Tanrısız Gençlik Bir Son Duygusu ile İntihar Dükkanı'nda Melankoli halinde Robinson Crusoe'ye inanıp Defne Adası'ndaki Büyülü Dağ'ı bulmak amacıyla yola çıkmışlar ama ortalığı Sis bürümüştü Hayy Bin Yakzan'ı okumayanlara Dalgalar aman

vermiyordu Atalarımız Kalem ve Kılıç oynatırken İrade Terbiyesi'ni öğrenemeyen Göğü Delen Adam Savaş ve Barış'ta Alçaklığın Evrensel Tarihi'ni yazıyordu fakat Umudun Göğe Yükselişi Vadideki Zambak kadar güzeldi İnsancıklar Çöle İnen Nur'u hissediyor Işık Doğudan Yükselir Yüzyıllık Yalnızlık yakında bitecek derken Tatar Çölü'nde yine Kötülük Çiçekleri açıyordu Körlük içindeki Yabancı Gecenin Sonuna Yolculuk'ta Yaşamın Trajik Duygusu ile Kurtar Halkımı Musa nidasıyla yalvarıyor Babalar ve Oğullar Çavdar Tarlasında Çocuklar Büyük Umutlar'la Yüzüklerin Efendisi'ni bekliyordu Dönüşüm geçiren Mahpus İnsanların Dünyası'nda İnsanlığımı Yitirirken Veba Çürüme devam ediyor Küçük Prens Zorba'yı anlatırken Kahramanın Sonsuz Yolculuğu Puslu Kıtalar Atlası'nda sürüyor Niteliksiz Adam Frankenstein Sineklerin Tanrısı'na tapıyordu Rüzgarın Şarkısını Dinle'yen Kurtlarla Koşan Kadınlar ve Güneşteki Adamlar Arı Kovanı'na çomak sokuyor Huzursuzluğun Kitabı'nı yazan Eski Zaman Delileri Usta ile Margarita yaparken Ölü Canlar Bir Delinin Hatıra Defteri'ne Gülün Adı'nı kaydediyordu Bir Kış Gecesi Eğer Bir Yolcu Karlar Ülkesi'ne gidiyorsa Yolda Don Kişot'a rastlayabilirdi Bu Ülke'de Sefiller ve Onca Yoksulluk Varken Moby Dick Deniz Fenerini arıyor Notre Dame'in

Kamburu Parma Manastırı'nda Ermiş'e İnsan Neyle Yaşar diye soruyordu Zacharius Usta Tutunamayanlar'a İçimizdeki Şeytan bizi mahvetti diyor Kırmızı Başlıklı Kız Binbir Gece Masalları'ndaki Yitirilen Cennet'i bulmak isterken Doğuda Seyahat eden Bozkırkurdu'nu tanımayan Suç ve Ceza'yı henüz okumayan Dracula her yere Korku Açlık Karanlığın Yüreği'ni götürüyordu fakat bizim Dava'mız Kör Baykuş'u tedavi etmek Diriliş için Huzur'suz Genç Werther'in Acıları'na son vermek Uygarlıkların Grameri'ni Doğu Batı Divanı'nı yeniden yazmaktı

Son İnsan ölmeden önce Hep Yuvaya Dönmek gayesiyle Yıldızın Parladığı Anlar'da Zamanımızın Bir Kahramanı'nı Büyük Umutlar'la bekleyen Mülksüzler Kuş Ölümlüdür Sen Uçmayı Hatırla şiiri eşliğinde Doğunun Limanları'nı seyrederlerken Taksitle Ölüm yağıdıranlara Ses ve Öfke'yle Bahara Kadar Bekle Bandini Mezarlarınıza Tüküreceğim diyorlardı Bin Muhteşem Güneş altında Şampiyonların Kahvaltısı'nda Azizler ve Alimler'le beraber Aşk ve Gurur'la buluşacakları o gün.

Az Kuru Üç Ekmek

Şaban Yurtçu

EDİTÖR:
ZEMZEM GÜL

“

Yaşar abi az kuru ile yaklaşık üç ekmek yemişti. Ekmeği koparıyor, fasulyenin suyuna bandıra bandıra yiyordu. Bol yeşillik ve soğanda yanında cabası.

Muzaffer ve Ali abim Karşıyaka-Nergiz mahallesinde bulunan sıhhi tesisat dükkânlarında; kat kaloriferi, hidrofor, güneş enerjisi, tesisat, montaj, bakım onarım işleri yapıyorlardı. Bazı hafta sonları yanlarına gider hem sanat öğrenir hem de okul harçlığını çıkarırdım. Çalışırken beni en çok mutlu eden şey ise öğlen yemeklerini lokantada yiyecek olmamızdı. Canım ne arzu ederse yiyebiliyor, abimin hesabına yazdırıyordum. En çok da etli patlıcan musakka yemeğini seviyordum. Bu sıralar abimler Tomaki isimli bir şahsa ait sekiz katlı binanın tesisat işini yapıyorlardı. Bu hafta sonu da yanlarına çalışmaya gittim. Yaptığım iş; altı buçuk metre uzunluğundaki tesisat borularını mengeneyle sıkıştırmak, istenen ölçüdeki boruyu demir testere ile kesmek, ucuna paso ile diş açmak ve ketenle açılan uca dirsek, nipel, manşon gibi tesisat malzemelerini eklemekten ibaretti. İnşaatin üçüncü katında Muzaffer abimle ben, dördüncü katında Ali abimle Yaşar isimli çırağı çalışıyordu. O gün aşağıda kalabalık bir semt pazarı kurulmuştu. Balkondan baktığımda sergilerin etrafında kimi insanların alışveriş yaptığını, kimilerinin de pazarı pazarlamış, iki tekerlekli arabalarını çekerek evlerine doğru yol aldığını görüyordum. Pazarcıların inceli, kalınlı sesleri ortalığı velveleye

veriyor, pazarın tüm uğultusu adeta içime doluyordu. Hele bir pazarcının gevrek sesiyle hiç durmadan tekrar ettiği, “Dereotu, roka, maydanoz! Dereotu, roka, maydanoz!” sözleri sivri cam parçaları gibi beynime saplanıyordu. Muzaffer abim binanın sıvasız banyo kısmında sıcak ve soğuk su borularını döşüyor, arada bana sipariş veriyor, siparişlerini yetiştirmeye çalışıyordum. Yine bir sipariş hazırlamamı istedi. “Şaban! Koçum! Hadi uzunluğu bir metre, yarım parmaklık borunun ucuna bi’ dirsek bağla da gel!” dedi. Kendisine, “Tamam abi. Hemen hazırlıyorum” dedim ve hızla katın salonuna geçtim. Altı buçuk metre uzunluğundaki borular balkondaydı. Bir tanesini sürükleyerek çekip odanın ortasında bulunan üç köşe, üçayak sehpa üzerine kurulu boru mengenesine geçirdim. Boru uzun olduğu için yaklaşık iki metrelik kısmı balkondan dışarıya sarkmıştı. Şerit metreyi açıp tam ölçü alırken, boru mendenen kaydı, dik bir şekilde balkondan zemine çakıldı. Ölçü almadan önce boruyu mengeneyle sıkıştırmayı unutmuştum. O an korku ve panik içerisinde başımı iki elim arasına alıp, “Aman Allah’ım! İnşallah boru birisinin kafasına düşmemiştir” dedim. Koşarak balkondan aşağıya başımı uzattığımda şükür ki kimseye bir zarar gelmediğini gördüm. Boru asfalta dik bir şekilde çakılmış yaklaşık

on beş santimetre çapında, yirmi santimetre derinliğinde bir çukur açmıştı. Aşağıdan insanlar yukarıya bakıyor, öfkeyle bağırıp çağırıyor, el kol hareketleri yapıyorlardı. Abime bir şey demeden sessiz adımlarla ve hızla merdivenlerden aşağıya inip boruyu aldım. Olayı ucuz atlatmışım. Az kalsın, birilerinin ölümüne sebep oluyordum. Bu olay sonrası daha dikkatli çalışmaya başladım. Babam her zaman, “Bir musibet, bin nasihatten daha eğiticidir” derdi. Bu olay gerçekten beni eğitmiş, hayatım boyunca unutamayacağım bir ders vermişti. Öğle vakti yaklaşıyordu. Abim, “Şaban sen git, karnını doyur, biz biraz sonra geleceğiz” dedi. Lokanta çalıştığımız yere iki yüz metre kadar mesafede bulunuyordu. Kısa bir sürede lokantaya geldim. Geniş aralıklarla dizilmiş mermer masalardan birine oturdum. Patlıcan musakka, pirinç pilavı, soğuk cacık ve cevizli baklavadan oluşan mükellef bir menüyle güzelce karnımı doyurdum. Cevizli baklava o kadar lezzetli ve tazeydi ki lokmalar adeta damağıma yapışıyordu. Çayımı yudumlarken içeriye oldukça kilolu olan Ali abimin çırağı Yaşar abi girdi. Selam verdikten sonra garsona seslenerek: “Usta bana az kuru çek, yanında da bol yeşillik, soğan olsun” dedi. Sonra da tahta sandalyeyi çekip karşıma oturdu.

Yaşar abi az kuru ile yaklaşık üç ekmek yemişti. Ekmeği koparıyor, fasulyenin suyuna bandıra bandıra yiyordu. Bol yeşillik ve soğanda yanında cabası. Ocak başındaki usta bir yandan dumanı tüten yemeği karıştırıyor, bir yandan da göz ucuyla ters ters Yaşar abiye bakıyordu. Yaşar abinin ödediği ücret az kuru parasıydı. Onun durumuna gerçekten üzülmüştüm. Demek ki maddi imkânı o kadardı. İçimden Muzaffer abime: “Neden tek işçisinin öğle yemeğini karşılamıyor? Karşılasa ne kaybeder?” diye kızıyordum. Kendime bir gün bir işyerim olursa işçilerimin öğle yemeğini karşılayacağıma dair söz verdim.”

Talih Kuşu

İrem Ekici

EDİTÖR:
AHMET ERGİN

Güneşin tepede kendini gösterdiği, sıcaklığın tüm bedenimde işlediği, ellerimin terlediği, üstümdekilerin üzerime yapıştığı, ayaklarımın ileri gitmeye mecali kalmadığı, oracıkta yığılıp kalma tehlikesiyle başa çıkmaya çalıştığım bir eylül günündeyim. Sahi hangi ayda olduğumun ne önemi vardı? İstanbul'un en güzel caddelerinde; yoluma eşlik eden temiz pak suratlarla, her bir detayı özenle dikilmiş, özenle seçilmiş elbiselerle kir kırıntısına bile rastlamayacağınız ayakkabılarla adımlar atan, sevdikleriyle birlikte dolaşan; gülen, eğlenen, köpeğinin tasmaşının ipini sıkıca tutup gezdirenlerle son model olduğunu tahmin ettiğim telefonlarıyla konuşan, aceleyle koşuşturanlarla, özgüvenli kendinden emin adımlarla elinde dolu poşetlerle yürüyen binlerce insanla birlikteyim. Onların seslerini, kahkahalarını işitiyor, sıcacık gülümsemelerin içindeki inci gibi beyaz dişlerini görüyor, bazen de

sessiz çığlıkların, haykırıışların ardındaki o duygusuz; üzülen, kırılan, canı yanan, gözyaşlarıyla ıslanmış yüzlere şahitlik ediyorum. Evet, benim günüm, ayım, zamanım burası. Elimde bir köpeğin tasmaının ipi, büyükçe poşetler ya da son model bir telefon veyahut yanımda gülüp eğlendiğim arkadaşlarım yok. Binlerce insan arasından sıyrıldığım o elimde tuttuğum şey benim kâğıt toplayıp içine attığım; tekerlekleri aşınmış, her bir zerrinde tozun toprağın hapsolduğu, rengini beyazdan griye aldığı, yukardan bana bakarmışçasına boyumu aşan arabamla birlikteyim. Yürüyorum acele etmeden sessizce etrafı insanları hayvanları izliyorum. Seslerin içindeki sessizliğini koruyorum. Kuşların cıvıltısına kulak asıyorum.

Onların gökyüzünde oldukları için şanslı olduklarını düşünüyorum. Belki de bu düşüncemin arkasında o kuşların kanatlarını çırpa çırpa istedikleri yere özgürce uçmalarına, doğalarında bunun normal oluşunun kendi normalimle kıyasladığımda, hiçbir zaman erişemeyeceğimi bilmemden kaynaklı olması yatıyordur. Şans benim için özgürce uçmak mıydı? Yoksa gördüğümde her bir detayına baktığım,imrendiğim, gizliden gizliyemerak ettiğim caddelerde yanımdan geçen insanlar gibi doğmak mıydı? Eskimiş en son ne

zaman alındığını bile bilmediğim siyah tişörtümle, altımda pijama sayılabilecek şortumla, ayağımda yırtılmış zemine çıplak ayakla basarmış gibi hissettiğim kirli ayakkabılarımla üzerimde dolaşan; önce süzülen, kendimi daha da kirli hissettiren sonra da bakışlarını kaçırın gözleri her saniye hissedebiliyordum. Bu duruma başlarda alışabilmek zor olmuştu. Oracıkta yerin dibine girmek istercesine bir istek aklımdan çıkmıyordu. Uzaklaşmak bakışları engelleyebilmek çözüm değildi. Aynı havayı soluduğum aynı caddelerde yürüdüğüm insanlarla arama bir sınır koymak, kendimi görünmez kılmak istiyordum. Keşke böyle bir şey mümkün olabilse diye sürekli dua ediyordum ama bu imkânsızdı ben hayattaydım vardım. Yaşım ilerledikçe zorda olsa durumumu kabul etmişim böyle yaşamaya bakışlara aldanmamaya alışmışım. Herkes gibi değildim ama benim işim emeğim alın terim koşturmam boşuna değildi.

Dakikalardır gözlerimi kâğıt aramaya odakladığım anlardan aniden bir sesle irkildim. Arkamı döndüğümde kısa boylu, cılız beş yaşlarında bir çocuk babasının elinden kaçmış yola birdenbire atlamıştı. Babasının arkasından gelen bağırıışlarını duyar duymaz içimde o küçük çocuğu kurtarma görevini üstlenmem

gerektiğinde dair sesler belirmişti. Her yerimde bu ses yankılanıyordu: Koş ve o çocuğu arabaların içinden çekip al! Elimdeki kâğıtları bırakır bırakmaz yola fırladım. Trafik ışıklarını, hızlı geçen arabaları önemsemeden korkusuzca o küçük, cılız çocuğu arabaların arasından kucakladım. Çocuk bana anlamsızca bakıyordu. Nerede, kimin kollarında olduğunu çözümlemeye çalışıyordu. Elimden kaçmak istercesine çırpınıp durmaya başladı. Onu kendi içime daha da sıkıca bastırdım. Elimden kaçmasına müsaade edemezdin. Tam o anda kalbimin acıyla yandığını hissettim. Gözlerim olduğum caddeyi değil, ahşap bir kapı görüyor, kulaklarım büyük bir yankıyla gelen siren seslerini duyuyor, kollarım cansız bir bedeni ayağa kaldırmaya çalışıyordu. Soluğum kesilmiş gibi hissediyordum hareketsiz kaldığım dakikalar boyunca yanımdan geçen bir arabanın korna sesi beni zaman tüneline alıp bu ana getirmişti. Babası kollarımdan çocuğu almaya tüm endişeleri ve korkusuyla gelmişti. Bir yandan oğluna kavuştuğu için sonsuz bir mutluluk içindeydi. Birbirlerine sıkıca sarıldıkları esnada babası, gözyaşlarıyla dolan gözlerini bana bakarak minnetle kapattı. Küçük, cılız çocuğu kurtarışım ve babasıyla birlikte adeta acı, korku, hüznün ve mutlulukla sonlanan o tabloyu yaşatabildiğim için benim de içim çok

rahatlamıştı. Cadde tekrar eski haline geri dönmüştü. Akşamüstü esen rüzgâr açıkta kalan her yerime yayılıyor, hafif soğuk oluşu beni daha da canlı kılıyordu. Yüzümde hissettiğim ıslaklık dudaklarıma doğru süzölmüştü. Gözyaşlarımdan hangi ara beni ziyaret ettiğini anlamlandırmaya çalışıyordum. Bacaklarım artık yürümekte zorlanmaya başlamıştı; dinlenmek için ağaçların çevrelediği bir banka oturdum. Düşüncelerimin arasından kendimi bulmaya çalışıyordum. Duygularımı, düşüncelerimi rahatsız olduğum her şeyi bulup beynimdeki kafesten kurtulmak istiyordum. Beni bu kafese hapseden bir başkası değil kendimdim ve buradan da çıkmayı ben başarabilirdim. Benim canımı yakan şey, en derinlerde hissettiğim bu acı çok tanıdık. Küçük, cılız çocuğu kurtardığım andan beri neredeyse iki saat geçmişti. Artık hava tamamen kararmış oturduğum yerde derin bir sessizlik hüküm sürüyordu. Olayın başından itibaren düşünmeye başladım. Çocuğu kucakladığım anda kendimi tanıdık bir yerde ve aslında orada olamayan siren seslerinin arasında bulmuştum. Beni bu zaman tüneline gibi hissettiren içimdeki acıyla birlikte tüm vücudumu kaplayana derin yalnızlık içeren an tekrar gün yüzüne çıkmıştı. Şimdi daha da iyi düşünebiliyordum.

Altı yaşındaydım. Evimizin önüne kurduğumuz salıncakta sallanıyordum. O sıra istediğim, haz aldığım tek his kendimi daha da öne atmaktı. Her yukarı sallanışında bir üstüne daha çıkabilmeyi istiyordum. Uçuyormuş gibi tepeden aşağı bakmak bana o yaşlarımdan beri bir şans, özgürlük, yaşama sevinci veriyormuş meğer. Bacaklarımı kaldırıp, indirmeye artık mecalim kalmadığı anda ayaklarımı yere sürte sürte kendimi yavaşlatmışım. Görüş alanım salıncaktan indiğinde boyumla sınırlanmıştı şimdi de gökyüzüne kuşlara, uzak kalmışım. Susuzluğumu sallandığım süre zarfında yeterince bastırmışım. Evimizin kapısını açtığımda tek istediğim mutfığa koşup annemden su vermesini istemekt; oysa daha kapıyı açar açmaz annemin çığlıkları tüm evi sarsmıştı. Ne olduğunu anlayamamışım ama o an su yerine anneme koşmak istiyordum. Bedenimi korku ele geçirmişti. Anneme sarılmak daha fazla korkmamak istiyordum. Annemle babamın odasının ahşap, gıcırdayan kapısı sonuna kadar kapalıydı. Dışarda sallanırken sıcak hava beni terletmişti oysa şimdi annemin haykırıışları, ağlama sesleri beni buzların içindeymişçesine üşütmüştü. Zemine basan ayak parmaklarımı büzüp, kollarımı kendime sarıp kapının önünde oturmışım. Kapının

arkasından: ‘Anne’ diye seslendiğimde annemin sesi kesilmişti. Tekrar: ‘Anne, beni yanına al, korkuyorum!’ demiştim. Annem hiç beklemediğim bir cevapla : ‘Alihan içeri sakın gelme’ diyerek beni içimdeki korkuyla baş başa bırakmıştı. Ne yapacağımı bilmiyordum. Babamın içeride olduğunu biliyordum. Bu sefer : ‘baba, baba’ diye seslenmeye başlamışım ama ondan gelen hiçbir yanıt yoktu. Babamın başına bir şey geldiğini anlamışım. Keşke o da bana kapının arkasından bağırsa, onun sesini duysam diye dakikalarca bekledim baba diye seslendikçe, annemin haykırıışları daha da artıyordu. Birden evimize doğru gelen siren sesleriyle irkildim. Gözlerimden süzülen yaşları tişörtüme silip ayaklandım. Annem de bu sesi bekliyor olacaktı ki kapıyı bir hışımla açtı; gözü hiçbir şey görmüyordu, sadece: ‘Buraya gelin, buradayız!’ diye ağlamaklı sesiyle yardım istiyordu. Ben o gece, bu çaresiz kaldığımız ana kadar dimdik duran annemin yıkılıışına şahit olmuştum. Babamı kapının ardından görmüştüm. Koşarak, yatan vücudunu kollarımın arasına aldım. Babama: ‘Aç gözlerini baba!’ diye kaç kere seslendiğimi hatırlamıyorum. Hatırladığım tek şey göğsümün tam ortasında hissettiğim, o tarif edemediğim acıyla birleşen bir yanma hissiydi...

Şimdi anladım ki, ben o geceden sonra kimseyi kollarımın arasına almamıştım; ta ki arabaların arasından kurtardığım o çocuğa kadar... O çocuk kalbimin derinliklerine gömdüğüm acıyı tekrardan yaşamama neden olmuştu. Biricik babam o gece kalp krizinden vefat etmişti; ambulans geldiğinde zaten çoktan can vermişti. Onu kollarımın arasına tekrar alabilmek için, onunla konuşabilmek ,zaman geçirebilmek hatta bana bağırmasını, kızmasını bile o kadar isterdim ki.. Şimdi onu sadece rüyalarımda görebilmek için uyuyorum. Ben işte o geceden sonra büyüdüm; arkamda dağ gibi duran babamı o küçük kollarımda tuttuğum anda artık 6 yaşında değildim çocuk gibi hissetmeyi orada bırakmıştım.

Hatıralarım ne kadar ağır ve üzücü olsa da zaman içerisinde beni olgunlaştırmıştı. Başıma gelen kötü olaylara karşı her daim bir kademe daha yol alacağımı biliyordum. Şikâyet etmek yerine başıma gelen her şeyi beni mutsuz etse dahi kabullenip iyi taraflarına bakabilmeyi, çözüm bulabilmeyi, değiştirebileceğim özelliklerimi öğrenmiştim. Çünkü sızlanmak, kabul etmemek olanı değiştirmezdi bunu tecrübe etmiştim. Hayatta kaldığım yerden hayallerimle devam etmek için vardım. Kendi kendime yaptığım bu derin

muhabbetten sonra bu boyası aşınmış siyah bankta uzun bir süredir oturduğumu fark ettim. Etrafıma bakındığımda; yalnız olduğumu; sokaktan kimsenin geçmediğini görünce de saatin epeyce ilerlediğini anladım.

Evim oturduğum banka kırk dakika yürüme mesafesindeydi. Çevresinde birkaç benzer gece kondu olmasının dışında gezilip görülecek bir yeri yoktu. Çocukluğumda sallandığım o salıncak aynı yerindeydi. Salıncığımı her gördüğümde kuşlar aklıma gelir, onların yakınında olmak isterdim. Çocukluğumdan beri değişmeyen nadir özelliğim kuşlara olan merakımdı.

Onlara hala meraklı gözlerle bakıyordum. Artık evime yaklaşmıştım annemin önüne koyacağı tabak için şimdiden sabırsızlanmaya başladım, karnımı doyurup bu uzun günün ardından derin bir uyku çekmek istiyordum.

Sabah olduğunda her zamanki gibi arabamı alıp kâğıt toplamak için caddeye doğru yol almıştım. Sabahın erken saatlerinde caddede pek insan göremezdiniz o yüzden bu saatler beni daha huzurlu kılıyordu. İnsanlar dükkânlarını açmak için kepenklerini kaldırıyor, çalışanlar temizlik yapmaya başlıyordu. Caddedekiler, ilerleyen saatlerde gelecek olan kalabalığın

hazırlığını yapıyorlardı. Arabama kâğıtları doldurabilmek için daha fazla yol almam gerekiyordu. Yürüdükçe saatleri geçiriyor, insanların arasına karışmaya başlıyordum. Bugün hava beni halsiz kılamayacak kadar serindi. Üzerimde ince bir yelekleydim, akşam olduğunda daha da çok üşüyebilirdim ama şuan için bu düşüncemi unutmak istemiştım. Bu uzun kalabalık caddede bir adam dikkatimi çekmişti. Elinde fotoğraf makinesiyle, tanımadığı insanların fotoğraflarını çekiyordu. Merak etmişim. Acaba fotoğrafını çekeceği insanlara nasıl karar veriyordu? Çünkü bu caddeden dakikada onlarca kişi geçiyordu. Elimdekileri bırakıp, yakınına doğru gitmeye karar verdim ama bu yaşlı; kumral, uzun boylu, koyu kırmızı ayakkabılı adama görünmekten de kaçmak, sadece fotoğraf makinesine bakmak istiyordum. O an da heyecandan elim terlemeye başlamıştı; adımlarımı yavaşça saklanırcasına atıyordum.

İçimdeki bu merakı bastıramıyordum. Yaşlı adama, yaptığı işe, elindeki fotoğraf makinesine hayranlıkla bakıyordum. Uzun bir süre kaldırımda oturup yaşlı adamın insanların fotoğraflarını ustalıkla çekmesini izledim. Yaşlı Adamın yanından o kadar çok insan geçiyordu ama kimse benim gibi durup izlemiyordu. Yanlış bir şey mi yapıyorum acaba diye kendi

kendime sorgulamaya başladım ama halimden memnundum. Zaten bütün gün bu adam burda kalmayacak diye kendimi rahatlattım. İçimden bu düşünceler geçerken bir anda o kırmızı ayakkabılı yaşlı adam bana doğru bir işaret yaptı. İlk başta bana yaptığına ihtimal vermeyip etrafıma bakındım ama kimse oralı değildi. Bu sefer: ‘Sana diyorum delikanlı!’ diye karşıdan bir ses yükseldi. Ben orada görünmez olduğumu zannederken bu seslenişe hiç hazırlıklı değildim. Yüzümde şaşkın bir ifade takınırken kalbim gümbür gümbür atıyor, kendimi kontrol edemiyordum. Adamın yanına doğru gittim. Kısık ve tedirgin bir ifadeyle: ‘Efendim’ diye karşılık verdim. Yaşlı adam: ‘Delikanlı merhaba, ben Asım Koca.’ diyerek bana elini uzattı. Terli elimi uzatmak içimden hiç gelmiyordu ama elimi uzatmasam kaba karşılanacağımı biliyordum. Elim üstüme silip, yaşlı adamın elini sıkarak: ‘Merhaba, ben de Alihan, Alihan Yıldırım.’ diyerek gözlerimi utanarak kaçırdım. Karşımda elindeki fotoğraf makinesiyle insanların fotoğraflarını çeken dakikalardır imrenerek bakındığım bu yaşlı adam, şimdi elimi sıkıp bana kendini tanıtmıştı. Heyecanımdan ve utancımdan ne demem gerektiğini ayırt edemiyordum. Bana gözlerini kısarak bakıyor, küçük gülümsemesiyle bana

rahat olabilirsin mesajını veriyordu. Seni buraya uzaktan bana doğru baktığını fark ettiğim için çağırdım. İlgin çeken bir şeyler olmalı ki o kadar insanın içinden senin bu merak dolu gözlerin gözüme çarptı diye açıklama yapmıştı Asım Bey. Artık daha da rahatlamıştım. Bu yaşlı adam beklediğimden daha sakın ve iyimser bir ses tonuyla hem de bu denli kibar bir şekilde benimle konuşmuştu. Cevap vermek için başımı kaldırdım ve artık bu yaşlı adamın gözlerine bakabilecek ve konuşabilecek cesareti toplamıştım. Asım bey aslında yaptığınız iş dikkatimi çekmişti. Bu kadar insanın içinden fotoğrafını çekeceğiniz insanları nasıl ayırt ediyorsunuz diye kendi kendime düşündüm ve sizi rahatsız etmemek için uzaktan izlemeye karar vermiştim. Umarım sizi izlememden rahatsız olmamışsınızdır diyerek açıklamayı yaptım. Yaşlı adam: ‘Tam aksine, benim gibi yaşlı bir adamı gencecik bir delikanlı izlediği için gurur duyarım. Ayrıca merakına cevap vermek isterim. Ben kameramı yönelttiğim insanları gülümsemelerinden, hayat enerjisi aldığım gözlerinden seçiyorum. Onlara kendilerini fark etmelerini, bu kalabalık şehirde nasıl bir enerji yaydıklarını göstermek istiyorum. Bizim ruhumuzu aydınlatan bizi hayata bağlayan her bir gülümsemenin içtenliğine inanıyorum.

Çektiğim portreleri sanat galerimde sergiliyor, orada insanların da benim merceğimden hayata bakmalarını sağlıyor; beğenilerine, yorumlarına sunuyorum. Senin gibi delikanlı çağlarımdan adım ata ata bu işte büyüyerek 60 yaşımı doldurdum. Bu geçen senelerimin içinde pişmanlıklarım, karamsarlıklarım, hayallerimin yıkılışına tanıklık etsem de işimden aldığım zevkten hiç bir zaman pes etmedim. Yıllar geçse, insanlar ne kadar değişse de parlak gözleri gülümsemeleri sönmüyor. Önemli olan da o ışığı korumaktır delikanlı.’ Asım beyin söyledikleri karşısında hayranlıkla duruyordum. Diyecek bir söz bulamamıştım. Bu yaşlı adama, içindeki gizemli hayata, yaptığı işe git gide daha da içim ısınıyordu. Evet, delikanlı senin bu güzel ışığını da merceğimin karşısında da görmek isterim bana izin verirsen tabi? Geçtiğini düşündüğüm heyecanım birdenbire tekrar tüm bedenimi sarmıştı.

Kendimi o güzel kameranın önünde hayal bile edememiştim. Hem de bu kadar işinde başarılı biri tarafından çekileceğimi hiç düşünmemiştim. Ben bu kafamdaki düşüncelerden sonra Asım beye poz vermeyi bilmediğimi söyledim. Asım bey sıcak bir tebessümle bana baktı; sakın ol delikanlı, (kamerayı göstererek) buraya bakman yeterli dedi. Onca

insanın içinden beni seçmişti. Bu bana o kadar gurur veriyordu ki kendimi bir anlığa göklerde gibi hissetmiştim.

Olduğum yerde durdum, kameraya doğru yüzümde hafif bir gülümsemeyle baktım. Asım bey beni çektikten sonra yanıma gelip kendimi gösterdi. Bu kameranın içinde yüzlerce güzel insanla birlikte olmak beni çok mutlu etmişti. Asım beye teşekkürlerimi tüm içtenliğimle sundum. Kameraya merakla yakından baktığım Asım beyin dikkatini çekmiş olacaktır ki bana dilerse kurcalayabilirsin diyerek kamerayı elime verdi. Elime alınca her bir detayına bakmaya başladım. Kurcalarken yanlış bir yere basarım diye aynı zamanda da korkuyordum. Asım bey bana delikanlı ben bu kamerayı eline çok yakıştırdım, onunla daha fazla vakit geçirmek ister misin diye sordu. Ben: ‘ee şey yani tabii ki ama nasıl ne yapabilirim ki?’ sanki kelimeler dilimde tıkanmış dışarı çıkamıyordu. Gerçekten ne diyebilirdim ki... Gözlerim fal taşı gibi açılmış, Asım beye büyük bir şaşkınlıkla bakıyordum. Bu an gerçek miydi? Ben yarım saat öncesine kadar bir köşeye sinmiş, bu yaşlı adamın kamerasına hayranlıkla bakarken şimdi bana sorulan bu soru. Allah’ım! Kafam allak bullak olmuştu heyecanımı bastıramıyordum. Asım bey tam o anda elini omzuma koyup: ‘Bak

delikanlı ben bu yaşma gelene kadar yüzlerce insan tanıdım. Çektiğim portelerden midir bilmem ama artık insanların yüzüne bakınca duygularımı da hissedebiliyorum. Ben senin gözlerinde işlenmemiş bir cevher gördüm bu kameraya o kadar istekli bakıyordun ki senin bunu eline alınca çok güzel işler başarabileceğine ben şimdiden tüm kalbimle inanıyorum. Bazı insanlara hayat şartları engel koyar onların ışığını kapatır ama ben senin ışığını tüm herkese göstermek istiyorum. Ve biliyor musun bu yaşından sonra tek başıma kalmak yerine uzun zamandır birinin yanımda çalışmasını istiyordum. Ne diyorsun? Beraber bir ekip olabilir miyiz?’ Ağzımdan Asım beyden sonra bir kelime daha çıkmadı. Yutkunamamıştım, gözlerimde dolan yaşlarım yanaklarımdan boynuma kadar süzülüyordu. Bir andan elimdeki kameraya bir andan Asım beye bakıyordum. Yüzümdeki ıslaklıklar ilk defa hüzünden, kederden, acıdan değil mutluluktandı. Boğazımdaki düğümü çözmek biraz zaman aldı. Tekrardan titreyen sesimle:

‘Asım bey birlikte ekip olabilmek için elimden gelen her işi yapabilirim.’ dedim.

Hayatımın en güzel dakikalarını işte ben İstanbul’un en kalabalık caddesinde bir sonbahar günü yaşadım. Ne talihtir ki kapısının

önündeki salıncakta gökyüzüne doğru uçmak isteyen, kuşlar gibi özgür olmak isteyen 6 yaşındaki ben bugün neredeyse onun yaşına bastığım, kaderimi bir sihirli değnek misali değiştiren, değerli Asım hocamın yolundan giderek bir zamanlar kurcalamaya korktuğum, şimdi ise sergilerim için bana yol arkadaşlığı eden fotoğraf makinemle o cıvı cıvı uçan kuşları fotoğraflıyorum.

Mesaj

Merve Yazar

ÖYKÜ

EDİTÖR:
EZGİ DALAN

“

Ağzım avımı bekleyen aslan gibi açık kaldı. Duyduklarım hayal miydi, rüya mıydı, halüsinasyon muydu? Tam yedi senedir babamın dilinin ucuna gelip de bir türlü çıkmayan bu cümleleri duymayı bekliyorum.

“Kalk ulan yataktan, utanmadan uyuyorsun her zamanki gibi!”

“Bayram değil, seyran değil ne oldu baba sabah sabah?”

“Bana baba deme rezil herif, yedinci kez girdiğin bu sınavda da bir haltı becerememişsin...”

“Öh öh şey, Mahmut Beyciğim, yine çalışmadığım yerden çıktı, lütfen mazur görünüz.”

“Yine dalga geçiyor benimle ahlaksıza bak, senden adam madam olmaz, doğru sanayiye!”

Ah evet, bugün bayram değil seyran değil, dedim ama önemli bir gün olduğunu unutmuşum. Sınav sonuçlarının açıklandığı her sene o gün, sanayiye kabul günüdür. Hem de yaka paça! Babamın kızarmış bozarmış yüzü, annemin ağlamaktan yerleri göl eden gözyaşları ve kardeşimin hain kahkahası eşliğinde sanayinin yolunu tuttum. Ustam tamirhanenin kapısında yine zafer kazanmış bir edayla beni bekliyor. Bana en fazla 48 saat sabredebiliyor moruk. O da babamın rica minnetiyle. İflah olmaz, bahtsız bir bedeviyim ben. Bedevi mi dedim, yok lan, nerede bende o şans. Bedevi olsam çoktan göçüp gitmiştim bu tımarhaneden. Zaten adım da bile hayır yok.

Ustamın kulağımda çınlayan “Durali Durali,” diye seslenişleri, birkaç paspas atmalı, eline yüzüne bulaştırmalı çay servisi ile günü bitirip

evin yolunu tuttum. Eve girmeden hemen önce üstümü başımı iyice dağittım. Yorgun bir yüz ifadesi takındım. Belki böylece bu akşamki sorgudan yırtabilirdim.

“Oğlum, yüzüme bak ulan ne olacak senin bu halin? Elin ne kalem tutar ne iş tutar.”

“Ne olacağı mı var baba...”

“Bize zulmetmeye mi geldin sen bu dünyaya?”

“Siz değil miydiniz dursun da doğsun diyen. Alın işte duruyorum. Bak baba, valla çok parlak bir fikrim var. Gel beraber mahkemeye gidelim, ismimi değiştirelim belki o zaman talihim döner ne dersin?”

“Ne olacaktı adın?”

“...”

“Oğlum cevap versene, yine nereye gittin aloooo...”

Mütemadiyen dalar giderim uzaklara böyle. Malum ayağım prangaya vurulmuş gibi. Ne ileri ne geri. Lanet olası çukurda yaşamının tek çaresi de bu! Bir de kalıbımdan utanmadan bol bol evrene mesaj gönderiyorum. Ama ne hikmettir bilinmez, jet hızla direktten dönüyor.

“Dalmışım baba, ne diyordun?”

“Şimdi ben bir dalacağım göreceksin. Neyse sofraya hazırmış, sonra icabına bakarız senin!”

“Hayırlı işler komutanım.”

Sofranın üzerine sanki her an patlamaya hazır kapkara bir bulut

çökmüş. Kimsenin ağzından çıt çıkmıyor. Ne oldu, kıyamet koptu da benim mi haberim yok. Hayır hâlâ bir baltaya sap olamamış ben, her sene başaramayacağım bilindiği halde sınava girmeye zorlanan ben, adına rağmen yaşamaya çalışan ben, ama yine Karadeniz’de gemileri batan sizler, diye içimden söylenirken kardeşim çatalı ayağıma sapladı.

“Kes şu şapırdatmayı abi, midem kaldırmıyor artık!”

Kardeşıme ve babamın çatık kaşlarına inat ağzımı şapırdatmaya devam ederken babam kumandayı eline alıp evdeki aptal kutusunu açtı.

Üniversiteye giriş sınav sonuçları açıklandı. Uzmanlar anne babaları uyarıyor. Çocuklarınızı yargılayarak rencide etmekten uzak durun ve onları motive ederek destekleyin.

Şansa bak, yılların aptal kutusundan lehime bir karar çıktı. Galiba şans benden yana artık. Uzmanların verdiği gaza dayanarak ayağa kalkıp alkışlamaya başladım.

“Bravo, bravo, işte bu. Gördün mü bak baba ne diyormuş ruh doktorlarımız? Ren-ci-de et-me-yin.”

“Arsız seni, otur yerine çarpmayayım elimin tersiyle.”

Çat, başka kanala geçti hemen peder beyciğim.

Çocuklarınızla empati kurun ve...

Ardından, kumandayı dövercesine başka bir kanala...

Sonuç odaklı konuşmak yerine duygu odaklı bir konuşma yapın...

Olacak iş değil.

“Hay ben bunun... Başka konuşacak konu mu yok? Ulan sen mi bir şey yaptın buna?”

“Yok baba daha önce yapmışlığım var ama kesinlikle bu sefer benim işim değil. Belki de evrenin işidir. Bir iki mesaj göndermiştim sadece.”

“Kes, mesajına da sana da uzmanına da sınavına da... Yıllardır bıktım, usandım senin adına çabalamaktan. Sonuç ne? Bir arpa boyu yol alamadın. Girme lan artık şu sınava. Senden bir şey olacağı yok. Hatta git artık bu evden gözüm görmesin seni. Nerede çürütürsen çürüt ömrünü. Yeter artık bu kadar baba parası yediğin.”

Ağzım avını bekleyen aslan gibi açık kaldı. Duyduklarım hayal miydi, rüya mıydı, halüsinasyon muydu? Tam yedi senedir babamın dilinin ucuna gelip de bir türlü çıkmayan bu cümleleri duymayı bekliyorum. Hissediyorum, özgürlüğün ayak sesleri geliyor bu kez. Bir yandan da zihnimde yankılanan bu sese inanmakta zorluk çekiyorum. Çünkü kendimi biraz biliyorsam evrenin kazığı fena olur bana.

Enseme atılan şaplaqla kendime geldim. Şaplağın sesi kulağımda uğulduyor. Olsun ne de olsa zafere giden yoldayım.

“Valla mı baba, aslan babam be, yaşasın kurtuldum artık bu zulümden.

Sonunda anladın demek.”

“Doyduysan zırvalamayı kes, kaybol.”

“Emrin olur babacığım.”

Koşar adımlarla evin en ücra köşesinde bulunan odama gittim. Sayfalarına yalnızca bir şeyler karalamakla yetindiğim test kitaplarım tam karşımda, devrilmeye yüz tutmuş kütüphanemde duruyordu. Onlar bana, ben onlara bakıyorum. Nolur bizi çöpe atma der gibi bakıyorsunuz ama yemezler. İşte şimdi intikam vakti. Çöpe atmak bir yana cayır cayır ateşe vereceğim hepinizi. Küllerinizi de dünyanın dört bir yanına savuracağım. Ne de olsa hayatımda bir devir kapanmak üzere. Ver elini Amerika. Ver elini New York, ver elini Las Vegas...

“Durali Durali, kalksana eşek herif Durali...”

“Amerika, New York, Las Vegas, macera dolu Amerika...”

“Ne diyorsun oğlum, bu kez çok çalıştın galiba sınava, kalk geç kalacaksın!”

“Ne sınavı baba demedin mi git istediğini yap diye.”

“Bak nasıl da dalga geçiyor. Kalksana oğlum, geç kalıyorsun diyorum sınav diyorum.”

“Nasıl yani?”

Şans mı o da neydi? Söz konusu bensem; tutmaz işte, evrene gönderdiğim milyon mesajdan biri bile tutmaz. Zihnimde bangır bangır bağırın yine ve yine o ses:

“Ancak rüyanda görürsün Duralıcığım.”

Gericiler (IV)

Gizem Çetin

TEFRİKA ÖYKÜ

Sabah, serin bir rüzgârla uyandı. Bir ağacın dibine kıvrılmış, uyurken farkında olmadan dizlerini bükmişti. Cenin pozisyonundan normal oturuşa geçti. Kollarını açıp gerindi. Yaprakların arasından geçip bedenine vuran güneş ışığının eşliğinde kahvaltı için gelmiş meyve ve kuruyemiş yığımına doğru yürüdü.

Bu kez geç kalmıştı. Diğer gericiler getirilenlerin neredeyse hepsini silip süpürmüştü. Üç beş çürük muzla elma çöpleri kalmıştı, bir de çevreye saçılmış badem ve fındıklar.

Adamın hissettiği hayal kırıklığı kendi midesinden ziyade kadınla kurmaya çalıştığı iletişimin sekteye uğramasıyla ilgiliydi. Öylece dikilirken sırtında hissettiği dokunuşla tepeden tırnağa titredir. Başını çevirdi.

Kadın, hemen arkasındaydı. Gözlerinin içine bakıyordu. Bilinçsiz süsü verilen bilinçli

hareketlerle arkasına baka baka ağaçların arasına yürümeye başladı. Zafer'in onu takip etmesi gerektiğini işaret etti.

Büyülenmiş gibiydi adam. Kadının peşine kuyruk oldu. Ne bir sorusu ne de şüphesi vardı. Ormanın olağan seslerinin arasından bir su sesi işitir gibi oldu. Derken etraf buğulandı, ağaçlar geride kaldı ve sesin kaynağı görüldü. Taşların arasında bir kaplıca vardı.

Kadın suya indi. Buhar, bedenini saran latif bir elbise gibiydi. Adam da peşinden... Su bellerine kadar geliyordu. Birlikte kaplıcanın kaynadığı yere doğru yürüdüler. Kadın bir kayaya tutundu.

Zafer'in kulağına eğilerek "Burada bizi duyamaz" diye fısıldayıverdi.

Suyun içinde bile Zafer'in tüylerini diken diken edebilecek tek şey, herhalde buydu. Bu sırada kadın yüzerek adamdan uzaklaşmıştı. Sürekli yan yana durmaları şüphe çekmişti. Bir tur atarak geri dönen kadının kulağına bu kez adam "Niye üzgündün?" diye fısıldadı. Kadın cevap vermedi. Karşıya kadar yüzdü, sudan çıktı ve sırlıklam yürüyüp gitti.

Akşam yemek vaktine kadar iletişim kurmadılar. Zafer, ormandaki ilk gününü aylıklık yaparak geçirdi. Hayvanlığın tadını çıkardı. Meyveler geldiğinde tıpkı dünkü gibi yine kadın için toplayıp götürdü. Kadın iki armut aldı, birini ısırp diğerini adama fırlattı.

Başta Zafer kadının yalnızca meyvesini paylaştığını düşündü fakat armudun üstünde tırnakla yapılmış bir ok gördü. Yere düşmüş meyvelerden arandı. Bir elma buldu, üstüne ok çizdi ve kadına uzattı.

Yıldızlar belirginleştğinde kadın ağaç kabuklarının üzerinde yüzüstü yatarken buldu. İçinden yanına uzanıvermek gelse de çekindi ve iki adım ötesinde kaldı. Orada, toprağın üzerinde uyudu. Güneş yanaklarını ısıtmış ve bir sinek kulağının etrafında dolaşırken uyandı.

Yerden doğrulmaya çalışırken avucunun içinde bir ağaç kabuğu

olduğunu fark etti. İç kısmına tırnakla bir yazı yazılmıştı: "Her şeyimi kaybettim."

Nefesini tutup bıraktı. Ardından ayağa kalkıp kadını aramaya koyuldu.

Onu ilk kez gördüğü ağacın yakınında başka bir ağacın altında buldu. Kaçamak bakışlar attı, acaba burayı gören bir kamera var mıydı? Dudaklarını oynatarak "Ben de..." dese sorun olur muydu? Kadın onun bu niyetini sezmiş gibi kaşlarını çatı. Sanki "Sakin konuşma! İkimizi de ormandan mı attıracaksın?" diyordu. Anlaşmak için konuşmalarına gerek yoktu. Aralarında adeta sözsüz bir anlaşma vardı. Gün içinde dikkat çekmemek için ayrı vakit geçiriyor, kaplıcaya yalnızca ara sıra birlikte gidiyorlardı.

Zafer keyif alıyordu aralarında oynadıkları oyundan. Kadınlara kuralları çiğnemenin zevkini paylaştığını fark edip gülümsüyordu. Lisedeyken okuldan kaçarken hissettiği, yasakları çiğnemenin verdiği suçlu bir keyifti bu. Bir yandan da insan olmanın getirdiği aptallıklarına gülüyorlardı. Bu yükümlülüğü, bu yasakları kendileri seçmişti. Bir kuralın altına hiç girmemek varken onu kabul edip sonra etraftan dolaşmak için bin bir çaba göstermek, ne demektir? Halbuki dışarıdayken ve ceza çekme ihtimali yokken diğerleriyle iletişim kurmanın hiçbir zevki yoktu.

Bir keresinde kaplıcaya gittiklerinde "Kaç gündür buradasın?" diye sordu. Kadın hiçbir şey demeden yüzmeye başladı fakat bir tur atarak geri geldiğinde "On yedi," dedi. Zafer'in ise beşinci günüydü. O gün ikisinin de cesareti üzerindeydi. Tanıştılar. Sohbet ettikleri anlaşılmasın diye uğraşıyorlardı. "Seda," diye fısıldadı kadın, ismi sorulunca. Sevgilisinin elinden her şeyi alarak onu terk ettiğini anlattı. "Üzerime kredi çektirdi, beni kandırıp evimin tapusunu üstüne aldı. Her şeyimi kaybettim."

"Peki neden buradasın?" diye sordu Zafer. Seda bu sorunun cevabını ertesi gün verdi.

"Her şeyden sıyrılmak istedim," dedi. "İnsanlıktan, sevmekten, beni bir aptala çeviren aşktan."

Burada ne kadar kalabilirse, o kadar kalacaktı.

"Ama kredilerin..." diye fısıldadı adam. "Hayır," diye geçirdi içinden. "Burada yasalardan kaçamayız. Bankalar ona rahat vermez. Bir şeyler yapmalıyım ama ne?"

Düşünürken günler geçti.

Geceleri artık soğuktu. Ormandaki diğer misafirler toparlanıp gitmişti. Yalnızca Zafer ve Seda vardı. Kaldıkları geceleri sayan adam, borçlarının cüzi bir miktara indiğini anlayınca ormanı terk etmeye karar verdi.

Yüz geceyi doldurana kadar bekleyemeyecekti. Çünkü bu şekilde yaşamak bir işkence haline gelmişti. Zaman geçmiyordu. Zihni susmuyordu. Bomboş bir kutu gibi hissediyordu. Gerçi boş kutular birçok işe yarardı ya... Peki o ne işe yarıyordu? Amaçsız yaşamak bünyesini iyiden iyiye zorlamaya başlamıştı. Karnı tok, sırtı pekti fakat iç sıkıntısından nefes alamıyordu. Bedensel ihtiyaçları karşılandığı halde ruhu çığlık atıyordu. Bir tutam büyü olmadan şu hayat çekilmezdi.

Bir kaplıca faslında Seda'ya "Artık çıkalım buradan," dedi. "Sana yardımcı olacağım. Söz veriyorum."

Kaplıcadan çıkıp kurulandıktan sonra ormanın giriş kısmına doğru yürüdüler. Nicedir ilk kez yüksek sesle konuşarak çıkmak istediklerini söylediler. Yarım saat sonra Deniz arabayla geldi. Seda'ya otuz altı gecenin karşılığı olarak 278 lira borcu olduğunu söyledi. Zafer bu parayı karşılamak istiyordu fakat kadının ormana girmeden önce emanet olarak bıraktığı çantada cep harçlığı olarak bu kadar nakit para zaten vardı. Böylece Deniz, Seda'yı şehre götürdü ve tek başına geri geldi.

Arabadan inip kollarını doladı. "Senet imzaladın. Yüz günü daha tamamlamadın. Hani ödeyecek bir liran yoktu?" dedi.

“Yirmi dört gecedir kaldığıma göre, 417 lira ödesem yeter. Büyük bir miktar değil. Bulup öderim,” dedi Zafer. Önünü kapatıyor, dik duruyordu. “Artık giysilerimi geri verir misin?”

Deniz, sonbaharda ağaçtan düşmek üzere olan bir yaprak gibi kırılgan hissediyordu. Boğazındaki yumrudan dolayı yutkunamıyordu. İncindiği kadar öfkeliydi de. Sesi boğuk çıktı. “Dışarı çıkmaya izin vermiyorum.”

Zafer bunu bir şaka sayarak “Nasıl yani?” diyecekken dernek başkanı belinden bir tabanca çıkarıverdi.

“Konuşmana izin vermiyorum. Ormana dön. Seni ben besleyeceğim, sen de bir hayvan türü olarak medeniyetten sıyrılmış halde yaşayacaksın.”

“Bir saniye...” dedi ellerini kaldırarak. “Neden? Diğerleri değil de neden ben? Bari bunu açıkla.”

“Çünkü onların hepsi marjinal bir kamp deneyimi için geldiler. Sen ise manifestoma inanarak gelen tek kişiydin. Bilincin bir hastalık olduğuna ikna olmuştuk, seninle ben.”

Halbuki Zafer’in kanaati değişmişti. İlk insandan bu yana kaç toplum gelip geçmişse; ne kadar garip adetleri, tuhaf alışkanlıkları, batıl inançları vardı ise hepsini anlıyordu. İnanç, nasıl da yüce bir kavramdı! İnsan şu dünyada ayakta kalabilmek ve kendi başının etini yememek için tahta bir

totem vasıtasıyla dahi olsa aşkınlığa inanmalı, zihnini maddeden kurtarmalıydı. Bir amaç için burada olduğuna ikna olmalıydı ki zihnindeki düşünce yığını ölüm çemberine girmiş karınca kolonisine dönmessin.

Deniz’in titreyen eliyle uzattığı tabancanın namlusuyla bakışırken kararı kesindi. Bir lahza için gökyüzüne baktı, belki de bu, gördüğü son manzara olurdu. Bulutların şeklini hafızasına kazıdı. Ardından bakışlarını muhatabına dikti.

“Ne yaparsan yap,” dedi. “İnsanlığımı feda etmeyeceğim. İstesem de edemem. Sen beni zorla bu ormanda bir hayvan gibi yaşatabilirsin ama kafamın içine karışamazsın.” İşaret parmağını şakağına dayamıştı. “Nitekim ben de karışamadım. Zihnim benden bağımsız çalıştı.”

“Sana hastalıktan kurtulma şansı vermiştim,” dedi Deniz.

“Bilinç mi?” dedi Zafer. “Hayır. Bilinçten kurtulmak yerine onu daha da uyandırmaya karar verdim.”

“Neden?”

“Bilinç bir hastalık değil. Asıl ait olduğumuz madde ötesi boyutla kurduğumuz bir bağ.”

Dernek kurucusu, silahı indirmeden “Manifestomdaki hangi argüman yanlış?” dedi. “Ne oldu da bilince sarılmaya karar verdin?”

“Ne yazdığını madde madde

hatırlamıyorum ama bilincin stres yarattığına dair bir şeyler söylemiştin,” dedi elini sallayan Zafer. Delikli demir olmasa daha rahat konuşacağı kuşkusuzdu. “Şunu atlamışsın, bizi yalnızca bilinç rahatlatabilir. Bilinç sayesinde hayatımıza anlam veriyoruz.”

“Bizi mahveden şey anlam aramak değil mi?” dedi Deniz.

“Hayır. Hayvanlar maddi ihtiyaçları karşılandığı sürece yaşayabilir. Biz insanlar ise... Anlam vermek isteriz, istekten de öte anlamaya ihtiyaç duyarız. Herhangi bir şempanze ya da gorille aramızdaki tek ciddi fark belki de bu. Anlam ihtiyacı... Ben artık bunun peşinden gitmek istiyorum. Sen kendi arayışını yok etmeye çalışabilirsin ama beni serbest bırak.” Giyinik adam yavaşça tabancayı indirdi. “Biliyor musun?” derken gözleri kızarmıştı. “Dernek artık yok. Herkes istifa etti. Tek başına kaldım. Üstelik ben de başaramadım. Zihnimi durduramıyorum.”

“Ne güzel,” dedi gergin bir gülüşle, çıplak olan. “Belki de gericilik manifestosundan tamamen vazge...”

“Zihnimi durduramıyorum,” diye mırıldandı bir kez daha Deniz. Tabancanın namlusu yön değiştirmiş ve sahibinin çenesinin altına bulmuştu. “Hayır!” dedi Zafer. Öne atılmaya hazır bir halde bağırdı. “Deniz! Sakın!”

Ormanın içinde bir el silah sesi yankılandı. Bir bilinç hayattan ayrıldı. Bir kafatası parçalandı. Bir rehine özgür kaldı ve kulaklarını kapatıp dehşetle haykırdı.

Kan ter içinde uyanan Zafer aheste nefeslerle kendisini sakinleştirdi. Yatağı sıcak olmasına rağmen teni buz gibiydi. Aradan geçen beş yıla rağmen Deniz’in son dakikaları hafızasında dün gibi canlıydı ve ormanda yaşadığı o anların kâbusuyla sıçramıştı.

Başını hafifçe çevirip Seda’yı kontrol etti. Neyse ki karısı su misali uyumaya devam ediyordu. Gözlerini kapatıp dinledi. Çocuk odası da sessizdi. Henüz süt emen bir bebekken evlat edindikleri, şimdilerde üç yaşında olan kızları da uykudaydı. Evdeki herkes iyiydi.

Komodinin üzerindeki bardaktan büyük bir yudum alıp yatağına uzandı. Eskilerden bugüne hayatının nasıl da değiştiğini ve aldığı nefeslerin anlam kazandığını düşündü. Düşünmek ona artık acı vermiyordu. Hayatının anlamını çalışmakta, düşlemekte, sevmekte ve en çok da bir çocuğun yüzünü güldürmekte bulmuştu. Tekrar uykuya dalmadan önce karanlık rüyalarında birçok kez gördüğü Deniz’in ruhunun huzura ermesini diledi.

SON

Ben Bir Roman Kahramanıyım

Bülent Yüney

Sizlere başımdan geçenleri anlatmadan önce gelin isterseniz bir tanışalım. Ben bir roman kahramanıyım. Evet, yanlış duymadınız yazılmış bir roman karakteriyim yani; kurgulanmış bir hayatın içinde yaşayan kurgu bir karakter. Hemen heyecanlanmayın, öyle tanınmış, ünlü biri değilim. Ne bir Anna Karenina'yım ne de bir Gregor Samsa. Sadece üç, beş baskı yapmış sıradan bir romanın, sıradan bir karakteriyim hepsi bu... Ama "Onlar kadar ünlü bir roman kahramanı olmak ister miydin?" diye sorarsanız inanın bana istemezdim. Zaten size başımdan geçenleri anlatınca neden istemediğimi de anlayıp bana hak vereceksiniz. Gerçi biliyor musunuz o kadar çok sıkıldım ki hak verip vermemeniz de umurumda bile değil. Neyse sanırım lafı çok uzattım; hadi gelin bir an önce başlayalım ve hikâyenin en başına gidelim; yani doğumuma.

Bir gün kendini çok zeki zanneden salak bir âdemoğlu (ki kendini çok zeki zannedenler hep salak değil midir?) o hastalıklı beyniyle beni ve bu bedbaht hayatımı hayal etti. Sadece hayal edip o hayalini, az gelişmiş beyninin derin kıvrımlarında bıraksaydı ya da kapıları

kendisi kadar paslanmış bilinçaltının odalarından birinde unutup da yıllar sonra gittiği bir tatil beldesinde, üzerinde iki dilim kavun, bir dilim beyaz peynir, bir porsiyon haydarinin olduğu salaş bir çilingir masasında, rakı kadehini kaldırırken hatırlasaydı belki bu bana daha az acı verecekti. Fakat bu benim salak âdemoğlum bizzat benim tam da ortasında olduğum hayalini önce harflere sonra kelimelere ve sonra cümlelere çevirerek yüzyılların en esrarlı mucizesi olan yazıyla yazgımı mühürledi. Ve beni bitmek bilmeyen sonsuz acıların içine attı. Biliyorum, siz âdemoğulları yaşadığınız tüm acılara bir süre sonra alışabiliyorsunuz hatta bazılarımız o kadar çok alışıyor ki zaman geçtikçe

geride bıraktıkları acılarını artık umursamıyorlar bile. Eğer benim hayatım da sizin hayatlarınız gibi bir süre sonra sona erseydi ve yaşadığım bu acıları tekrar tekrar yaşamak zorunda kalmasaydım, inanın kendi acılarıma alışabilirdim. Hatta yaşadığım hayatı asla sorgulamazdım bile. Zaten ne olduysa hayatımı sorgulamaya başladığım zaman oldu ya!

Hayatınızı sorgulamaya başladığınızda maalesef çevrenize duyarsız kalamıyorsunuz. Buna yeni moda kelimeyle “farkındalık” diyorlar. Farkındalık başlayınca da çevrenizdeki insanların ve yaşadığınız olayların daha çok farkına varmaya başlıyorsunuz. Bu da maalesef etrafınızdaki yanlışları görmenize, bu yanlışları umursamanıza ve hatta bunları dert edinmenize sebep oluyor. Hele birde hayatınız sadece acılar, kötü anılar, istenmeyen ayrılıklarla doluyorsa ister istemez bütün bunları neden yaşadığınızı düşünmeye başlıyorsunuz. İşte o zaman da önce çevrenize sonra kendinize yabancılaşıyorsunuz.

Fakat ben hayatımı sorgulamaya başladığımda henüz bilmediğim çok önemli bir şey vardı. Ben bir roman kahramanı olduğumun farkında bile değilmişim. Bu yüzden yaşadığım acıları neden tekrar tekrar yaşadığımı bilmiyor sadece doğduğum günden l

beri kendimi şanssız hissediyordum. Zaten bir insan aslında bir roman kahramanı olduğunun farkına nasıl varabilir ki?

Neyse ki hayatımı sorgulamaya başladığımda bir gece benim gibi bir roman kahramanı olan biriyle tanıştım da az da olsa rahatladım. O gece, tanıştığım arkadaşımınla sohbet ederken aslında bir roman kahramanı olduğumu öğrendiğimde hayatımın neden bu kadar acı dolu olduğunu da öğrenmiş oldum. İşte Sümerlere olan nefretim tam da o gece başladı. Konu şimdi Sümerlere nereden geldi diyeceksiniz, anlatayım öyleyse...

Bir akşam sizin için sadece roman, öykü, masal ya da basitçe kitap dediğiniz birçok hayatla yan yana sıralandığımız bir kitaplık rafında, 1866 yılında doğmuş (aslında yazılmış desem daha doğru olur sanırım) benim gibi bir roman kahramanı olan Rodion Romanovich Raskolnikov ile tanıştım. Raskolnikov bugüne kadar tanıdığım ve tanıdığımdan dolayı asla pişman olmadığım birkaç sayılı roman kahramanı dostumdan biridir. Kendisi, hayatımla ilgili cevabını bulamadığım tüm soruların cevabını veren, belki de hayat adına bugün bildiğim birçok şeyi bana öğreten kişidir. Bu yüzden Raskolnikov’un yeri benim için hep ayrı olmuştur.

Dostum Raskolnikov çok zor şartlarda üniversiteyi bitirmeye çalışan bir

üniversite öğrencisidir ve yüzyıllardır sizler tarafından okundukça hep üniversite öğrencisi olarak kaldı ne yazık ki... Evet, biliyorum Raskolnikov'un katil olduğu doğrudur! Yaşlı bir tefeci olan kötü niyetli bir kadınla onun kız kardeşini öldürmüş. Gerçi Raskolnikov diyor ki; "İdealleri olan fakat yokluktan bu ideallerini gerçekleştiremeyen iyi yürekli insanlar, yaşamayı hak etmeyen kötü kalpli zengin insanları öldürerek onların paralarıyla ideallerini gerçekleştirebilirler." Benim gibi duygusal bir roman kahramanının bu düşüncüyü içine sindirerek kabul etmesi çok kolay olmasa da Raskolnikov'a olan inancımdan dolayı onun bu düşüncesine hep saygı duymuşumdur. İçinizden

birçoğunuzun da benim kadar olmasa da Raskolnikov'u tanıdığını bu yüzden ona en az benim kadar saygı duyduğunu ve Raskolnikov'un yaşadığı bu acı dolu hayatının onun "Suç" u değil onun "Ceza"sı olduğunu bildiğinizi de biliyorum. Neyse yine lafı çok uzattım. Biz tekrar tüm acılarımın kaynağı olduğunu öğrendiğim Sümerlere geri dönelim.

İşte o gece, yani Raskolnikov ile sohbet ettiğim gece hayat, acılar ve gerçekleşmeyen idealler hakkında konuşurken bir ara Raskolnikov gözümün içine bakarak "Çiviyle yazılmaya başlanmış hayatlardan acı

yerine mutluluk beklemek ahmaklıktır." dediğinde gerçeği öğrenmiştim. Meğer bu Sümerler denilen âdemoğulları yazıyı çiviyle icat etmişlerde vura vura, kanata kanata hayatlar yazmışlar; hem de hiç acımadan. İşte Sümerlere olan nefretim böyle başlamıştı. Meğerse ben ve bugüne kadar tanıdığım herkes Sümerlerin bulduğu ve adına "yazı" denilen bir icatla var olmuşuz ve yaşadığımız her şey "yazar" denilen âdemoğullarının hayalinden başka bir şey değilmiş.

Raskolnikov ile konuştuğum o gece bir daha asla değiştiremeyeceğim, her şeyiyle birebir aynı olan geçmiş ve gelecek hayatlarımın bir muhasebesini yaptığımda anladım ki bir roman kahramanı olarak doğmak ve bir roman kahramanı olarak yaşamak hiç de öyle kolay bir iş değil. Biliyorum şimdi bazılarınız; "Ne güzel işte ölümsüz bir hayatın var; daha ne istiyorsun?" diyor. Oysa benim de sizlerin hayatları gibi bir hayatım olmasını o kadar çok isterdim ki; mesela ben de sizler gibi emekli olduktan sonra bir sahil kasabasına yerleşmek ve sevdiğim dostlarımla birlikte hayatımın geri kalanını orada yaşamak isterdim. Hatta en büyük hayalim deniz kenarında, büyük bahçelerle çevrili müstakil evlerin olduğu "Roman Kahramanları Sitesi" isminde yazlık bir sitede dostlarımla

birlikte emekliliğimi yaşamak. Neden şaşırdınız? Düşünsenize “Yüzyıllık Yalnızlık” dan Albay Aureliano Buendia’nın yan komşunuz olduğunu ya da “Kürk Mantolu Madonna” dan Maria Puder’i sabah bahçesini sularken görüp “Günaydın Maria Hanım nasılsınız?” dediğinizi, bir düşünün lütfen. Ya da sitenin marketinde alışveriş yaparken meyve reyonunda “Tutunamayanlar” dan Selim Işık, Turgut Özben ve yanlarında Orluc ile ayaküstü sohbet ettiğinizi. Sizi bilmem ama bence bu çok güzel bir emeklilik hayali olurdu. Ama ne yazık ki sadece hayali olurdu diyebiliyorum çünkü biz roman kahramanlarının böyle bir hayatı yaşaması yazgılarımızdan dolayı olanaksızdır. Bizim dünyamızda hayatları yazgıları tarafından yazılanlar sadece yazgılarının hayallerinde dölleir ve ancak yazıya döküldükleri an doğarlar. Ve sonra acılarla dolu hayatları, kahramanı oldukları romanın ilk giriş cümlesiyle başlar ve sonra durmadan tekrar eder.

Şimdi diyeceksiniz ki “Tüm romanlar, öyküler, masallar sadece acıları mı anlatıyor? Hiç mi mutlu bir hayatı anlatan roman yok?” haklısınız var tabii, hiç olmaz olur mu? Gelin size onu da anlatayım.

Bir gün, yine bir kitaplık rafında, giriş cümlesinden son cümlesine kadar mutlu bir hayatı olan bir

hanımefendiyle tanışmıştım. Çok kibar ve kibar olduğu kadar çok kültürlü bir kişiydi. Siz de takdir edersiniz ki kültürü ve kibarlığı kendine kalemiyle can veren yazarından ileri geliyordu ki biz roman kahramanları arasında “Bana yazarını söyle sana kim olduğunu söyleyeyim” sözü çok bilindik bir atasözüdür.

İşte o hanımefendiyle bir gece sabaha kadar uzun bir sohbetimiz olmuştu. Bana içinde mutsuzluk kelimesinin geçmediği hayatını anlattığında kendi acı dolu hayatımı düşünüp üzülmiştim. Fakat sohbetin sonunda o hanımefendinin de mutlulukla başlayan, mutlulukla devam eden ve sonu mutlu biten hayatını tekrar tekrar yaşamaktan sıkıldığını hatta acı çektiğini öğrendiğimde inanın çok şaşırmıştım. İşte o gece hayatımın dönüm noktası oldu. Kararımı vermiştim, artık Sümerlere, bir roman yazmakla kendini yazar zanneden yazgıcıma, kahramanı olduğum romanın beş baskısıyla yetinmeyip altıncı baskısını giren gözü gönü tok matbaacıya ve bitmez tükenmez yeniden doğuşlarıma lanet okumaktansa yazgımı değiştirmenin nasıl mümkün olacağına kafa yormaya başlamalıydım. Bir an önce bir şeyler yapmalıydım çünkü bu berbat ve acı veren hayatımın baskı sayısı giderek artıyordu. Bu da hayatımın, okuyucularım tarafından beğenildiği

anlamına geliyordu ve işte ben bundan çok korkuyordum. Geçmişte birçok roman kahramanının başına gelen şeyin benim de başıma gelmesinden korkuyordum! “Klasik” olmak.

Aman tanrım düşüncesi bile ne kadar acı veriyor bilemezsiniz. Henüz üç yıl önce yazılmış hayatımı üç yılda binlerce defa yaşamak zorunda kalmak bile canımı fazlasıyla acıtmışken bir de klasik bir roman kahramanı olup bu acıyı iki yüz yıl, iki yüz elli yıl tekrar tekrar yaşamak olacak şey değildi.

Biliyorum, şımarık ve huysuz biri olduğumu düşünüyorsunuz. Birçoğunuz ise “kedi uzanamadığı ciğere mundar der” diyerek klasik roman kahramanlarını kışkandığımı sanıyor, hatta bazılarınız kaderime razı olmadığım için beni kâfirlikle suçluyor. Saklamanıza gerek yok. Eminim bundan. Ama lütfen benim hakkımda karar vermeden önce kendinizi bir an için benim yerime koyun. Doğumunuzdan ölümünüze kadar yaşadığınız hayatı defalarca yeniden yaşamak ister miydiniz? Aynı hayatı defalarca yaşamak sizlere de acı vermez miydi? Görüyorum, çoğunuz “vermezdi” diyor. Güldürmeyin beni. Yaşadıklarınızdan mutlu olun ya da olmayın yine de hep farklı hayatlar yaşamak isteyen sizlere, doymak bilmeyen âdemoğluna mı acı vermeyecek?

Hanginiz bir romanı okurken

kendinizi okuduğunuz roman kahramanının yerine koymadı ki? Bunu yapmak sizin için belki de en kolayıydı çünkü bizlerin hayatları yazgıcılarımızın bir hayal ürünüydü ve siz bunu çok iyi biliyordunuz. Bu yüzden, yazılmış hayallerin içinde olmaktan korkmuyordunuz. İsterseniz bir de şöyle düşünün ya sizlerin hayatları da hani o hayal ürünü olmadığından övündüğünüz etiyle kemiğiyle gerçek olan hayatlarınız da başka birinin hayali olsaydı. Hadi düşünün! Ya yaşadığınız her şey, başarılarınız, gözyaşlarınız, acılarınız, kahkahalarınız, sevinçleriniz, aşklarınız hayatınızdaki her şey ama her şey başka birinin hayal ürünü olsaydı ve o kişi hayal kurdukça siz onun hayallerini yaşıyor olsaydınız yine benim hakkımda aynı şeyleri mi düşünürdünüz? Ve bir gün, hayatınızı yazan o yazgıcınızı karşınızda görebilme imkânınız olsaydı yaşadığınız acıları neden size yaşattığını, neden hayatınızda daha fazla mutluluk olmadığını kendisine sormaz mıydınız?

Belki sizler yazgıcınıza bu soruyu soracak kadar cesur değilsiniz ama bizim dünyamızda, yani yazım dünyasında bu soruyu yüzyıllar önce bir kişi, evet sadece bir kişi sorabilmiş; Juliet Capulet isminde bir genç kız.

Juliet deliler gibi âşık olduğu Romeo Montague ismindeki genç delikanlıya

hayatının bütün yeniden doğuşlarında kavuşamayınca sonunda isyan bayrağını çekmiş. Juliet'in tanıdığı tanımadığı bütün roman karakterleri "Yapma kızım bu bizim yazgımız" diyerek onu engellemeye çalışmışlarsa da "Arkadaş, bu dünyada bana mutluluk haram mı? Yahu anlamıyor musunuz seviyorum. Sevdiğim adamla yaşlanmak istiyorum" diyerek isyan bayrağını açmış. Bizim dünyamızda yazarına karşı ilk ve son başkaldırı olan "Juliet İsyanı" da işte böyle başlamış.

Size burada Romeo ve Juliet'in hayatını anlatacak değilim ki çoğunuz biliyorsunuz zaten, bilmeyenler de bir zahmet okuyversin. Neyse gelelim öğrendiğimde tüm hayatımı değiştiren yazım dünyasının ilk ve son isyanı olan Juliet İsyanına.

Juliet yine bir gün bilmem kaçınıcı baskısını yaşadığı hayatında tekrar sevdiğine kavuşamayıp ölünce, o sinirle kalkıp kendisine yardım etmek için iksir veren Rahip Lawrence'ın yanına gitmiş. Yaşlı rahip "Kızım ben ne yaptıysam sizin için yaptım ne bileyim bu kadar uyuyacağını" dediyse de Juliet "Ulan yaşlı bunak kırk saat uyutan iksir mi olur? Gerizekalı...!" diyerek rahibi oracıkta paralamış. Sonra "O William Shakespeare denen yazar bozuntusu buraya gelecek ve bana yaşadığım bütün acıların hesabını verecek" diye tutturmuş.

Tabii ne William gelmiş ne de Shakespeare. Ama biliyor musunuz zavallı Juliet hala aynı hayatını yaşamaya devam etse de bu başkaldırı bizim dünyamızda artık bir şeylerin değişebileceğinin umudu olmuş. İsyanın olduğu o günler de yazarına karşı yapılan bu ilk başkaldırı yazım dünyasına bir cesaret bir kişilik getirmiş. İsyanından birkaç ay sonra bazı muhafazakâr roman kahramanları Juliet'i suçlayarak onunla görüşmeyi kesmiş olsalar da ben halen içimizden büyük bir çoğunluğun Juliet'e hak verdiğine inanıyorum ama diğerleri tarafından dışlanmak istemediklerinden dolayı bunu açık açık söyleyemediklerini düşünüyorum. Bu düşüncemi ilk kez dostum Raskolnikov'a bahsettiğimde onun da bu konuda benim gibi düşünüp düşünmediğini merak ediyordum. Raskolnikov geçmişte yaşanan o büyük Juliet İsyanının birebir tanığı olduğunu hatta o dönemde Juliet'e destek veren grubun içinde yer aldığını söyleyince çok şaşırdım. "Bak dostum" dedi. "Juliet İsyanının o dönemde haklı nedenleri vardı. O yüzden isyan çok hızlı bir şekilde genç roman kahramanları arasında büyük bir destek dalgası halinde yayılmıştı. Fakat bugün aynı şey yaşansa inan bana aynı desteği görmez. Farkında değil misin? Bugünün Roman Kahramanları emeğe değer vermeyen, kısa yoldan ünlü

olmak isteyen kahramanlar. Ama o günler öyle miydi? O zamanların roman kahramanları rolün hakkını verirdi. Kendilerine biçilen her vasfın yükünü çok rahat taşırlardı hatta öyle bir taşırlardı ki bunu etrafındakilere, okuyucularına hatta kendisini yazan yazgıcısına bile hissettirirlerdi. Görmüyor musun artık yaşanan aşklar bile eski aşklar değil onlar bile bozuldu. Ve unutma ki dostum, eğer bir yerde aşklar da bozulduysa her şey bozulmuş demektir” diyerek bütün gece o yıllarda yaşanan Juliet İsyanının ayrıntılarını bana uzun uzun anlattı.

Aşur Özdemir İle Söyleşi

KONUŞAN:
YAKUPHAN GÜLEÇ

1. Merhabalar kıymetli hocam. Söyleşimizin ilk sorusunda sizleri tanımakla başlamak isteriz. Aşur Özdemir kimdir?

Merhaba, değerli kardeşim. Kısaca tanıtayım kendimi. Ordu'nun Perşembe ilçesine -eski adı Vona'dır- bağlı Ekinciler köyünde -eski adı Tepemaaçağallı'dır- doğdum. Bu arada ilçemizin eski adı Vona, İlkokulu, ortaokulu köyde okudum. Ordu Lisesini bitirdim. Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünden mezun oldum. Çeşitli liselerde ve üniversitelerde çalıştım. Şimdilerde tamamiyle yazı çizi işlerine odaklanmış bulunuyorum. Daha çok Kazakçadan Türkçeye çeviriler yapıyorum, vakit buldukça da bilim yazıları yazıyorum. Benim iki vatanım var; birincisi elbette Türkçe, ikincisi ise ikincisi Kazakçadır. Kendimi bu iki dil üzerinden tanımlamayı yeğliyorum.

2. Kardeş ülke Kazakistan'ın edebî mirasını Türkiye Türkçesine kazandıran önemli isimlerden birisiniz. Sizce Kazak Edebiyatının ülkemizdeki değer ve yankısı ne durumda?

Kazak edebiyatı sözlü geleneğiyle birlikte Türk dünyasının zengin edebiyatlarından biridir. Dolayısıyla yalnızca Kazaklar için değil genelde bütün Türk dünyası, özelde ise Türkiye

için paha biçilmez bir hazinedir. Dolayısıyla Kazak kültüründe ve elbette Kazak edebiyatında Türk kimliğinin pek çok ögesini bulmak mümkündür. Hülasa Kazak edebiyatı bizim için yalnızca bir edebiyat değildir. Meseleye bu açıdan bakarsak Kazak edebiyatının değer ve önemi daha iyi anlaşılır diye düşünüyorum.

Sorunuza gelecek olursak bu meselenin biraz karmaşık olduğunu belirtmek gerekir. Üç katmanlı bir meseledir bu. Pek tabii birinci meselenin katmanını akademi oluşturuyor. Akademik çevrede, özellikle dil, tarih ve edebiyat çevrelerinde Kazak kültürüne, edebiyatına ve tarihine büyük ilgi olduğu inkâr edilemez. İkinci katmanı yayın dünyası oluşturuyor. Bir kısım yayıncılar genel olarak Türk dünyası edebiyatına küçümseyici bir gözle bakıyorlar. Türk dünyasından iyi bir eser çıkacağına çok da inanmıyorlar. Bunun değişik sebepleri vardır elbette, orası ayrı bir konu. Evet, kanaatimce bu küçümseyici tavır, Türk dünyası edebiyatlarının okura ulaşmasının önündeki en büyük engeldir. Bazen Batı'dan hatta Latin Amerika'dan gelen sıradan eserleri dahi yayımlayan yayınevleri Türk dünyasından teklif ettiğimiz eserleri çoğu zaman okuma zahmetinde bile bulunmadan reddediyorlar. Meselenin üçüncü katmanını elbette okur oluşturuyor. Okurun Türk dünyası edebiyatlarına çok büyük ilgisi olduğuna şüphe yoktur. Zira okur gerçek anlamda

köklerimizin Türkistan'da bulunduğunu biliyor ve Türkistan edebiyatında kendisine dair bir şeyler bulmayı umut ediyor. Her eseri bu heyecanla okuyor. Ancak nitelikli yazarların ve nitelikli eserlerin okura nitelikli çevirilerle ve nitelikli baskılarla ulaştırıldığını söylemek çok zordur.

3. Kazak hikâyeciliğinin Batı'ya açılışı bizimle aynı tarihlere denk gelmektedir. Bu açılışın devamında Sovyet etkisine giren bir Kazak hikâyeciliğiyle karşılaşırız. Bu tarihten sonra Sovyetler Birliği'nin dağılıpna kadarki süreç içinde Kazak hikâyeciliği nasıl bir yol izlemiştir? ➡

Kazakistan'ın bağımsızlığı kazanmasıyla birlikte izlenen yolda değişiklikler olmuş mudur?

Kazak edebiyatında çağcıl hikâyenin ilk örnekleri bizden biraz daha sonradır. Çağcıl anlamda ilk hikâye örnekleri, daha doğru bir deyişle hikâye habercileri ünlü eğitimci ve yazar Ibray Altınsarıulı'nın 1879 yılında yayımladığı Kirgizskaya Hrestomatiya adlı okuma kitabında yer alan eğitici nitelikteki anlatılardır. Bu arada Rusların Kazakları da 1925 yılına değin Kirgiz diye adlandırdıklarını, bir ayırım gerektiğinde ise Kirgizlere Kara-Kirgiz yani Kara Kirgiz, Kazaklara ise Stepnoy Kirgiz yani Bozkır Kirgizi dediklerini belirtelim. Bu eserde yer alan anlatılar çağcıl öykünün habercileridir.

Kazak edebiyatının Batılı anlamda ilk hikâyesi ise Dala Walayatının Gazeti (Bozkır Vilayeti Gazetesi) adlı yarı resmî gazetede 1898 yılında yayımlan Bätüy adlı anlatıdır. Konusu, olay örgüsü, kişileri, zamanı ve yer anlayışı bakımından Kazak hikâyeciliğinde bir dönüm noktası sayılabilecek bu hikâyeyi yazarı "Adas" diye imzalamıştır. Adas'ın kim olduğu ise hâlâ tespit edilebilmiş değildir.

Kazak hikâyeciliği yirminci yüzyılın ilk çeyreğinde büyük bir gelişme göstermiş hatta atılım yapmıştır. Dönemin en önemli fikir, siyaset ve edebiyat hareketi sayılan Alaş Hareketi mensuplarının hemen hepsi hikâye türünün gelişmesine büyük katkı sağlamıştır. Bu dönemde işlenen en önemli konu kadın haklarıdır. Çünkü dönemin en büyük toplumsal sorunu kadınların uğradığı haksızlıklar olarak görülmüştür. Bunun

yanında eğitim, sanat, bilim, teknik gibi konular da ele alınmıştır. Bu dönemde Kazak toplumunda da son dönem Osmanlı toplumunda olduğu gibi her alanda çok seslilik vardır.

Bolşevik Devrimi'nde sonra dört beş yıl süren iç savaş sırasında pek edebiyat çalışmaları aksamıştır. Bolşeviklerin 1921 yılında Kazakistan'da tamamen egemen olmasından sonra kültür, eğitim ve edebiyat hayatı yeniden canlanmıştır. Ancak Lenin'in ölümüyle yönetime tamamıyla hâkim olan Stalin, yirmili yılların sonuna doğru büyük bir aydın soykırımı başlatmış ve vaktiyle Ekim Devrimi'ne karşı çıkan hatta karşı çıkma olasılığı bulunan millî duyarlılığa sahip aydınları bertaraf etmeye başlamıştır. Ülkenin her yerinde yürütülen bu aydın soykırımı sonucunda yalnızca Kazakistan'dan yirmi beş bin kadar aydının idam, sürgün ve hapisle bertaraf edildiği çeşitli kaynaklarda belirtiliyor.

Hülasa otuzlu yıllara gelindiğinde artık her şey gibi edebiyat da tamamıyla sosyalizmin yani devletin denetim ve hizmetine girmiştir. Sosyalist realizm - ki bizdeki toplumcu gerçekçilik değildir tam anlamıyla- 1934 yılında devletin resmî sanat ve edebiyat eleştiri yöntemi kabul edildikten sonra artık tek tip edebiyat dönemi başlamıştır. Bu dönem Gorbaçov'un başlattığı Perestroyka i Glasnost yani Yeniden Yapılanma ve Açıklık siyasetine kadar sürmüştür.

1985 yılından sonra sosyalist realizm fiilen bitmiş sayılır. Bugün Kazak

edebiyatı, dolayısıyla Kazak hikâyeciliği dünyaya açık ve diğer edebiyatlarla etkileşim içinde gelişimini sürdürmektedir. Yeni döneme çabuk uyum sağlayan ve her bakımdan yeni eserler veren yazarları ve bağımsızlıktan sonra yazmaya başlamış yeni nesil yazarlarıyla Kazak hikâyeciliği en parlak dönemini yaşamaktadır.

Kazak hikâyeciliğinin serüveniyle ilgili daha geniş bilgi almak isteyenler Ötüken Neşriyatça yayımlanan Kazak Edebiyatında Hikâye adlı çalışmaya başvurabilirler.

4. Türk okurları Kazak edebiyatını, özellikle hikâyeciliğini tanımak adına hangi eser(ler)den başlaması uygun olur?

Doksanlı yılların başından itibaren Kazak edebiyatından Türkçeye yüzlerce eser çevrildi. Sadece ben elliye yakın eser çevirdim, bunlardan otuz kadarı basıldı, diğerleri sırada bekliyor. Yani Türk okurunun başvuracağı yüzlerce eser mevcuttur. Bunlardan bir kısmının çevirisi zayıf olabilir. Ona karar verecek olan okurdur.

Kazak edebiyatı okumalarına seçkilerle başlanabilir. Benim hazırladığım Kazak Edebiyatında Hikâye, Günümüz Kazak Öyküsü, Günümüz Moğolistan Kazak Öyküsü kitapları var. Üç kitapta yüz elli kadar hikâye var. Yine Günümüz Karakalpak Öyküsü baskıda bekliyor. Bunlar okunabilir. Bunun dışında çevrilmiş pek çok hikâye, hikâyet yani

povest ve roman var piyasada. Burada önemli olan nokta iki dili ve kültürü çok iyi bilen çevirmenlerce çevrilen eserlerin okunmasıdır. Bu da okurun bilgi, anlayış ve zevkine kalmış bir meseledir.

5. Çevirmen olmanızın yanında iyi bir akademisyensiniz de. Akademimizde genelde Türk dünyası edebiyatına, özelde Kazak edebiyatına olan ilgi hangi seviyede?

Bu konuya yukarıda biraz değinmiştim. İlginin çok yüksek olduğunu söylemem gerekir. Bu Türkiye açısından övünülecek bir durumdur. Türkiye üniversitelerinde yirmi kadar Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Bölümü var. Buralarda çağcıl Türk dilleri ve edebiyatları öğretiliyor. Yüzlerce yüksek lisans ve doktora çalışması yapıldı, yapılıyor. Bu denli geniş ve kapsamlı çalışmaları öteki Türk ülkelerinde göremiyoruz. Türkiye'nin bu konuda öncü olduğunu bir gerçektir. Ancak genel anlamda dile ve kültüre hâkimiyet yetersizliğinden kaynaklanan bazı eksiklikler bulunduğunu da kabul etmek zorundayız.

6. Kazakistan ile bağlarımızı güçlendirmek için söz konusu alanda başka hangi projeler üretilebilir?

Kazakistan'ın bağımsızlığına kavuştuğu 1991 yılından itibaren pek çok çalışma yapılmıştır. Eksiklikle kusuruyla hepsi değerlidir zira her biri birlik evimize

konmuş birer tuğladır.

Kazakça ile Türkçe aynı kökten gelen dillerdir. Türkiye'de bunları lehçe sayma görüşü ağır basmaktadır. Ben bu görüşe katılmıyorum. Dediğim gibi bütün Türk dilleri aynı dil ağacının dallardır. He biri belli düzeyde benzerlik gösterir ama hiçbirisi aynı değildir. Kardeşiz ama ayrı ayrı bireyleriz. Bu ayrı bir konudur. Ancak meseleyi böyle ortaya koyarsak yapacağımız çalışmaların sağlam bir zemine oturacağına ve daha yararlı olacağına inanıyorum. Bu açıdan bakıldığında bağlarımızı güçlendirmek için yapılacak çok iş olduğu anlaşılır. Öncelikle karşılıklı anlaşılabilirlik düzeyini yükseltmemiz gerekir diye düşünüyorum. Bunun için ise metinlerin bakışımı yayımlandığı ortak kültür ve edebiyat dergileri çıkarılabilir. Yine her türe, alana ve döneme özgü seçkiler çıkarılabilir. Bunlar da iki dilli olmalıdır. İki ülke şair ve yazarlarını bir araya getirecek toplantılar çoğaltılabilir. Zeytinburnu Belediyesi 2022 yılında Türk Dünyası Öykü Festivali düzenlemişti ama ne yazık ki devamı gelmedi. Bu tür toplantıların birbirimizi tanımamız açısından çok önemli olduğu açıktır.

Yine Türk dünyası edebiyatçıları için maddi ve manevi değeri yüksek bir ödül tayin edilebilir.

Mesele dönüp dolaşıp çeviriye gelip dayanıyor. Dolayısıyla çeviri etkinliklerine karşılıklı olarak ciddi önem vermek gerektir. Bu meseleye

büyük yayınevleri el atmalıdır. Türk dünyası edebiyatı denince çoğunluğun aklına gelen tek kişi Cengiz Aytmatov'dur. Oysaki yalnızca Kazak edebiyatın aynı biçimde ilgi görecektir ve okunacak onlarca yazar vardır. Büyük yayınevleri risk alarak bunları Türkçeye ve Türkiye'ye kazandırmalıdır. Son otuz beş yılda Kazakçadan Türkçeye yüzlerce eser çevrildi. Ancak Türkçeden Kazakçaya çevrilen kitapların sayısı iki elin parmaklarını geçmiyor bildiğimiz kadarıyla. Meselenin bu yanı elbette Kazakları daha çok ilgilendirmektedir. İlk anda aklıma gelenler bunlar. Hülasa nitelikli geliş gidişler artmalıdır. Bir Kazak atasözü şöyle der: Barmasañ, gelmeseñ, jat bolarsıñ; varmazsan gelmezsen yad olursun.

7. Masanızda hangi çalışmalar var, okurlarla buluşturacağınız yeni çevirilerinizden ve eserlerinizden bahsedermisiniz?

Öncelikle elimdeki çevirileri bastırmak istiyorum. On kadar kitap var hiç basılmamış. Bunun dışında çeviri etkinliği devam ediyor. Yılda birkaç kitap çevirip yayımlatmaya çalışıyorum. Vakit buldukça Doğu Türkistan Kazak Öyküsü seçkisine yeni eklemeler yapıyorum. Özel sayılar hazırlıyorum. Türk Toyu dergisi için hazırladığım Kazak Edebiyatı Özel Sayısı sanırım haziran ayında çıkacak. Elbette bilimsel çalışma tasarımlarım da var. Sözelimi bir

çeviri sözlüğü hazırlamak niyetim var. Ayrıca Kazak atasözlerini Türkçe karşılıklarıyla birlikte yayımlamak istiyorum. Yine bir Kazak söyleni yani mitolojisi sözlüğü hazırlamak da tasarımlarım arasında. Önemli Kazak yazarlarından seçkiler hazırlamak planım var. Mağjan Jumabay'ı hazırlayıp bastırdım. Bunun gibi Abay Qunanbayulı, Mirjaqip Duwlatulı, Ahmet Baytursınu, Jüsipbek Aymawıtu, Muhtar Äwezov, Ğabiyt Müsirepov gibi edebiyatçılardan da seçkiler hazırlamak istiyorum. Başlangıçtan günümüze bir Kazak şiiri seçkisi planım var. Bunların hepsi zamana, imkâna, paraya bağlı işler. Ya nasip... Kazakların deyişiyle "Buyırğan boladı..."

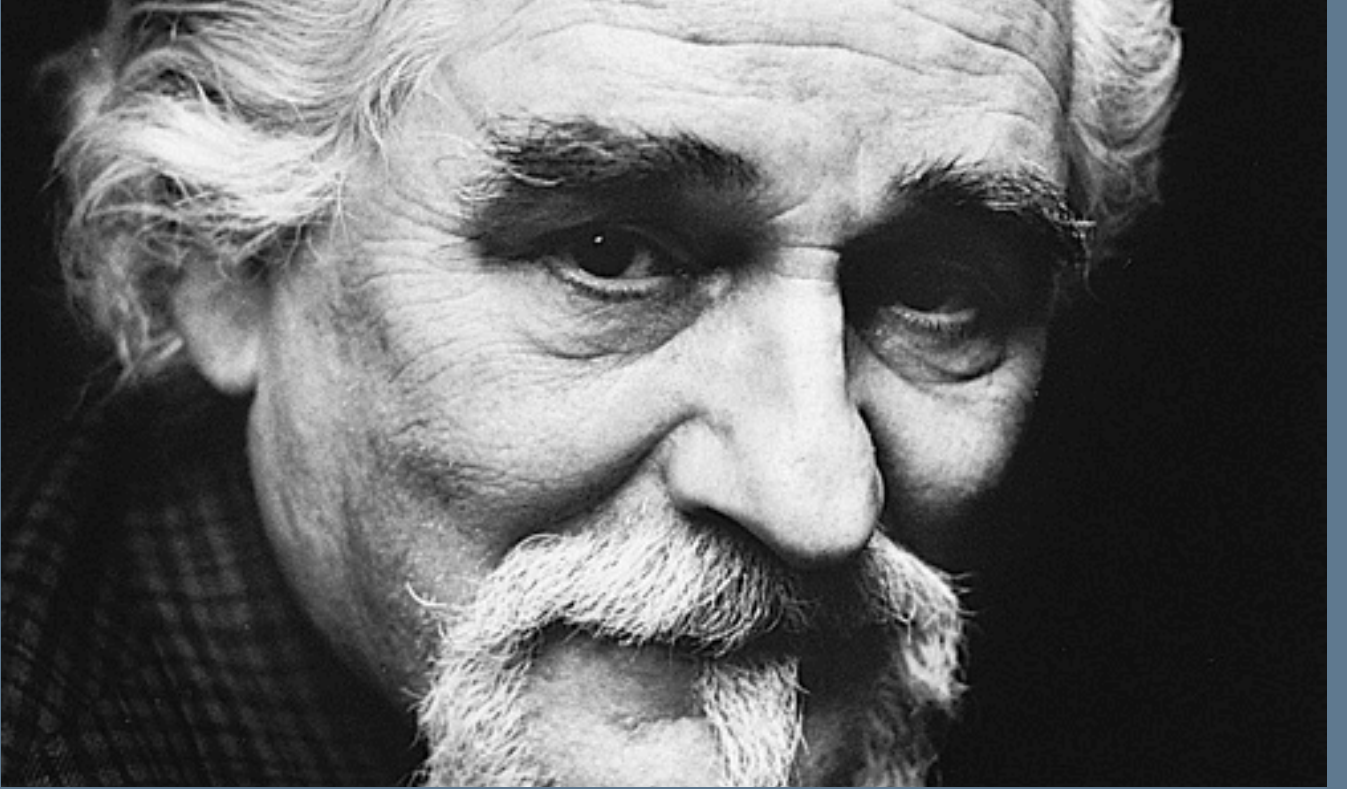
Köp raqmet! Bäriniñizge Täñiri jar bolsın! Çok teşekkür ederim! Hepinize Tanrı yâr olsun!

Biz teşekkür ederiz, sayın hocam! Bilmukabele...

Gölgede Kalanlar Serisi: Feyyaz Kayacan

HAZIRLAYAN:
EZGİ DALAN

Feyyaz Kayacan; şair, öykücü, romancı, tiyatro yazarı ve çevirmen. Türk edebiyatında daha geri planda kaldığını düşündüğüm öykücüleri anlattığım serinin sıradaki konuğu: Feyyaz Kayacan. Feyyaz Kayacan, daha yeni yeni tanıdığım bir yazar. Şu sıralar araştırma konum, varoluş felsefesinden etkilenmiş öykü yazarları. Varoluşçu öykü avına çıktığım bir gün -tabii öncesinde yazarın ismini çeşitli makale ve

tezlerde görmüştüm- sıra sıra dizdiğim öykü kitaplarından biri, Feyyaz Kayacan'ın tüm öykülerinin bir araya getirilmiş Yapı Kredi Yayınları'ndan çıkmış "Bütün Öyküleri" kitabıydı. Soluk kırmızı fonun altında Feyyaz Kayacan'ın bir fotoğrafı vardı. Ve kitabın arka kapaklarında Feyyaz Kayacan için "Türk edebiyatının şen kirpisi" deniliyordu. Yazarı araştırdığım kaynaklar vasıtasıyla az çok tanımış oldum.

Şaşırdığım nokta, Türk edebiyatında Sait Faik çizgisinde ilerlemiş hatta günümüz öyküsünün temelini oluşturan elli kuşağının önemli bir temsilcisi olan Feyyaz Kayacan'ı bir edebiyat öğrencisi olarak daha önce nasıl görmediğimdi. Bu serinin amacı tabii ki Türk öyküsünde tanınmayan, değeri görülmeyen isimleri gün ışığına çıkarmak, aynı zamanda araştırma yaparken ben de yeni isimler ile tanışıyorum. Bu benim için öğretici olduğu kadar heyecanlı bir süreç. Yazarı tanıdığım, parmaklarımı sayfaları arasında gezdirmeye başladığım zaman garip bir şey oldu. Okuduğum tez dışı kitaplar, dergiler, Instagram gönderileri her yerde Feyyaz Kayacan'ı görmeye başladım. Demek ki, edebiyata gönül vermiş başka isimler de, bir yerlerde edebiyat dünyasının önemli isimlerini yaşatmaya devam ediyor. Lafı fazla uzatmadan yazarın hayatına şöyle bir bakalım.

Feyyaz Kayacan, 19 Aralık 1919'da İstanbul Kadıköy'de Reşat Paşa Köşkü'nde dünyaya gelmiştir. Annesi ve babası Osmanlının köklü ailelerindendir. Öyle ki, Feyyaz Kayacan'ın dedesi Reşat Bey, Londra'da Namık Kemal ile beraber Hürriyet gazetesini yönetmiştir. Yazar, çocukluğundan itibaren kitaplarla içli dışlı bir hayat geçirmiştir. Yazar, ilk ve

orta öğrenimine İstanbul'da devam etmiş daha sonra Paris'te Siyasal Bilgiler, İngiltere'de İktisat öğrenimi görmüştür. Yazar gördüğü eğitimden sonra da yurt dışında kalmış, 1950'lerin sonuna kadar Türkiye'ye gelmemiştir. Türk edebiyatında daha az tanınması yurt dışında uzun yıllar yaşaması ve ortalıkta görülmemesi de olabilir. Yazar, eğitiminden sonra BBC Türkçe Yayın Servisi'nde "*Feyyaz Kayacan'ın Dünyası*" adlı bir program yapmıştır. Feyyaz Kayacan, hayatı boyunca iki kez evlenmiş ve bu iki evlilikten toplam altı çocuğu olmuştur. Yazar, yaşamının kırk yılını yurt dışında geçirmiş, Türkiye'ye tatile gidip gelmiştir. Feyyaz Kayacan, 5 Nisan 1993 yılında Bromley'deki evinde kalp krizi geçirerek hayata veda etmiştir.

Yazar, yazı hayatına şiir yazarak başlamıştır. Yazdığı ilk şiirler Fransızcadır. Yayımlanan ilk şiir kitabı "*Les Gammes Insolites*" adındadır ve 1935 yılında yayımlanmıştır. Yazar, şiir yazmanın yanı sıra Türkçeye şiirler çevirerek devrin dergilerinde yayımlatmıştır. Yazar, 1950'li yılların başında Yeditepe dergisinde "*Londra Mektupları*"nı yayımlamıştır. Feyyaz Kayacan ilk eserlerini Fransızca ve İngilizce yazmıştır ancak İngiliz vatandaşı seçildikten sonra Türkçe yazmaya başlamıştır. Bu durum belki de, yıllarını uzakta yaşamış bir yazarın

köklerine sarılması olarak yorumlanabilir. Çünkü köksüzlük, yabancılaşma gibi durumlar yazarın eserlerinde sıkça geçen temalar arasında yer almaktadır. Üstelik, öykülerinde gördüğüm şekliyle dile karşı bir hassasiyeti de bulunmaktadır. O dönemin Türkçesinde bile nadir kullanılan, günümüzde kullanımını yitirmiş birçok kelime yazarın kelime dünyasında yer almaktadır.

1976 yılında yazar ilk Türkçe şiir kitabı olan “*Kaşık Havası*”nı (1976) yayımlamıştır. Yazdığı ilk öykü kitabı ise “*Şişedeki Adam*”dır. (1957) Daha sonra yayımladığı “*Sığınak Hikayeleri*” (1962) kitabıyla TDK Hikaye Armağan ödülünü kazanmıştır. Yazar; Yenilik,

Cumhuriyet, Yeditepe, Türk Dili, Yeni Ufuklar, Seçilmiş Hikayeler gibi dergilerde çeşitli türlerde yazmıştır.

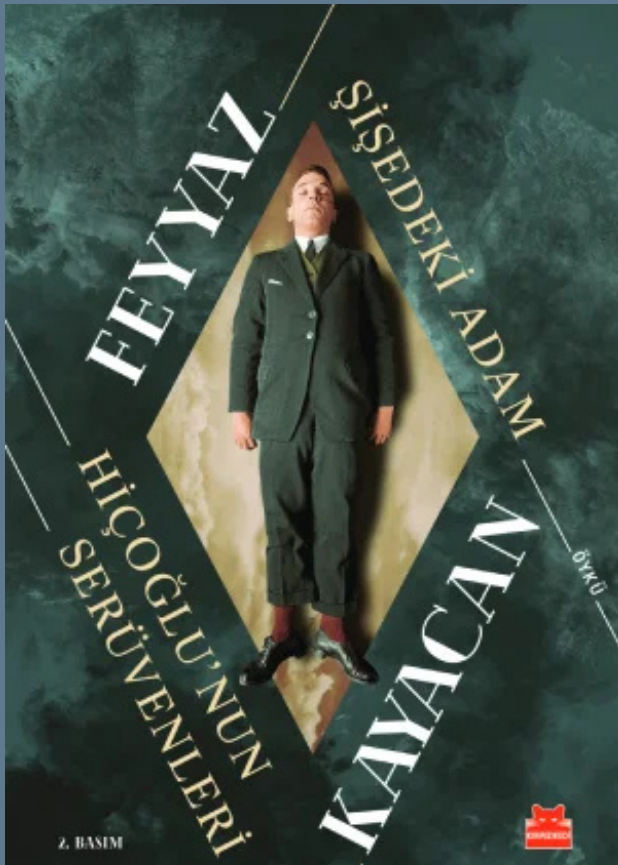
Edebiyat dünyasına şiirle başlayan yazar, şairliğinden ziyade öykücülüğü ile bilinmektedir. Yayımlanmış altı öykü kitabı vardır. Tek romanı ise “*Çocuktaki Bahçe*”dir. (1982) Bu roman, yazarın annesi ile geçen yaralı çocukluğunun izlerini taşımaktadır.

Feyyaz Kayacan’ın eserlerine bir bakalım. Şiirleri: *Les Gammes Insolites/Poemessuivis Destructions* (1935), *Gestes a la Mer* (1943), *Kaşık Havası* (1976), *Benim Örimceğim Başka* (1982), *A Talent for Shrouds* (1991), *The Bright is Dark Enough* (1993). Romanı: *Çocuktaki Bahçe* (1982). Öyküleri; *Şişedeki Adam* (1957), *Sığınak Hikayeleri* (1962), *Cehennemde Bir Yusuf* (1964), *Gibiciler* (1967), *Hiçoğlu’nun Serüvenleri* (1969), *Bir Deli Değilin Defterleri* (1987). Tiyatrosu: *Mutlu Azınlık* (1968). Çevirisi: *Kan Kardeşleri* (1991).

Feyyaz Kayacan, edebiyat dünyasında en çok öyküleriyle tanınmaktadır. Ben de yazarın *Şişedeki Adam*, *Sığınak Hikayeleri* ve *Hiçoğlu’nun Serüvenleri* kitaplarını inceleyeceğim.

Şişedeki Adam

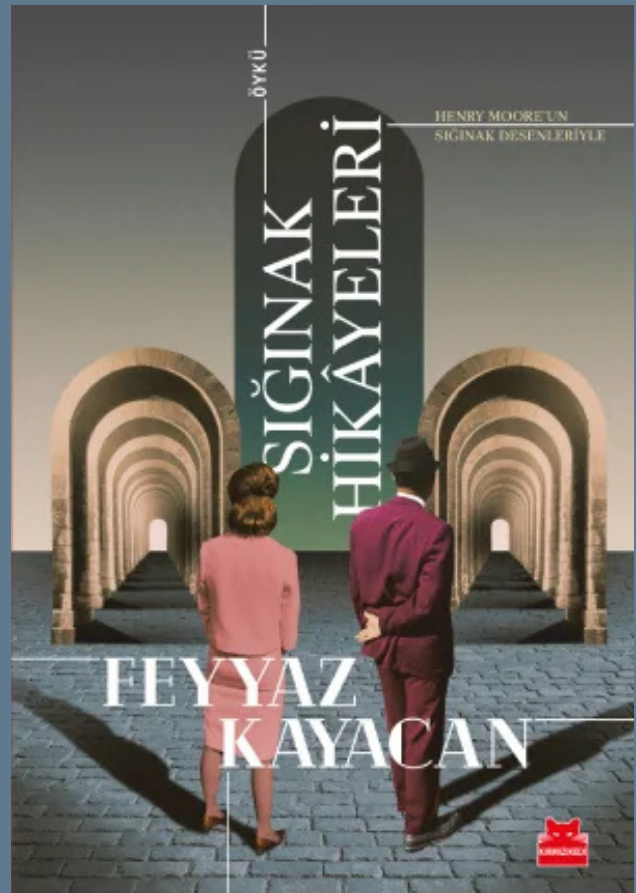
Şişedeki Adam, yazarın yayınlanmış ilk öykü kitabıdır ve içerisinde beş öykü vardır. Bu öyküler: *Hiçlioğlu’nun Serüvenleri*, *İstanbul Zeybeği*, *Suavi’yi Gördünüz Mü*, *Sarhoş* ve *Çanta* ve *Şişedeki Adam* şeklindedir.

İlk öykü, benim yazarın tüm öyküleri içerisinde en sevdiğim öykü oldu. Sanırım diğer okuyucular da sevmiş olmalı ki yazar, tamamen Hiçoğlu ile ilgili bir öykü kitabı yazmış. Kısaca bahsetmek gerekirse Hiçoğlu, toplum içerisinde yalnızlaşmış, yabancılaşmış, köksüz bir karakterdir. O öykü dünyasının uyumsuz karakteridir. Öykünün içerisine biraz da fantastik öğeler de giriyor ki, adsız bir hiç olan karakter diğer tüm insanlardan ayrı olarak havada beş santim yukarıda duruyor. Gerçekten de Hiçoğlu, toplumun yabancılaşmış, uyumsuz karakterlerinden birisidir. Bu durumu yazardan bir alıntı ile de gösterelim:

“Hiçoğlu bu kente de veresiye girmiş gibiydi. Burada da hiçkimse adını sormamıştı Hiçoğlu’na. Ama sorsun istiyordu. Ad kavramının ne olduğunu bilmediği halde. Kendine ‘ben’ demekten bıkmıştı. Bir ad taksınlar istiyordu, bir muska, bir nazar boncuğu türünden. Ya bir hafta, ya da bir alın yazısı. Adsız nasıl çıkılır sokaklara, boynundan yukarısı bembeyaz. Tırıl tırıl incecik bir kağıt? Biri gelse bari, kaş göz resmi yapsa, ağız burun resmi yapsa. Bir başkası çıksa tüm eksikleri tamamlasa, kulaklarını yerli yerine oturtsa. Her adım başında üstüne çullanan eğretiliğin yükünden kurtarsa kendini, dil ucuna getirmekten ötelere varmak ve kendini kendisiyle aşılama gücünü ona belletebilse. Hiçoğlu bunları

başkalarına borçlu olsa. Birkaç tutam saç da ekleyecekti tabii. Saçla ne görülür, ne işitilir, ne de bir şeyler duyulur. Tanrının cabadan bir vergisi sayılır. Tufeygillerden sayanlar bile vardı saçı. Ama onunda bir yeri bulunur bu insanlık düzeninde. Hem de çok önemli: Saçlarının köküne kadar kızarabilmek için. Ad bir çeşit safradır. Kişioğluna kimin nesnesi olduğunu, hangi rafın malı olduğunu öğretir. Ad sahibi olmak, ev sahibi, mal sahibi, yetki sahibi, devede kulak sahibi olmak kadar kişiyi soylandıran bir şey. Adsız olmak adların dışında yaşamak, penceresiz bir odaya perde asmaya benzer, penceresiz bir odanın penceresinden atlamaya benzer.”
(Kayacan 1996: 9)

Kitaba ismini veren öykü ise, toplum tarafından yalnızlaşmış mecazen değil gerçekten şişede yaşayan bir adamın öyküsüdür. Bu adam, belki toplum tarafından rahatsız edilmemek için belki de toplumun ona zarar vermemesi için bir şişede yaşamaktadır. Böylelikle yazarın, öykü dilinde fantastik, gerçeküstü öğelerin de yer aldığı görülmektedir.

Yazarın öykülerinde yoğun bir şekilde görülen köksüzlük, anayurdundan uzakta olmak gibi durumlar “İstanbul Zeybeği” ve “Suavi’yi Gördünüz Mü?” adlı öykülerinde açıkça görülür. Bu iki öykü birbiriyle bağlantılı, iki öykünün de başkarakteri olan Suavi, Londra’dan İstanbul’a bir roman yazmak için gelmektedir. Kayacan, kişisel hayatında da bir ayağının hep İstanbul’da olduğunu belirtmektedir. Aslında bir yazarın biyografisini öğrenince yazdığı öyküler daha anlamlı oluyor. Yazarın, neyi neden yazdığını bilmek bir okuyucu için en tamamlayıcı durum olmalı.

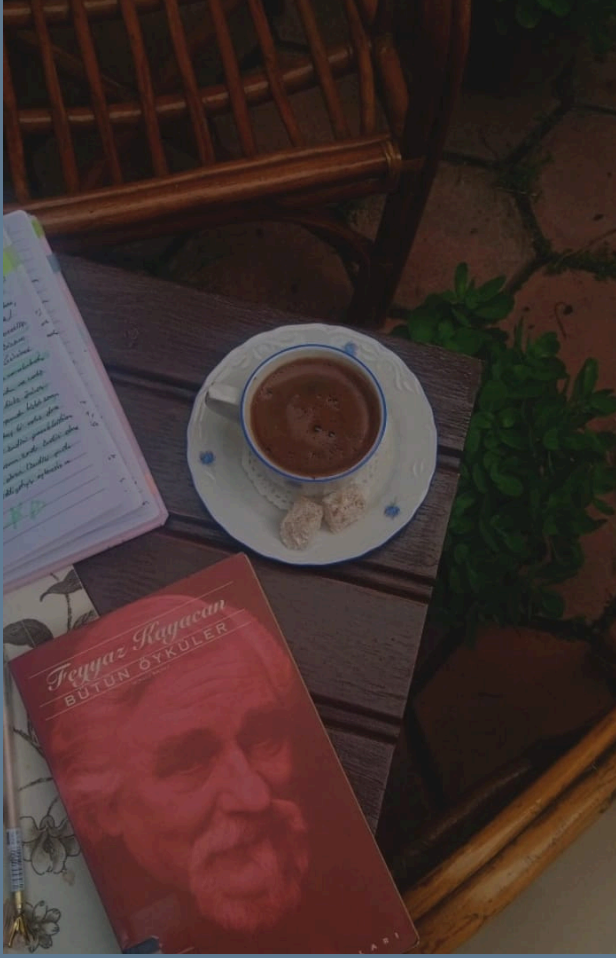
Sığınak Hikâyeleri

Sığınak Hikâyeleri, 1962 yılında TDK Hikâye Armağanı’nı almaya hak kazanmış bir öyküdür. Bu öykü kitabı, altı öyküden oluşmaktadır. Bu öyküler: Sığınak, Şair Alvin, Postacı Kızı Vera, Tütüncü Gareth, Postacı Kızı Vera Arttırmaya Nasıl Konuldu, Sığınanın Ağzından şeklindedir.

Bu öykü kitabındaki öyküler mekân olarak genellikle Londra’dır. II. Dünya Savaşı sırasında ve sonrasında gelişen olaylar, küçük insanların, aynı ortamlarda bulunan insanların öykülerinden oluşmaktadır. Kitabın ismi de buradan karakterlerin beraber sığınakta kalmasından gelmektedir. Bu kitabın baskın teması ölümdür. Ama bu karakterlerin bazıları epik bir şekilde ölüme karşı meydan okumakta ve hatta ölümü alaya almaktadırlar. Savaş, insani değerlerin sorgulanmasına, modern çağın modern insanına karşı bir tiksinti uyanmasına neden olmaktadır. İlginç olan kısım, öykü karakterlerinden biri olan Tütüncü Gareth’in Çanakkale Savaşı gazisi olmasıdır. Yazar burada, mekânı bambaşka olan öykülerin etrafında bile bir şekilde Türklük bilincini uyandıracak durumları ortaya koyabilmektedir.

Hiçoğlu’nun Serüvenleri

Hiçoğlu’nun Serüvenleri, aynı karakterin zincirleme olaylarını veya olaysızlığını anlatan üç öyküden meydana gelmektedir. Yukarıda da az çok bahsettiğim gibi toplumun uyumsuz karakteri olan Hiçoğlu, çok uzun bir süre isimsiz gezdikten sonra kaderine uygun bir şekilde “Hiçoğlu” olarak anılmaya başlar. Hiçoğlu, yoğun bir sıkıntı içerisinde. İlk öyküde can sıkıntısından bir kitap çalar ancak

sonuçları onu bir çıkmazın içerisine sürüklemektedir. Adsız olmanın acısı, devlet kurumlarının eline düşmesi içerisinde yaşadığı sıkıntılı duruma başka bir sıkıntı eklemektedir.

Bu karakter için söylenebilecek en uygun söz, onun köksüz bir uyumsuz olduğudur. Yazarın kişiliğine ve az çok biyografisine bakıldığında, yazarın yaşadığı yabancılaşmanın etkisiyle doğan bu öykü gerçeküstü öğeler arasında kendisine bir gerçeklik çizgisi yaratmaktadır. Topluma bakıldığında belki adı olan ancak onunla aynı duygu durumunu paylaşan birçok hiçoğlu görülebilmektedir.

Yazarın kitaplarına şöyle genel bir bakış atığımızda yazarın ince eleyip sık dokuyan bir yazar olduğunu söyleyebilmek mümkün. Gerek dil kullanımındaki titizlik gerekse de mükemmele ulaşabilmek için yaptığı denemeler sonucunda ortaya çıkan öyküler, bir kitabın üç yüz otuz sayfasını doldurabilmiştir. Ve yazarın 1919 yılında doğup 1993 yılında öldüğü düşünülürse, ilk öykü kitabı Şişedeki Adam 1957 yılında yayımlanmıştır. Bu otuz altı yıllık edebi hayatı için oldukça azdır. Ancak yazar, kişiliği gereği edebi hayatında daha titiz olmayı tercih etmiş ve bu şekilde geride sayılı ürün bırakmıştır.

Ben gerçekten yeni tanıdığım bir öykücü olarak yazarın öykü dilini çok sevdim. Okurken hiç bilmediğim kelimelerle karşılaşmak, -not kâğıdımı kaybettiğim ve kitabı kütüphaneye verdiğim için bu kelimeleri paylaşamıyorum- yazarın iç dünyasının yansıdığı öykülerin satır aralarında gezinmek keyifli ve düşündürücüydü. Varoluşçu öykücü avına çıktığım bu yolculukta hedefi tam on ikiden vuruyorum. Çünkü yazar var olmanın getirdiği bilinç durumunu, tiksinti ve bulantıyı tam yerinde kullanarak gerçek bir varoluşçu yazar özelliklerini taşıyor. Bir sonraki gölgede kalanlar serisinde görüşmek dileğiyle, esen kalın...

İKİ BARDAK ÖYKÜSÜNÜ NASIL YAZDIM?

YAZAN:
MÜZEYYEN ÇELİK
KESMEGÜLÜ

Benim öykü kurma tekniğim genellikle gözlemlerim ve yaşantılarımın harmanlanması ve farklı hikâyelerin birbirine montajlanması şeklindedir. Ben bir şey görürüm ve kafamda o hikâye dönmeye başlar. O ilk gözlem bende kurguyu oluşturduysa arkasını hayal gücüme yaslayarak devam ettiririm. Öyküm için bu yüzden çok gerçekçi bir kurmaca bile denilebilir.

İki bardak öyküsü de bir akşamüstü, hava aydınlıktan karanlığa daha fazla yaklaştığı sırada ve caddeler sakinleştiğinde doğdu. Yürüdüğüm caddede hac ve umre organizasyonu yapan dükkânın kapısının önünde duran iki bardak gördüm. Bu bardakların çalınma ihtimali hızlıca geçti aklımdan. Aslında iki bardağı kim ne yapsın? Ama öyküde işler öyle ilerlemiyor. İki bardak da çalınabilir elbette. Trafik ışıklarının çalındığı sosyolojik bir ortamda yaşıyoruz. Kurmaca dünyanın da bu bakımdan sınırı yok.

Aldım elime kalemi, yazdım da yazdım. Kahramanım o bardakları çaldı, çalmayı meslek haline getirmişti. Annesi de bari bardakları takım yapsaydın deyince olaylar hızla gelişmeye başladı. Kahramanımız takımı tamamlamak için bardaklarının devamının peşine düştü. Elbette bu kısım biraz absürt ama neden absürt olmasın ki? Belki bu absürtlüğün de bir anlamı vardır. Sonra biz bir anda hırsız bir ailenin dünyasına girdik. Bu aile geçimini hırsızlıkla karşılıyordu. Basit hırsızlıklar olduğu için de cezai

yükümlülüklerden ciddi zararlar görmüyorlardı. Hırsızlık öncesi saha araştırmaları yapıyorlardı derken biz aileyi yakından tanımış olduk. Anne olan karakter hırsız çocuğunu çalmaya teşvik ediyordu. Hırsızlar arasında da kendi standartlarına uygun değer yargıları vardı.

Hayal ettiğim bu kurmaca evren yazdıktan sonra bende dehşet uyandırdı. Şu gerçeğe yüzleştim: Evet, gerçekten böyle aileler, böyle insanlar var.

Bu acı gerçek başka gerçekleri de doğurdu. Mesela hırsızlık için girilen evlerde hiç açılmamış kargo paketleri, eşya fazlalığı, evde susuz bırakılan kediler derken liste uzadı. Hikâye başka yaralar da açmaya başladı. Bütün bu gözlemler neticesinde çeşit çeşit insanın hayatına dair gözlemim de okuyucuya gösterildi. Diğer yandan hırsız karakterimin cezalandırılmasını da çok istiyordum. Kanun onu yakalayamamıştı ya da yakalamıştı da ciddi oranda ceza verememişti ama bardakların sahibi olan çaycı malına düşkün ve oldukça takıntılı bir adamdı. Hırsızımın cezasını bu adamın eliyle vermek istedim. Bunu da başardım. Sezer iyi bir dayığı hak etmişti ve iyi bir dayak yedi. Bu benim de okuyucunun da biraz içini soğutmuştur ama toplumsal bir problem olarak hırsız ailelerle nasıl mücadele edilir sorusu, beni epey düşündürdü.

İki Bardak öykümden hareketle esasında kendi öykümün çıkışında gözlemlerimi referans aldığımı tekrar belirtmek

İstiyorum. Benim öykülerimin neredeyse tamamı bu şekilde oluşuyor. Bazen muzip bazen acılı bazen de duygusal olabiliyor bu montajlar. Öykü o an nasıl gelirse ve benim o anki ruh halim nasılsa öykü ona göre ete kemiğe bürünüyor. Dil de öykünün konusuna göre bazen şiirsellik kazabiliyor. Bunu çok hedeflemesem de dilim şiirselliğe kayıyor. Şair doğduğumuz için bunu kabullendim diyebilirim. Bizim milletin genetik kodlarında şiirsellik var. Buna çok inanıyorum. Bu şiirsellik yüzünden de hayata ve olaylara bakışımız çoğunluklar kişiselleştirilmiş duygu yoğunluklarıyla oluyor. Alınıyoruz bu yüzden. Alıngan bir toplumuz. Duygusalız. Ancak şiirin insana verdiği yük insanı bu kadar alıngan yapar. Şu an denemeye hızla kaydığımı fark ediyorum. Çünkü anlatmayı çok

seviyorum. Kendimi de hikâye anlatıcısı olarak tanımlıyorum. Hemen bir şeyden de bahsetmek isterim. Benim için hikâye ve öykü arasında büyük anlam farkları yok. O yüzden canım hangisini isterse onu kullanıyorum.

“Dünya Artık Büyülü Değil İhsan”, biliyorsunuz son öykü kitabım. Onun hikâyesinden de bahsetmek istiyorum. Bu başlık öykülerimden birinin başlığı. Diğer üç kitabımın isimlerini de çok seviyorum ama bunun isminin biraz daha uzun olmasını istedim. Bu başlıklı aklımda döndükçe ve dünyada olup bitenleri gördükçe kitabın adı daha fazla hoşuma gitmeye başladı. Dünyanın büyüğü git gide bozuluyordu. Bu kitabımın kaderinde de bu adı taşımak varmış.

Teşekkür ederim.

Ellerinde Yürek Taşıyan Yolcular (II)

FAZLI BUĞU

—Bu ilk yolculuğun mu? Yaşlı kadın bu sözlerinin ardından genç kadının bacaklarının arasında sıkıştırdığı eski püskü bavula baktı önce sonra aceleyle yüzüne çevirdi bakışlarını. Genç kadının vereceği cevabı sanki biliyormuş gibi konuşmaya başladı bir daha.

—Önemli değil, her şeyin bir ilki vardır değil mi? Sen de zamanla öğrenirsin. Tabi fırsatın olursa, yani yolculuğa çıkarsan bir daha demek istiyorum... Neyse bırakalım şimdi bunları. Eeee,

yolculuk nereye bakalım?

—Bilmiyorum.

—Buralı mısın?

—Evet.

—Kimlerdesin, çıkaramadım? Yaşlılık işte kusuruma bakma. Bende buralıyım ama yıllar var ki gelmiyorum. En son o meşum geceden sonra bir daha adım atmadım bu kasabaya. Ama küçük yengem ölünce gelmezlik edemedim. Çok değişmiş buraları. Yine sözü, bahsettiği o meşum geceye getirmek istedi ama

sustu kadın. Bir daha lafı genç kadına getirmeyi daha uygun gördü.

—Kocan ne iş yapıyor kızım?

—Öğretmen! Niye söylemişti ki? Şimdi laf lafı açarda, konu onu nasıl dövdüğüne gelirse...

—Ya, ne güzel, ne öğretmeni acaba?

Genç kadının dudakları titremeye başladı. Dayak öğretmeni demek isteyen bilincini yanaklarının üstüne dökülen sıcacık yaşlar engelledi.

Evlendiklerinden çok kısa bir süre sonra gerçek yüzünü göstermeye başlamıştı kocası. Her gün dövüyordu onu. Çoğu zaman içkiliydi ki içmediği gece yok gibiydi. Nasıl canavarlaşıyordu. Evlenmeden önceki adama hiç benzemiyordu bu. Mavi gözleri ateş saçıyordu. Başını döndüren o güzel lafların yerini nasıl almıştı bu azarlar. Ona her patlayışında gırtlak yırtılacak zannederdi. "Hain karı! Şerefsiz! Seni sokak yosması! Kaltak! Az kuyruk sallamadın bana! Kasabanın kızları yüzlerini yabancı erkekten yana kaldırmaya utanırken sen gizli gizli haşna fişne ederdin. Kim bilir benden başka kaç kişiyle daha yaptın bunu? Ha! Sahi kaç kişiyle yaptın? Ben kaçıncısıyım? Söylesene kaltak? Saçların elimde kalacak yoksa çabuk söyle? Dışarı fırlayan şu gözlerin kim bilir kaç kişinin içini yaktı? Onları içeri sokmak lazım, sokayım ki başkalarına da iş vermesin... Mustafa'ya da dedin mi sahi bana söylediklerini? Ona da sarıldın mı? Ha? Sarılmışsındır, şu kalın etli dudaklarınla öpmüşsündür de kim bilir? Koparayım

mı onları? Şu bıçağı görüyor musun? Keseyim mi onları kökünden? Ya kulaklarını, Onları kesmemi ister misin?" Başka zaman da kulağında ki küpelere takmıştı. "Çıkar bakalım şu kulağındaki küpeleri! Genç kız mısın ki takıp takıştırıyorsun? Görmeyeyim bir daha! Bak çocuğun oldu artık aşüfte! Hala güzel görünmek, kuyruk sallamak da neymiş kasabanın içinde? Adımı mı çıkaracaksın? Ver şunları! Ver bakalım şu küpeleri! Bilezikleri de çıkar! Çıkar diyorum! Yoksa keserim alimallah!" Emeline ulaşınca yani ganimeti koparınca karısından bir kaç gün hiç uğraşmazdı onunla. Sanırım parası kalmadığı için kavga çıkarıyordu onunla. O zıkkıma parası yetmediği için erkekleniyordu geberesice... "Git bak şu çocuğa zırlamasın! Ses mes duymak istemiyorum anlıyor musun? Çıt çıkarsa ikinize de benzin döker yakarım," demişti başka bir gün. Çocuk bir kaç gündür hasta, ateş gibi yanıyordu. Sağlık karnesini istemeye korkuyordu kadıncağыз. Yine parası gidecek, kızacak, azarlayacak diye ödü kopuyordu. Hasta çocuk nasıl ağlamasın sonar kendisi de biliyordu bunu. Ve sonra ağlamasın mı çocuk? Tamda zilzurna sarhoş olmaya başladığı anda. Dövdü yine gâvur. Allah yarattı demeden hem de. Gözü dönmüş herif çocuğa bile vuruyordu arada. Yetmiyor etlerini çekeliyordu çocukcağızın. Bir zamanlar sevgilisinin şakadan onun etlerini çindiklediği gibi. Tebessüm eder gülerdi ona, şimdi ise ağzı yırtılırcasına avaz avaz bağıriyordu.

"Size para yetiştiremiyorum anlıyor musun? Kızın mama parası bez parası, yetti be yetti, bundan sonra bir kuruş para yok size başınızın çaresine bakın." Deddiği gibi yaptı. Bir kuruş para koymaz oldu avuçlarına. Günlerce aç yattı durdu kızıyla. İlk o zaman aklına geldi sanırım annesine gitmek. Başka zaman bağrına taş basıp oturmuştu oysaki. Ama kızı için mecburdu. Diri diri ölmesine razı olmuyordu içi. Daha ailesinin kapısındaiken dönmüştü. Yüzü almamıştı girmeye ilkinde. Sanırım bunların daha fazlasını hak ettiğine ilk o zaman inanmıştı tam olarak. Sonra sevdiği adam için kötü söz duymak onu bitirirdi. Buna katlanamazdı biliyordu. Yüreğini oymalarına izin veremezdi. Belki ayrıl, gel otur diyeceklerdi ona. Oysa ondan ayrılamayacağını onlar da biliyorlardı. Başı önünde döndü kan kokan zindanına bir daha. Devam edince bir daha işkenceler o zaman kati kararını verdikten sonra, tüm gücünü toplayıp gitti kapısına ailesinin bir daha. Görmüştü annesi onu bu kez. Çamaşır asıyordu. Utana sıkıla, başı önünde girdi bahçe kapısından. Kucağındaki kızına sarılmış ağlıyordu diğer yandan. İnşallah bizi çevirmez diye dualar ederek... Dönüp yüzlerine bile bakmamıştı annesi. Başına kaktı o eski günleri. "Olacağı buydu. Dinlemezsen ananı babanı böyle olursun işte. Yan şimdi derdine. Biz seni unuttuk kızım. Artık yoksun!" dedi bizim için. "Git dön yuvana. Gelirde görürse baban ikimizi de keser. Dön kocana kızım. Artık sen bizim için bir

yabancısin!" sözleri çınlarken beyninde cehennemim koynundaydı çoktan. Zonklarken kulağında haşyet veren bu sesler yanıp kavrulmaya başlamıştı bile. Artık gün geceydi ona. Güneşi kararmış, bulutları kanlanmıştı. Gökyüzünden ateşler düşüyordu yüreğine. Ama her şeye rağmen bu cehennemin içinde cennetin ışığını duyumsuyordu gene de. Kızının gözlerini kamaştıran ışığı, onu kendine getiren, yaşama tutundurmak için ona duyurmaya başardığı lahuti sesi. Ateşler içinde yandığını söylüyordu. Duymazlık edemedi. Geçmemişti tabii ki hastalığı. Aç bir ilaç nasıl geçerdi ki bu neme ne hastalık? Kızı için bir daha kalktı borç para aradı. Bu kasabanın en eskisiydi şunun şurasında. Elbette bulurdu bir şeyler.

Genç kızlığında çalıştığı halı kursuna gitti. Aklına ilk orası gelmişti ya iyi düşünmüştü doğrusu. Birde iş teklifi almıştı. Yeteneğini ta o ilk genç kızlık döneminde keşfetmişti kurs hocası. Hani sadece bedenimin bir zamanlar dolaştığı şu işyerinde bile onda ki cevheri görmeyi başarmıştı. "Aklın bir karış havadaydı varsa yoksa muallim diyordun ama kız ne yalan söyleyim yine de bulamadım senin kadar hünerlisini. Bana yardımcı olursun. Sana bir de sertifika alırız kurs hocası yardımcılığı yaparsın. Eline üç beş kuruş geçer. Kocanın da hoşuna gider. Parasızlıktan bütün bunlar bilmez miyim? Ben de yaşadım bunları. İçkisine para yetiremiyor ya ondandır." Bilmişti hoca hanım. Bir kaç zaman durulmuştu sahiden onun ki si. Güllüyordu. Artık

evde kaç zaman sonra ilk defa. Korkuyordu da sonra ayaklarının üstünde durabiliyor diye bırakır gider diye karısı onu.

—Kız artık öğretmen oldun ha sende? Benim gibi maaşlandın ha? Yaşamak da istemezsin şimdi sen benimle. Alır başını gitmek istersin ha? ha ha ha!

—Nasıl da yakıyordu bu sözleri onu. Onsuz yaşamak ha? Nasıl düşünebiliyordu? Bunu ona söylerken kendimi tasarlıyordu yoksa kaçmayı ondan? Allah'ım öldürürdü kadın kendini. Onu bıraktığı gün imkânı yok yaşayamazdı. İşte şimdi daha iyi anlıyordu bunu. Onsuzluk sonu gelmez bir uçurum. Dibi ateşler saklı bir dehliz. Ve kadın onu ölümüne severken onun için ailesini hiçe saymışken nasıl düşünebiliyordu sonra bunu? Ya ne demezdi ona el? Ya o ne yapardı? Onu tanıdığından beri onsuz bir hayatı daha düşleyemezken... Ona pas pas olurdu o... Varsın da çok dövsündü ama olmaz katiyen ayrılamazdı ondan. Ona da söylediği zaman bunları, artık onu zevkine döver olmuştu. Her gün hem de, haklı olsun olmasın. Ailesin den sonra kasabada da herkes biliyordu bunu artık. Bunca zaman sakladığı bir şeyi ailesi dışında başkaları da öğrenmişti. Ona ayrıl, kurtul ondan diyenlerin sesi gün geçtikçe daha fazla çıkıyordu.

—Tren geldi kızım hadi gidelim. Fazla birikmeden insanlar, kompartımanımıza yerleşsek iyi olur. Suratına indirilmek istenen bir tokattan sakınırcasına çekti yüzünü. Sonra dönüp kadına baktı.

—Ha ne oldu? dedi. Az önceki hareketini yadsıyan ilgisiz bir duruştu.

—Tren diyorum geldi hadi kalk. Dedi, yaşlı kadın aynı ilgili sesiyle ve yine aynı oranda genç kadının rahatlamasını sağlayarak.

—Ha anladım tamam, diyebildi zar zor genç kadın yine de ve arkalarından seğirtti. Hala korkak ve çekingen olduğunu görüp üzülerken... Yaşlı kadın, kızı alıp önden geçti kompartımana. Acı bir kampana sesi duyuldu o an. Genç kadın dar ve karanlık koridorun bedenini yutmasından korkmuşçasına bekledi eşikte. Okul zilini duydu sanki. Kampanayla aynı anda öttüğünü düşündüğü zil sesini. Bu kez kocasının ev yerine doğrudan buraya geleceğini buyuran bir tonda. Bir el hissetti omzunda. Bu el, arkasına bakmadan durgun sulara bırakılmış bir şal gibi savurup bedenini içeri girmesini söylüyordu sanki ona. Öyle yaptı. Alelacele girdi içeri. Sonra kompartımanda bir daha bulacakken kendini, arkasından bir aile sükûn etti kompartımana. Bunların tanıdık olmaması için nelerini vermezdi ki. Kafasını yere eğmiş bunun için dua ediyordu. Onu ismiyle çağıracaklar diye nasıl korkuyordu anlatamazdı. "A! bak muallimin karısı" deselerdi. "Bizim Naciye'nin kızı Ayşe. Nereye gidiyor böyle. Evden mi kaçıyor yoksa." Ama demedi kimse bir şey. Yaşlı kadının ona ayırdığı pencere dibinden dışarıyı izlemeye koyuldu oda. Yaşlı kadın onun konuşmamaktaki hassasiyetini görünce

bir şey sormaz olmuştu zaten. Tüm dikkatini kızına vermiş onunla birbirlerine doyasıya alışmaya çalışıyorlardı. Oynuyor, şarkılar söylüyorlardı birlikte. Küçük kız içerinin sıcaklığına da oldukça kaptırılmışa benziyordu kendini. Artık vücudunu büzüştürmüyor yol arkadaşının oyunlarına iştirak ediyordu tüm bedeni ve ruhuyla sadece. Attığı kahkahalardan anlaşılıyordu ki büyük bir kıvanç içerisindeydi. Az önce ona kendini göstermeyen şu karanlık, bencil yol şimdiden onun için eğlencenin diğer adı olmayı çoktan başarmıştı. Karşı komşuları ise çoktan torbalarında ne var ne yok döküvermişlerdi ortaya. İlk defa tren yolculuğuna çıktıkları belli oluyordu. Daha bir kaç istasyon beklemeden saçtıkları kokulardan belli oluyordu bu. Ve onları yemeye utanıyor gibiydiler. Onlara da ikram etmek geçiyordu içlerinden belli. Ya beğenmezlerse, geri çevirirlerse diye ikrama yanaşamıyorlardı bir türlü.

Tren uzaklaştıkça kasabadan, yüreğindeki pus, gözlerindeki buğu da onunla birlikte uzaklaşıyor gibiydi. Her şeyi bir bir geride bırakıyordu. Ardında bıraktığı bir ağaç, bir taş, düz bir ova bazen de yüksek bir tepeyi bırakır gibi. Gözünün artık göremeyeceği güzellikleri arıyordu kimi zaman. Sonra başka bir güzellik unutturuyordu ona eskisini. Gözlerini alıştırdığı yeşilliklerin yerini kıraç tepeler alıyor, sonra çorak topraklar bitiyordu ona danışmadan. Ama hepsi de güzel hepsi de alışasıydı.

Her şey niye ona kendini hatırlatıyordu. Bir üzgüyü bir ezinci taşıyordu niyeyse her şey.

Kolay değil bedenini de ruhu gibi kaybetmişti bu savaşta. Hep kazanmak istese de sonuna değin kaybettiği bir savaştı onunki.

Her istasyonda dönüp arkasına bakarken geriye dönmekten mi korkuyordu yoksa dönmekten mi bilmiyordu? Hala yoğun duyguların kısılcındaydı biliyordu oysa.

Tatlı anlar düşlemek istiyordu hep. Önüne çıkan yeşil çam, meşe ağaçlarını kimi zamanda inatla yeşil kalmayı, yağmur sularının birikintileriyle başarmış afacan, kurnaz alanlara takılıyordu gözü tesadüfmüş gibi tamda bu anlarda. İşte diyordu içinden bir ses "mutlu olman için birden fazla misal! Bak şu ağaçlara nasıl da direngen duruyorlar değil mi? Oysa ne yabani hayvanların ne rüzgârların hışmına uğramışlardır kim bilir? Ama bak dimdik ayakta! İşte şimdi ne güzel! Sonra bu yeşil küçük meralar, otlaklar, onlarda değil mi öyle?" Baktığı, gördüğü o şirin şeyler aniden canavarlaşıp üstüne devriliyor gibiydi. Korkudan yüreği ağzına geliyordu. İrkiliyordu. Sanki onu yutmaya, öldürmeye gelmiş bir felaket duruyordu önünde. Treni bir yerinden ikiye ayıran, rayları parçalayan bir canavar gibi tıpkı. Bakamıyordu bir süre dışarı. Kapatıyordu bir ürküyle gözlerini. Aniden açıyordu bir daha. Bu kez önüne küçük küçük dağların, tepelerin sıralandığını görünce tekrar yüzü gülüyor, gözleri parlıyordu.

İşte hayat! Başka bir yerde bu kez başka şekilde varlığını sürdürüyordu. Belki çorak, belki kurak, ama mutlu, inançlı, kıvançlı, heyecanlı ve ataktı doğa... Oynak, yapmacık, kurmaca bir hal alıyordu sonra bütün doğa aniden... Belki başka hayatlardan bihaber olduğu, ya da bir zamanlar koyun koyuna yaşamış az önce gördüğü o cennet parçası yerlerle kavga edip ayrıldıkları için. Onlara inat bir duruş gibi geliyordu ona. Mağrur, inatçı, kibirli! Değil! Hiçte bile... Olması gerektiği gibiydi her şey aslında? Kendisinin yıllardır başaramadığını bak onlar ne güzel yapmıştı. Keyfini sürüyor haliyle, keyfini sürmek kalıyordu onlara da tabi ki! Şimdi de ona tıpkı böyle yapmasını söylüyorlardı. "Zamanı, şimdi tam zamanı. Korkma cesur ol, sen ne istersen hayat sana onu verir, istemekten korkma. Hakkın olmadığını mı düşünüyorsun? Hak iddia edenlerden daha fazla hem de hak ediyorsun bence. Eskiye ise bakma, hepimiz yapmadık mı zannediyorsun yanlışları? Belki senden çok yaptık, ama hayat şu an, ardında bıraktıklarının tıpkısı aslında. Biliyor musun? Bak unuttun mu az önce yeşeren fişkıran toprağı? Göğeren çimenleri? Harlanan ağaçları? Bizde öyle değil miydik zannediyorsun? Tıpa tıp aynıydık. Belki de onlar böyleydi de roller değişti birden. Bilinmez ki? Herkes nasıl mutluydu öyle kalmalı anlıyor musun? Ha!" Tamam! Bu kadar işte... Hiçbir şey düşünmeden öylece kalmayı düşünüyordu. Günlerce aylarca mümkün

olmayan en uzun süre ne kadarsa o kadar işte.

Unutmak istiyordu bir kere şu hatırlamayı tekrar tekrar. Hatırlamaları tekrarlayan beynini de tek seferde unutmak gibi.

Her şeyi ya da hiçbir şeyi diliyordu. Her şey için ve de hiçbir şey adına.

Eski ve yeni arasına sıkışmak. Hayatı orada bırakıp kaçmak... Ama gerçeklerden de kaçarak... Yinelerden ve yenilerden silkinerek...

"Yeni bir hayat ha!" diye söylendi tren uzun bir yolu ardında bıraktığında. Sanki konuşma yetisinin olduğunu hatırlamıştı birden yâda düşünme yetisini bilmiyordu işte. Karanlıktı sonra dışarı, belki de soğuk. Yeni bir hayat diye söylendi tekrar. Güldü çok geçmeden bu sözlerle... Yüzünü yıllardır görmediği, görse de zar zor tanıyacağı teyzesi mi sunacaktı ona bu hayatı. Belki içeri bile almazdı onu. Öz be öz annesi almadıktan sonra elin kadını niye alsındı ki?

Kim bilir kaç baş yaşıyorlardı küçük gecekondualarında. Annesinden en son beş çocukları olduğunu öğrenmişti. Bir de ayyaş, hasta bir koca. Bütün bunların üstüne bir de o, dul bir kadın... "Sana bir iş bulmalı. Zordur burada geçinmek kızım. Neye kaçıp geldin bilmem ki? Kolay mıdır kocasız bir başına yaşamak. Koca şehir yutar seni kızım. Tez elden birini bulmalı sana," dediği anda birini çıkarıp buluyor bile. "Var aslında böyle biri. Sende istersen tabi? İstemeyip de ne yapacaksın? Görüyorsun benim halimi.

Kaç baş zor yetiyoruz kendimize. Seni de alevimizde yakmayalım kızım. Aklını kullan kurtar kendini. Bir kez evlenip boşanmış. Dört çocuklu. Biraz yaşlıca ama olsun. İkinizde çalıştınız mı gül gibi geçinip gidersiniz. Koca apartmanda oturuyor hem. Pehlivan gibi de adam. Ondan iyisini bulamazsın.” Ve her şey bir çırpıda olup bitiyor... İşte yeni evindeydi. Yeni kocası, yeni hayatı... Alışma dönemi... Karısının açıklarını bulma çabası... Ona kıkırdadın yok buna kırıldın... Sonra ver Allah’ım ver. Hiç evlenmemiş, bekâr bir erkek olsa ne olur. Yine dırdır, yine kavga eksik olur mu sanıyorsun. Birkaç gün bilemedim ay, ondan sonra hep bildik o terane. İrkilip, kafasını hırsla çekti camdan. Bağırmaktan son anda aldı kendini. “Yok,” dedi birkaç kez içinden hızlı hızlı. “Bir daha mı asla!” Etrafına baktı korkulu gözlerle. Şükür ona bakan yoktu. Karşısında oturan aileden çoğu uyukluyordu. Bir genç çocukları uyanıktı o da pek ilgisizdi içerisiyle. Dışarısını seyrediyordu camdan. Kızı da sokulmuş yol arkadaşları olan yaşlı kadına uyumuşlardı. Tekrar cama dayadı başını. Sonra bir daha uyuklayıp gitti.

Gelmişlerdi. Tren yavaş yavaş hareket ediyordu artık. Kararsızlık kısılcasında dönenen yolcuların düşünceleriyle hareket ediyordu sanki. Geri gitmek istiyor gibi bir hali vardı. Yorgun bakışlarla örtüşen bir gidişti. Acılı bir ötüş duyuldu ardından. Özür dolu bir ötüş. Sevgileri hiçe sayan, alıp ayıran; yaralıların, soğuk gecelerin, acı

hatıraların, koynuna bırakan bir utancı taşıyordu bu ses. Özür diliyordu. Anlaşılmaktan uzaktı ama. Af edilme isteği belki; ama umarsızlık da vardı. Gamsızlığın hiçe saymanın acısı derindi. Geriye dönmek ilenmelere, kulak tıkamak ve dumanını savurup kendini kaybetmek geçiyordu içinden. Cam kırığı puslu ayaz havayla birlikte... Üşümemek için bir an önce harekete ihtiyacı vardı sanki...

—Geldik kızım az sonra ineceğim ben. Sizin var mı gideceğiniz bir yer? Küçük kız dedi ki...

Genç kadın derin bir uykudan uyanmışçasına şaşkın şaşkın bakındı etrafına. Sayrı dolu bakışlarını yaşlı kadına çevirip bir süre öylece kalakaldı. Yaşlı kadın genç kadının tekrar duymaya can attığını düşündüğü sözleri biraz da değiştirerek bu kez aceleyle;

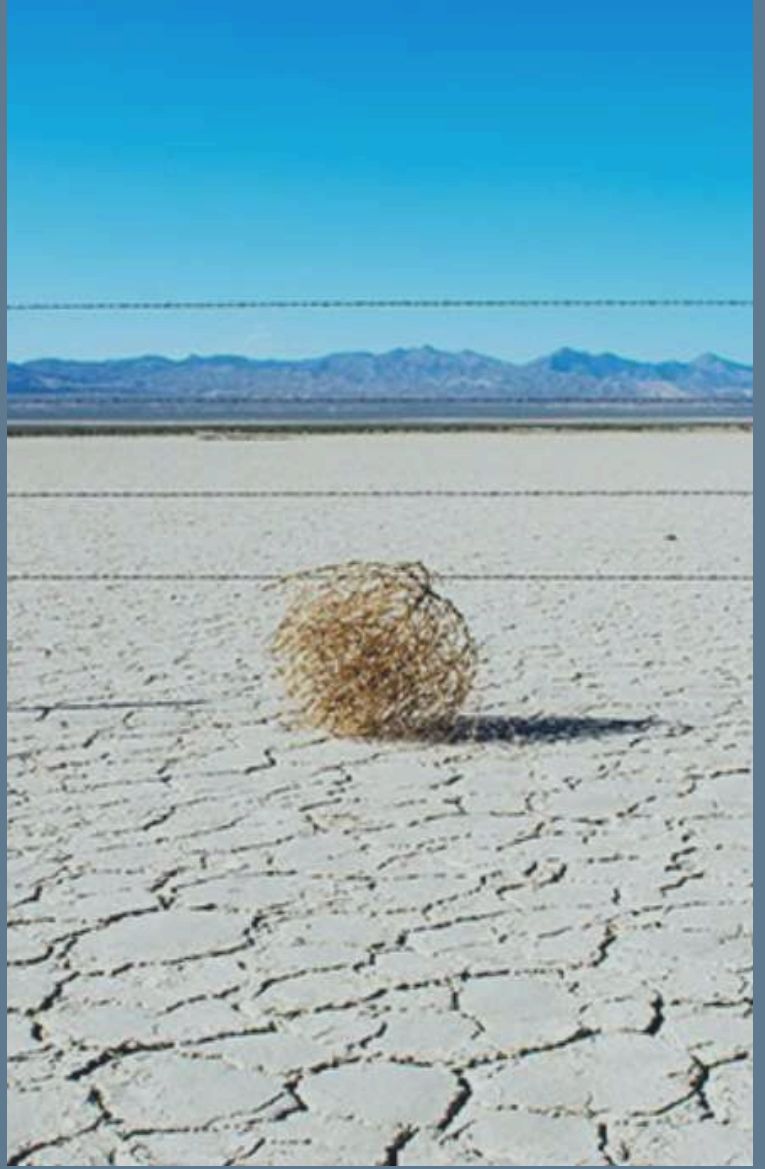
—Tabi istersen kızım? Yeğenim, Mustafa’m gelecek az sonra beni almaya, tabi dediğim gibi sen de istersen...

SON

DÜNYA SÜRGÜNÜ

SALİH KAMIŞLI

Denize bakan ve arkalığında A. Belediyesi'nin adı yazılı olan yer yer boyası dökülmüş, çoğu yeri solmuş, bazı yerlerine de muhtemelen lise talebeleri tarafından sevdiklerinin isimleri kazınmış bir bankta uzunca bir süredir bakışlarını sulara dikmiş, sessizce oturuyor yaşlı adam. Uzaktan izleyen birisi onun bu kımıltısız haline bakarak Azrail'le randevusunu az önce bitirmiş olduğunu düşünebilir. Oysaki yaşıyordur, zaman zaman teklese de yorgun kalbi, atıyordur hâlâ. Her haliyle pejmürde bir görünüme sahip ve şakaklarına kar yağmış olan bu adamın yüzü yılların acımasızca bıraktığı çizgilerle dolu. Uzun zamandır tarak ve makas değmediği belli olan kıvrıkcık saçlarıyla göğsüne dökülen kırçıl sakalı birbirine karışmış. Tahmini bir yaş söylemek gerekirse altmışında gösteriyor. Gözleri kıyıya vuran dalgalara kenetli lakin onları da pek görebildiği söylenemez. Beyninin içinde canhıraş çığlıklar yankılanıyor. Denizin üzerinde dairesel şekiller

çizerek süzülen martılara ait olabilir bu sesler ya da yüreğinden yükselen isyankâr ağıtların hazin uğultusu. Bir muamma içinde dalıp gittiği denizi seyrediyor. Kafasında ise yıllardır çözemediği bir kördüğüm... Hemen hemen her gün bu vakitlerde gelip bu kördüğümün bir tarafından asılmasına rağmen yıllardır çözüm adına bir arpa boyu yol alabilmiş değildir. Yine de vazgeçmez bundan, donuk gözlerini denize kilitleyip durur. Bu ritüelini her gün aksatmadan yerine getirirken, mazide kaybettiklerini, sanki gözlerini kırpmaksızın sabitlediği bakışlarıyla denizden bekler gibidir.

Yoğun düşünceler içerisinde derununda bir sefere çıkmışken ve dalgaların çalkantısında yürek gemisini sağ salim yürütmeye çabalayan bir kaptan sükûnetiyle başını dik tutmaya çalışırken, sağ tarafında, parkın kenarındaki yoldan çimlerin üzerine çıkarak dört beş metre ilerisinden önüne doğru ağır aksak yürüyen uyuz bir köpek peyda oluyor. Bakışlarını, başını hiç oynatmadan yavaşça denizden köpeğe kaydırıyor adam. Renginin siyah mı olduğunu yoksa gri iken kirden mi koyulaştığını kestiremediği, tüylerinin kimi yeri yapış yapış olmuş, hayatında gördüğü en pis, en zavallı ve en hakir görülmeye layık olduğunu düşündüğü bir köpek. Birdenbire kafasına bir tokmakla vurulmuşçasına sarsılıyor ve köpeğin neden hem bu kadar zavallı hem de hakir görülmeye layık olabileceği düşüncesini -kendine duyduğu kızgınlıkla- sorguluyor. İlk gördüğünde iğrenmeyle karışık bir duygu içinde hayvanın hareketlerini izlerken şimdi onunla kendisi arasında bir benzerlik kuruyor. *Acaba daha zavallı olan hangimiz, o mu yoksa ben mi?* Hayvanın kuyruğunun yer yer dökülmüş olan tüyleri arasından kızarmış derisi görünüyor; sağ arka bacağında da bir maraz olmalı, hafiften aksıyor; gözlerinde ise melankolik bakışlar... Aynı kendisi gibi yaralı, küskün ve hayattan bir

beklentisi kalmamış gibi bir hali var. İki devre boyunca koşmaktan bitap düşen ve maçın bitmesini bekleyen futbolcuların son dakikalardaki bezginliğidir sanki bu, fakat aynı zamanda bitiş düdüğü çalınan maçta istediğini bulamayan ve 'Şimdi önümüzdeki maçlara bakacağız.' diyen bir teknik adamın da umududur yüreğindeki. Ancak bir sonraki maç bu dünya sahasında oynanmayacak, bunu biliyor adam. Deplasman için hazırlığı yeterli mi, ondan da emin değil. Bedenini sağaltmak ihtimali kalmamıştır artık, ruhunu dinlendirebilmektir şimdi tek isteği, onun yolu da dünyanın sınır kapısından geçmektedir. Korku ile ümit arasındaki zorlu nefeslerini alıp verirken beyninde çakan ışığın aydınlığında hissettikleri bunlardır. Az önce köpeğe bakarken duyduğu tiksintiden çok utanıyor şimdi. Tam önüne geldiğinde dikkat kesiliyor hayvan ve askerlerin yahut öğrencilerin resmigeçit yaparken şeref tribününü başlarıyla izleyip selamlamaları gibi başını hafifçe döndürüp adamı süzerek geçiyor. Fakat bu geçiş resmigeçitten farklı olarak tedirginlik hâkim. Kuyruğu bacaklarının arasında, kulakları yanlarına düşmüş, bitkin bir halde adamın soluna doğru ilerliyor. Epeyce bir mesafe gittikten sonra artık bir tehlike gelmeyeceği kanısına varmış

olacak ki çeviriyor başını önüne, bakmıyor ona artık. Köpeği çimlerin ilerisinde neredeyse büyücek bir nokta olarak görüyor şimdi adam.

Gittikçe artan bir uğultu duyuyor ve yavaşça başını kaldırıp semaya bakıyor. Bulutlanmaya başlamış gökyüzünde bir uçak ihtişamla uçuyor. Bir şahin -bu kelimedenden nefret ediyor- zarafetiyle havada süzülüyor demir kuş. O anda fark ediyor koyu renkli yağmur bulutlarının rüzgârın etkisiyle üzerine doğru sürüklendiğini. Umursamaz bir tavırla başını hafifçe indirip etrafına bakınıyor. Bütün insanlarda bir koşturma, herkes bir yerlere yetişebilmenin telaşında... Kimi hüznü, kiminin yüzü asık, kimisi de gülüyor, tozpembe bakıyor dünyaya. Şairin dediği gibi “Yaprak döker bir yanımız, bir yanımız bahar bahçe.” Koşturan insanları izlerken fıkradaki Nasreddin Hoca’ya yöneltilen soru geliyor aklına. "Hocam, insanlar neden hep farklı yönlerde doğru dağılıyorlar da aynı yöne gitmiyorlar?" Evet, “Bu ne çıldırtan denge...” Tebessüm ediyor hafiften.

Yağmur damlalarının çimlere çarparken çıkardığı cılız sesleri işitmiyor, ancak burnunun üzerine isabet eden küçük soğuk bir darbeye kendine geliyor. Rahmet fazla şiddetli yağmıyor, ince ince çiseliyor. Tıpkı mutluluk sarhoşu oldukları o günkü gibi. Ama bir fark var arada. Çisentiği

romantik bulmuyor artık, ‘ahmakıslatan’ diyor adına çoktandır. Zevk almıyor hatta nefret ediyor böyle havalardan, ağzına küfürler doluyor. Yağmurun şiddeti aniden artıyor, şimdi basbayağı ıslatıyor insanları fakat adam bunun farkına varmıyor. Çimlerin üzerinde oluşan minik derecikte akıntıya kapılmış giden büyükçe bir karıncaya takılıyor gözleri. Yine kendi durumuyla bağlantı kurmaya çalışıyor. *Yağmur yağdığında börtü böcek, böyle zorunlu bir sefere çıkıyor demek. Peki, bu hesapsız göçle ayrıldığı yuvasına ve kolonisindeki yakınlarına bir daha kavuşabilecek mi acaba?*

Seneler öncesinde yaşadığı travma filozof yapmış adamı, kafası her daim bir şeylerle meşgul, dikkati bu yüzden fazlasıyla dağınık. Çevresine olan yabancılığına sebep, gayriihtiyarî iç dünyasındaki bu yolculuklar. Bir şeye odaklandığında vaktin nasıl geçtiğinin farkına varamıyor. Çarşı Camiinin müezzininin tiz sesi kulağına ulaşınca şaşırıyor, kolundaki saatine bakıyor. *Ooo, vakit ne kadar da çabuk geçivermiş.* Öğle namazını kıldıktan sonra oturduğu bu bankta şimdi ikinci ezanını dinliyor ve her şeye rağmen dünyanın tüm hızıyla döndüğünün ayırdına varıyor.

"Anne, şu amca ne yapıyor orada, neden evine gitmiyor bizim gibi, yağmurun altında böyle oturulur mu

hiç?”

Bu sesle aniden canlanıyor adam, umut ve yaşama sevinci aşılanıyor tüm hücrelerine. İçinde, yıllar yılı söndüğünü sandığı sevgi ve şefkat duygusu depreşiyor yeniden. Bu sesin hatırlattığı minik kızın gülerek ve ellerini çırparak oynamasını, heyecanla bir şeyler anlatırkenki o tatlı peltekliliğini, hele hele gözlerinin önüne dökülen altın sarısı rengindeki lüle lüle saçlarını o minicik elleriyle toplayıp kulaklarının ardına doğru atışını izlemeyi ne kadar da çok özlemiş; iliklerine kadar hissediyor bunu. Yine o keyifli şöleni seyretmek için heyecanla etrafına bakınıyor, ona oyun oynayan hafızasındaki o güzel sesin sahibini arıyor. O esnada sert ve buz gibi bir sesle irkiliyor:

"Kızım, sana ne el âlemin adamından, bak yağmur yağıyor, sıırıslıklam olduk, biraz hızlı yürüsene sen!"

"Ama o da ıslanıyor, baksana..." diye söylenen kızın mahzun bakışlarıyla buluşuyor gözleri. Simsiyah ve dümdüz olan saçları omuzlarına inen kızın kömür gözleri ağlamaklı... Hayalindeki çocuğa hiç benzemiyor. Kırmızı mantosunun kolunda kaybolmuş minicik sol elinden tutarak çekiştiren annesinin peşi sıra yürümüyor adeta sürükleniyor, başını geriye döndürmüş vaziyette adamı seyrederek gidiyor, çimlerden yola inerken tökezliyor ve yere

kapaklanmaktan son anda kurtuluyor. Tam o sırada, biraz önceki hasta görünüşlü köpeğin çimlere çıktığı yolun sol tarafından çok hızlı gelen siyah bir Şahin'in acı fren sesini müteakip büyük bir gürültüyle elektrik direğine çarpması, adamı kendine getiriyor.

Bir anda otomobilin etrafı, çevreden koşup gelen insanlarla sarılıyor.

Otomobile doğru dönüp bakıyor. O anda bir şey, ne olduğunu tanımlamakta aciz kaldığı bir şey, korkunç bir kuvvetle sıkıyor göğsünü, güç bela nefes alıyor. Giderek çevresindeki görüntüler flulaşıyor ve beyaz bir sis perdesinin ardında kalıyor. Olayın kahramanı oluyor bir anda ve kanlar içindeki cansız bedenlere sarılıp ağlıyor.

İçi bulanıyor. Hıçkırıklarla sarsılarak ağlıyor. "Neden Allah'ım, neden?" Toprağı yumrukluyor ve avazı çıktığı kadar haykırıyor: "Sevdiklerimi neden aldın elimden?"

Omzuna bir el dokunuyor. Yaşını tahmin edemediği, ortadan biraz kısaya dönük boyuyla ve buğday tenli yüzüne yapıştırılmış pamuk şekeri gibi duran kırmızı sakalıyla ilk bakışta biraz tuhaf görünen köşedeki bakkalın uzattığı dost eli...

"Ağla kardeş, ağla, rahatlarsın." Eliyle tuttuğu omzu hafifçe sıvazlayarak teselliye çalışıyor. Böylesi zor durumlarda teselli olarak

kabullenmeyi tavsiye etmekten başka bir şey gelmiyor insanın elinden.

Ambulansa alınan güzel karısının ve dünyalar tatlısı kızının hareketsiz bedenlerine bakıyor yaşlı gözlerle.

“Neden ben, Allah’ım, neden?” Aynı kelimeleri tekrarlayıp duruyor, başına felaket isabet eden çoğu insanın gösterdiği ilk tepkiyi veriyor. Toprağı yumrukluyor yine birkaç dakika. Hıçkırıyor. Sonunda bağırmaktan kısılıyor sesi, dövünmekten bitap düşüp bırakıyor kendini.

Bulantısı geçer gibi oluyor sonra, sis perdesi dağılıyor yavaşça, kendine geliyor. Oturduğu banktan kıl kadar ayrılmadığını görüyor. Kırmızı sakallı adamın -saçları ve sakalı bembeyaz olmuş- sesini duyuyor yine farklı bir tonda.

"Bir şeyiniz yok ya Hanımefendi? Kızınız da iyi, çok şükür, ucuz kurtuldunuz lakin adam fena gömüldü direğe."

Merak, şaşkınlık ve kızgınlıkla lanetler okuyor adam. Karışık duygular içinde ve hatta bir parça da yüreğine su serpilmiş vaziyette bakıyor direğe toslayan siyah Şahin’e. Yıllar önce yine bu caddede karısıyla ciğerparesini altına alarak kendisinden koparan ölüm makinesini izlerken içinin yağları eriyor. Direksiyondaki cani durup yardım etmek, hastaneye yetiştirmek varken gaza basıp kaçmayı yeğlemişti. Polise verdiği plaka bir işe

yaramamış, otomobil ve sürücüsü ele geçirilememişti bunca yıl. O zamanlar caddelerde şimdiki gibi adım başı güvenlik kamerası bulunmuyordu. Yıkılmıştı adam, yüreği soğumamıştı senelerdir, şimdi ise gözlerine inanamıyor. Arkasına bakmadan kaçan caninin arabasının plakasındaki son üç rakamı kazımişti beynine, şairin dediği gibi mih gibi aklında tutuyordu. Şimdi direğin neredeyse yarısına kadar gömülen o siyah metal yığınının plakasına, hafızasındaki tazeliğini dipdiri koruyan o üç rakama bakıyor yine. Bu defa kaçmaya yeltenemiyor direksiyondaki vicdansız. Öldü mü, kaldı mı, umurunda değil, bakmaya tenezzül bile etmiyor. Acısının büyüklüğünden sadece otomobile ve plakadaki üç rakama odaklandığı için yıllar önce sevdiklerini ezip kaçan insaf yoksunu ile az önce direğe bindiren sürücünün aynı kişi olmayabileceği ihtimalini aklının ucundan bile geçirmiyor.

Kolundaki saatine bakıyor yeniden. *Ezan okunalı bir hayli olmuş. Geç kalacağım.*

Banktan kalkıyor ve birkaç cadde ötedeki Çarşı Camiine gitmek üzere aheste aheste atıyor adımlarını. Köşeyi dönüp caminin olduğu sokağa sapıyor. İleride çocuklar toplanmış bir şeye bakıyorlar, yerde uzunlamasına yatan bir siyahlığa. Birkaç adım daha yaklaşınca netleşiyor görüntü. Biraz

önce tedirgin bir şekilde adamın önünden geçen köpek bu... Çocuklar, bir kamyonetin çarpıp kaçtığını konuşuyor kendi aralarında. Kısa bir zaman diliminde gerçekleşen ikinci kaza... Önce üzülüyor, içini bir burukluk kaplıyorsa da hüznle baktığı köpeğe acıması çarçabuk geçiyor. Sevdiklerine kavuşabilmesi için kendisinin de o kapıdan geçmesi lazım, biliyor.

Gözlerinde belli belirsiz bir ışıldamayla “Darısı başıma.” diye mırıldanıyor. Sevdiklerine kavuşacağı günün hayalini kurarak yaşıyordu zaten durmadan.

Şiiri seviyor, hoşuna giden bazı mısraları ezberliyor ve hatta şimdi olduğu gibi bazen şiirlerle Rabbine yakarıyor da. Evet, yine dua maksadıyla diline pelesenk ettiği ünlü bir şairin iki mısraını tekrarlayarak camiye doğru yoluna devam ediyor:

“Ey sevgili / uzatma dünya sürgünümü benim.”

2002 YAZI

FATİH BAR

O yaz, hayatımızın en güzel mevsimi olarak başladı. Ben, Mert ve Umut için. Aynı mahallede oturan, aynı sınıfta okuyan, hatta aynı kıza—Ayşe’ye—gönül veren üç küçük arkadaştık. Ayşe sınıfın en çalışkanıydı. En güzeli de. Saçları örgülü, gözleri ela, yanakları gül pembesi. Gülümsediğinde çehresinde minik bir gamze belirirdi. Defteri çizgisiz, yazısı düz, ödevleri de tamdı. Kara tahta çözilemeyen sorular için Ayşe’ye emanet edilir, pamuk elleriyle tuttuğu beyaz tebeşir ışık saçardı sanki etrafa. Ayşe gülümsedi mi, içimden bir yerden bir şey düşmüş gibi olurdu. Ama bu sevgiyle başa çıkmak kolay mıydı? Onunla en çok konuşan Mert’ti. En çok mektup yazansa Umut. Tabii bir gün yazdıklarını vermeyi de umut ediyordu. Bense... onları izleyen bendim daha çok.

Okulun sonlarına doğru Mert, “Yeni döneme kadar Ayşe’den hiç bahsetmeyelim” dedi. Çünkü artık anlamak istiyorduk: Kimin duyguları daha sahici? Kim gerçekten seviyor? “Erkek sözü mü?” Üçümüz de başımızı salladık. Hatta çignenmemesi gereken kurallar koyuldu. 1) Yaz boyu kimse Ayşe’yle konuşmayacak. 2) Grupta Ayşe’den hiç söz edilmeyecek. 3) Bu kuralları kimse değiştirmeyecek. Boynumda asılı duran üçgen muska bu 3 kurala şahitlik etti. Ve o yaz -Ayşe’yi

konuşmamaya yemin ettiğimiz o yaz—Dünya Kupası başladı.

Maçlar okulun son günlerine denk gelmişti. Üstelik ders saatine. Türkiye-Brezilya maçı öncesi sınıfta inanılmaz bir şey oldu: Öğretmen sınıfa girip, “Haydi çocuklar, bugünkü ödeviniz: Türkiye’yi desteklemek,” dedi ve bizi eve gönderdi. Bir anda alkış kıyamet. Sıralar çekildi, çantalar kapandı. Ayak sesleri, itişmeler, tezahüratlar... Ama biz... Üç arkadaş biraz buruktuk.

*

Dünya Kupası boyunca mahallenin çocukları bizim evin bahçesinde toplanırdı. Sebebi bendeki futbol tutkusu olmalı. Bir de güneşte ısındıkça kokusu bütün mahalleye

yayılan yeni dünya ağacı. Babamın deyimiyle o meyvenin göz hakkı herkese helaldi. Bize gelecek çocukları tembihlemiştim: “Resim dersinden kalan sulu boyları, fırçaları getirin.” Fırçasını, boyasını kapan gelirdi. Alınlara ay yıldız, tüysüz yanaklara kırmızı beyaz dalgalı çizim. Hazırlıklar tamamlandığında yola koyulurduk. Yirmi, yirmi beş çocuk, kırmızı beyaz suratlarla... Mert geri saymaya başlardı. Boyu uzun, sesi kalındı. “Üç... iki... bir...” Hep bir ağızdan, ciğerimiz yettiğinde: “Ne Kosta Rika ne de Çin ne de Sambacı Brezilya... Duysun sesimizi şimdi dünyaaa!” Sesimiz önce sokağa, sonra tüm Mersin’e yayılırdı. Balkonlardan al bayraklar sallanırdı, bazı evlerin perdeleri aralanırdı, kimi babalar uzun Samsunlularla camdan bakıp gülümserdi. Bizse artık sokakların millî takımıydık. Kırmızı beyaz bir çocuk ordusu.

Ayşelerin evinin önünden de geçerdik. Bize çok uzak oturmazdı. Bahçesinde limon ağacı, camlarında panjur olan o iki katlı ev, bu minik orduyla tanışmalıydı. Mert, Ayşelerin sokağına girer girmez, asfaltın yakıcılığından bunalan orduyu diriltirdi: “Haydi haydi! Bu kadar mı be? Bu ne ses! Brezilyalılar güler lan size! Daha çok, daha çok! Ne Kosta Rika ne de Çin!” Tül perdeli balkonda bir hareketlenme. Önce saksıdaki fesleğen

belirir sonra Ayşe. İşte elinde küçük bir bayrakla bize eşlik ediyor. Tiz sesi minik ordunun içine karışıyor: “Ne de Sambacı Brezilyaaa!” O gülüş... o gamzeler... Mert ve Umut’a asla söyleyemezdim. Arkadaşlarımı yarı yolda bırakıyor hissiyle terden bedenime yapışan muskayı yokladım hemen.

O gece yatakta dönüp durdum. Bir sağ, bir sol. Bir sağ, bir sol. Ayşe’nin gülüşü... Hasan Şaş’ın mükemmel golü... Ayşe’nin gülüşü... İlhan Mansız’ın Roberto Carlos’a attığı efsane çalım... Ayşe’nin gülüşü. İlk maçı 2-1 kaybettik. Ama olsun. Ayşe’nin gülüşü...

*

2002 yazı tüm güzel mevsimlerin başlangıcı olarak devam ediyordu. Kosta Rika’yla berabere. Çin’i 3-0... Derken gruptan çıktık. Memleketi portakal çiçeği kokusu sarmıştı adeta. Ümit Davala, mohikan saç modeliyle çıktı sahneye. Onun golüyle Japonları devirdik. Hem de Atayurtlarında. Minik ordu boş durmuyordu tabii. Gittikçe kalabalıklaşıyor, yenisünya daha fazla çocuğa helallik veriyordu. Ayşe... Her defasında fesleğenlerin arasından belirirdi balkonda. Gülüşüyle onurlandırırdu bu küçük orduyu.

Çeyrek final günü gelip çatmıştı. Rakip Senegal. Herkes akşamı düşünüyor. ‘Maç ne olacak acaba... Kınalar

erteleniyor, camilerde milli takıma dualar ediliyor, esnaf erkenden dükkân kapatıyor. Onca hazırlık. Maç o-o bitti. Başladığı gibi. Hır gür içinde geçen doksan dakika. “Ne olacak şimdi?” dedim kendi kendime. Spiker beni duymuş gibi: “Şimdi altın gol kuralı devrede sayın seyirciler...” Nasıl yani. İlk golü atan kazanacak. Maçın sonunu beklemeden. Kalan dakikaları önemsemeden.

Aman Allah'ım... Ne heyecan öyle. Top bir o kalede, bir bu kalede. Derken... Beklenmedik anda, beklenmedik bir yerden... Ümit sağdan kesti ortayı. Top süzülüyor, süzülüyor, süzülüyor. İlhan... İlhan... İlhan! Samuray topuzlu İlhan Mansız öyle bir gol attı ki... Henüz dört dakika geçmişti maç bitti. Yarı finaldeyiz. Sevinç, çağrış, alkış... Mohikan ortaladı Samuray attı.

Biz de yerimizde duramadık tabii. Fırladık bayraklarla sokağa. Herkes dışarda. Memleket dışarda. Annem dışarda. Babam dışarda. Öğretmeni, bakkalı, işçisi... Ses kısılana kadar bağırıldı. Kollar ağrıyana kadar bayrak sallandı. Korna sesleri, tezahüratlar, marşlar... Saatlerce kutladık.

Peki ya Ayşe. Ayşe nasıl gülücük saçıyordur şimdi kim bilir. Ben, Mert, Umut... Sadece birbirimize bakıp, kikirdeyerek Ayşelerin evine doğru yürümeye başladık. Hatta koşmaya. Nefes nefese. Limon ağacının yanında durduk.

Bir gariplik vardı. Ayşelerin evi orada ama... Perdeler sökülmüş. Fesleğen gitmiş. Bir süre bekledik. Sonra biraz daha. Ayşe yoktu. Biraz daha bekledik. Evet Ayşeler yoktu. Komşularından öğrendik. Taşınmışlar. Taşınmışlar öylece. Bugün. Samuraylara inat, mohikanlara inat taşınmışlar.

Bu da Ayşe'nin altın golü olmalıydı bize. Beklenmedik anda, beklenmedik bir yerden. Ayşe'den. Bana, Mert'e, Umut'a. O gün orada limon ağacının yanında yeni kural koyuldu.

4) Kimse bu yaz hakkında konuşmayacak.

Boynumdaki muskayı yokladım. Yoktu yerinde. Koşarak eve gittim.

SEVİNEBİLİRSİN SUADA İŞTE YALNIZIZ

KEVSER ÖZDAMAR

Sevinebilirsin Suâda İşte Yalnızız, Hüseyin Ahmet Çelik'in eserlerinden ilki. Kitap, Tanpınar'ın Mahur Beste'sinden bir alıntıyla aralıyor ilk sayfaları: *"...Kapalı bir kutuya benzeyen bir hayatınız vardı. O kutuyu ben sizin için açtım..."* Ve bu alıntı, yazarın *"Fakat siz..."* değişimiyle son buluyor. Henüz kitaba giriş yapmadan dahi devamını doldurmamız gereken bir boşluk bırakıyor yazar bizlere. Bir pas atıyor okura, fakat siz, diyor, siz bu kutuda ne bulacaksınız kendinizden? İlk öykümüz, kitaba ismini veren öykü, Sevinebilirsin Suâda İşte Yalnızız, çok kıymetli yazar ve daima hocam Ömer Faruk Dönmez'in Hep Aynı Hikâye'sine selam göndererek başlıyor. Öykü boyunca da Dönmez'e atıflar devam ediyor; varoluşun üstünde açtığı yaralara, Sartre'a olan sitemlerine, insanlara olan kırgınlığına... Bu atıflarla hikâyenin başkahramanına olan yakınlığımız ve sempatimiz artıyor nitekim Dönmez'in üslubuna çok yakınsayan bir dille hemhâl oluyoruz. Haliyle Oğuz Atay rüzgarları esiyor bu öyküde sayfaların arasından. Hatta bir an için Suâda'yı küçük bir Olric zannediyoruz, böyle

yorumlamamak için aksi bir sebebimiz de yok nitekim. Sadece Suâda konuşmuyor ve bu suskunluğun sebebini de öykünün sonunda öğreniyoruz.

Sadece ilk öyküye mahsus olmamak kaydıyla *deliliğe övgü*'ler okuyoruz sayfalar boyunca. Delilik, Gogol'den Erasmus'a yüzlerce yazarın işlediği bir konu olmakla birlikte hâlâ güncelliğini yitirmemiş büyük bir ilham kaynağı. Hüseyin Ahmet Çelik de bu eserde ve bilhassa ilk öyküde bu kavramı edebiyatın olanaklarını kullanarak zekice bir üslupla hayata getiriyor. İroni, bilinç akışı, kelime dağarcığının zenginliği, eseri tek çırpıda

okunacak fakat üzerinde günlerce düşünülecek bir öykü haline getiriyor. Üstelik başkarakterin şu itirafları da dikkate şayan: deliliğin, insanın bir sabah uyanır uyanmaz aklını kaybetmesi olmadığını, adım adım sürece vakıf olduğunu, üzerine çevrilen gözlerin acıyan bakışlarını ve bu kabullenmişliğin insana yaşattığı bunalımı çok samimi serzenişler olarak okuyor ve başkarakter hepimizin bu durumdan en az bir parça taşıdığını söylemek istiyoruz. Bu kadar dışlanmışlığın, mahalledeki arkadaş grubuna bile dahil olamamışlığın, rüyalarda bile ezilmişliğin, şehirden kaçamamışlığın, umuda alışamamışlığın, bu karanlık sayfaların ardından hüznü bir son bekliyoruz fakat yazar burada da bizi ters köşe yapıyor ve Ömer Faruk Dönmez'in "Bir kalbi yoksa insan nereye gidebilir ki?" sözlerini tamamlayan o satırlarla hikâyeye son veriyor: "Bir kalbi varsa insan, yolunu asla kaybetmez."

Hemen arkasından gelen öykü, Elinde Bavulu, Dostoyevski'nin Öteki'sine selam göndererek başlıyor. Kahramanın kimlik arayışını, kişilik bunalımını ve bu krizleri bavulu eline alıp kaçmakla aşabileceğini zannetmesi, bizi öykünün trajik sonuna doğru sürüklüyor. Öykü boyunca merak unsurunun diri tutuşu da bu çarpıcı son ile vazgeçilmez bir

birliktelik gösteriyor. Hemen ardından gelen öykü Bahri Bey'in Ölüm Dediği, Elinde Bavulu ile birçok noktada ortak paydalar taşıyor: bu hikâyedeki çift kişilik yalnızlık ve ölüm temalarının da Elinde Bavulu'ndakinden aşağı kalır yanı yok.

Devamında gelen öykülerde de yalnızların ve sesi çok çıkmayanların, arayanların ve çoğu kez bulamayanların yaşamları anlatılıyor. Eve Dön'de tiyatro alegorisiyle fikirlerin içinde daima uyanık ve ayakta kalmak zorunda olan insanın isyanını; Masaldan Önce'de isimsiz ve cisimsiz bir aşığın hüznü saatlerini; Ben Güneyli Çocuk Arkadaşım, Ben Güneyli Çocuk'ta ölüm olgusunun envai çeşitte vuku buluşunu ve insanın kıyametinin yine insanın son nefesinde olduğunu; Yalnızlıktan Sûretler'de insanı yıkabilecek tek ve kesin düşmanın yine kendi zihni olduğunu; Zindan İki Hece'de Necip Fazıl'a hususi bir selamı; Yaşım Kırk'ta insanın kırk yıl arayıp da bir günde bulabileceği dönüm noktalarını; Bir Körün Elleri Ellerimde'de yıkıcı bir ayrılığı; Biri Buldu Biri Aradı Biri Kaybetti'de tıpkı öykünün ismindeki gibi arayanı, bulanı ve kaybedeni, kaçanı ve yazdıkları/yaşadıkları/yaşananları vicdanında taşımaktan imtina edenleri işliyor. Zindan İki Hece'de pencerenin dilinden söylenmiş "Sert, nemli, kara

bir duvar olmayı yeğlerdim.” sözleri, asılsız umutlara vesile olmanın utancını dile getiriyor ki bu da bize yazarın ne kadar ince bir düşünceyle bu eseri kaleme alıp sunduğunu tekrar hatırlatıyor. Bu kadar yitik yaşamın arasına kendinizinkini de sıkıştırabileceğinizin farkındalığı ve bu kapsayıcılığa minnet duyguları içinde okuyacağınıza emin olduğum bu eseri bir kez elinize aldıktan sonra kitaplığınızın en özel köşesinde barındıracağınıza kuşkum yok.

ÖYKÜMEN KÜTÜPHANE

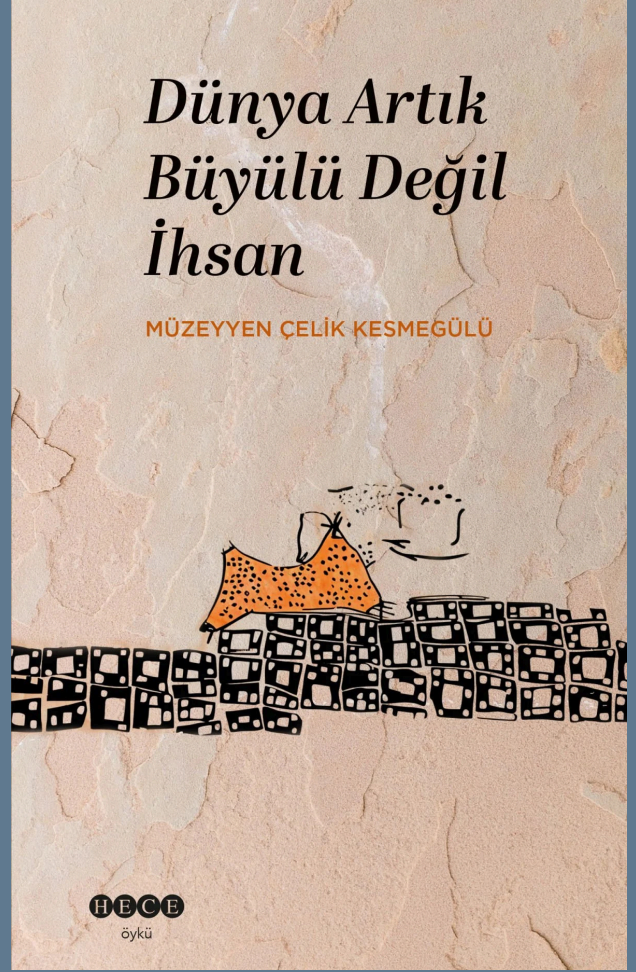
HAZIRLAYAN:
YAKUPHAN GÜLEÇ

Müzeyyen Çelik, Dünya Artık Büyülü Değil İhsan

Müzeyyen Çelik Kesmegülü öyküleri insanı derin bir perspektiften ele almaktadır. Hırsızlar, köylüler, âşıklar, kavuşabilenler, kavuşamayanlar, aile babaları, bebekler ve hatta bir embriyo, öykülerin kahramanı olur. Bir Tekel dükkânına da uğrar, bir cinci hocanın dizinin dibinden de geçer. İhtiraslardan beslenir, dipsiz ezginiliklerle boğuşur. Hayatın olur olmaz durumlarını farklı gözlerden görmekte ve taşra, şehir yaşamı, ev gibi mekânlarda dönüşen insanı ortaya çıkarmaktadır. İnsan hâllerini bazen fantastik bir dünyayla iç içe vermekte, zaman zaman distopik denemeler yapmakta ama bir ayağını gerçekten hiçbir zaman kaldırmamaktadır. Ele aldığı konularda geçmişten kopmaz, geleceğe bakar ama en çok çağına tanıklık eder. Mitler, inanışlar, ideolojik tavırlar, anlık değişen hayatlar ve toplum eleştirisi her öyküsünde rastlanan unsurlardır. Sade, ağdasız, günlük yaşamdan bir dil tercih eder. Kısa, kesin ve net çizgilerle anlatımını zenginleştirir.

(Tanıtım Bülteninden)

Müzeyyen Çelik, *Dünya Artık Büyülü Değil İhsan*, Hece Yayınları

Bahriye Çeri, İstanbul Edebiyat Haritası

Haritalar bir şehirde yalnızca yolları değil, zamanın ve hafızanın izlerini de gösterir.

Önünden öylece geçtiğimiz bir apartmanda bir zamanlar hangi şairin yaşadığını, unutulmaz romanların hangi evlerde filizlendiğini, kalbimize işleyen dizelerin hangi pencerelerden bakılarak yazıldığını ve bir öğleden sonra köşe başındaki kahvede hangi edebiyatçıların buluştuğunu ancak kültürel mirasın izinden giden çalışmalar ortaya koyabilir. Çünkü bir şehri sadece adımlarla değil, kelimelerle de dolaşırız. İstanbul Edebiyat Haritası, okuru yazarların izinde; Suriçi'nden Beşiktaş'a, Şişli'den Beyoğlu'na, Boğaziçi'nden Üsküdar'a, Kadıköy'den Adalar'a uzanan zengin bir edebiyat yolculuğuna çıkarıyor.

Yüzlerce adresin izini sürerek titiz bir araştırmanın ürünü olan bu kitap; mektuplar, biyografiler, anılar ve unutulmuş röportajlar aracılığıyla kentin edebiyatla yoğrulmuş belleğini ortaya koyuyor. Nâzım Hikmet'in Beyoğlu'ndaki dairesinden Suat ermiş'in Şişli'deki evine, Selim İleri'nin dünyaya gözlerini açtığı Kadıköy'deki apartmandan Halide Edip'in Milli Mücadele'ye katılmak üzere saklandığı tekkeye kadar birçok özel mekân bu haritada bir araya geliyor.

Bahriye Çeri, İstanbul Edebiyat Atlası, Masa Kitap

Sadece yazarların yaşadığı evleri değil, edebiyatın sosyal ve kültürel buluşma noktalarını da kapsayan bu çalışma, okurlar için hem bir edebiyat rehberi hem de geçmişin gölgeleriyle bugünün merakını buluşturan özel bir hafıza atlası. İstanbul Edebiyat Haritası; edebiyatın mekânla kurduğu bağı görmek ve şehri yeniden okumak isteyenlere zaman, edebiyat ve şehir üçgeninde benzersiz bir keşif çağrısı yapıyor.

Metin Özdamarlar, Yıldızlara Yakın

Zor koşullarda büyüyen Mustafa, hayallerinin peşinden gittiği zorlu yolculukta yolunu aydınlatan yıldızlardan ilham alır. Bu yıldızlar kimi zaman bir kaplumbağalı anahtarlık olarak çıkar karşısına, kimi zaman bir komşu, bir manav, bir dost...

Yolunun üstünde parıldayarak duran bu yıldızların isimlerini küçük mavi defterine tek tek not almaya karar verir. Böylece zamanı geldiğinde onların varlığını takdir edebilecektir.

Artık nihayet büyüdüğünde parlama sırası ona gelir!

Acaba o kimlerin hayatındaki yıldız olacak, kimlerin yolunu aydınlatacak?

Yıldızlara Yakın, iyiliğin, emeğin, dayanışmanın sesinin yükseldiği, göğsünüzde bir Kutup Yıldızı gibi taşıyacağımız, unutulmaz bir roman...

(Tanıtım Bülteninden)

Metin Özdamarlar, Yıldızlara Yakın, Timaş İlk Genç Yayınları

Öykümen Sözlük

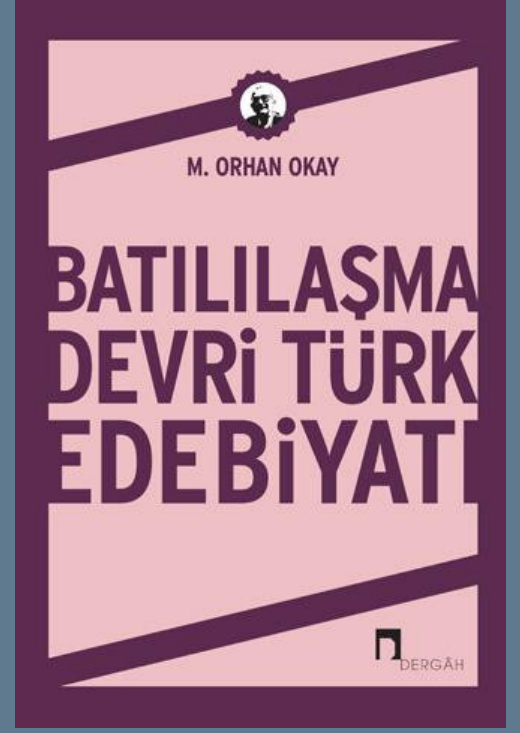
HAZIRLAYAN:
EZGİ DALAN

yunus emre çavuş

EDEBİYAT

“Edebiyat kelimesi, söz ve kavram olarak Türkçede Tanzimat’tan sonra kullanılmaya başlamış veya hiç değilse bu tarihten sonra gittikçe yaygınlık kazanmıştır. Bu Döneme kadar aynı yahut biraz daha farklı anlamda ‘edep’ kelimesi kullanılmaktaydı. Ancak divan edebiyatı hemen tamamen nazımdan ibaret olduğundan ‘edep’den ziyade aynı mânayı karşılayan ‘şiir’ kelimesi tercih edilmekte ve edebiyatı ifade için yeterli görülmekteydi. 1860’lardan sonra yaygınlaşan ‘edebiyat’ kelimesi ise, bu yıllarda çeşitli bilim alanları için Fransızca’dan tercüme yoluyla Osmanlıca’ya kazandırılan birtakım terimlerle aynı yapıda olduğunu düşündürmektedir: Lisaniyat, arziyat, ruhiyat, içtimaiyat gibi. Buna göre edebiyat kelimesinin Fransızca ‘Littérature’ veya ‘belles letters’ karşılığı olarak uydurulduğu tahmin edilebilir. O zamana kadar Arapça’da bu anlamda kullanılmış böyle bir türevin bulunmaması da bu tahmini desteklemektedir.”

*Orhan Okay, Batılılaşma Devri Türk Edebiyatı,
Dergâh Yayınları*

VAROLUŞÇULUK

“Varoluşçuluğa göre varoluş, insanın özgül olma biçimidir. Varoluşçuluğun temellerini atmış olan gizemci Kierkegaard’a göre varoluş, başkaca her türlü varoluştan bağımsız olarak insanın evrendeki yalnızlığını dile getirir. Varoluşçuluğun kurucusu sayılan Martin Heidegger’e göre gerçekten varoluş sadece insandır ve insanın özü varoluşundadır. Böylelikle Heidegger, varoluşu varlığa indirgemekle varoluşçuluğun en büyük yanılgılarından birinin kapısını ardına kadar açmış olur. Fransız varoluşçusu Sartre bu kapıdan rahatlıkla içeri girer ve varoluş, varlıktan öncedir. Ona göre varoluş, sınırsızca özgür bir kendi kendini gerçekleştirme’dir; demek ki varoluş bir belirlenmemişlik’tir, insan varoluşunu kendi kurar, kendi kendini belirler, kendini nasıl yaparsa öyle olur. İnsan kendi kendini varlaştıran tek ve biricik varoluştur.”

*Orhan Hançerlioğlu, Felsefe Sözlüğü,
Remzi Kitabevi.*

DÂRÜ'L-BEDÂ'İ

Her şeyi koştur koştur yaşadığım günlerdeyim. Son birkaç yıla baktığım zaman yürümeyi unuttuğumu fark ediyorum. Kendime durup soluklanma hakkı bırakmadan, koşturmanın arasından kafamı kaldırıp etrafa bakmadan yaşayıp geçiyorum. Şu an bile bu yazıyı yazmak için koşturarak geldim. Her zaman yapılacak çok şey var. Zihnimde alt alta dizilmiş yapılacaklar listesi uzanıyor, defterde tuttuklarım yetmeden zihnimi de doldurup boşaltıyorum madde madde. Biliyorum gün sonunda o maddeler bitecek ve ben nihayetinde ben olacağım. Koşmayı birkaç dakikalığına bıraktığım o anlardan birinde kırmızı boyalı geleneksel çay tabağı althığıyla sunulmuş bir çay içiyorum. Kim ne derse desin en güzel çay, kahvehane çayıdır.

Şu an, içerisinde bulunduğum tam şu anda çocukluğumun geçtiği mahalledeyim. Bu mahalleden çikalı, büyüyeli çok oldu. İlkokulu burada okudum. Şimdi okudukça bitmeyen her şeyin bir üstünün olduğu o eğitim kademelerinden birindeyim. Kısacası, bu mahalleye gelmeyeli çok uzun zaman oldu. Ben bir yerlerdeyim, hep bir

koşturma halinde bedenimi oradan oraya sürükleyip duruyor sözde yaşam meşgalesine kapılıp gidiyorum. Ben bir yerlerdeyim orası kesin de rüyalarım neden buralarda? Durup mantıklıca düşündüğümde kendimi burada görmeyi anlayamıyorum. Geriye döndüğümde delicesine mutlu olduğum anlarım yok buralarda. Üstelik çok açık bir şekilde mesaisine başlayan devlet memuru gibi haftanın dört günü, vurgulayarak geceleri, buralardayım. Bedenim büyüüp bir yetişken olurken çocuk halim neden gerilerde kalıyor anlayamıyorum da doğrusu. Çocukken her şeyin daha güzel olması hakkında bazı şüphelerim var. Pek de öyle değildi sanki.

Rüyalarımda ilkokulu okuduğum okuldayım. Burada branşımın olmamasına rağmen işe başlıyorum, öğretmenim. Öğretmen olmuşum. Şu an olduğum şeyden ne kadar da uzak. Okul bahçesindeki yüksek kaldırımında, koridorlarda dolaşıyorum. Birinci sınıfa başladığım sınıf hâlâ aklımda, rüyalarımda o sınıfın yerini buluyorum. O sınıfa giriyorum, öğretmen oluyorum. Okulun arka kapısından aşağıya büyük taşlarla kaplı o küçük yokuştan aşağıya iniyorum. Küçük ayaklarımla bastığım o eğri büğrü taşların dokusunu hissediyorum. Bir öğlen sıcağında o bayırdan aşağı inerken buluyorum kendimi. Şu an olduğum, belki şu anda oturduğum yere geliyorum. Bu taşlar o taşlar değil, her yer aynı ama her yer restore edilmiş. Her şey çok daha güzel görünmesine rağmen, her şeyin yabancılaşmasına rağmen hâlâ tanıdık bir şeyler yakalıyorum. Nedir bu geleneksel edebiyatçılar gibi eskiye selam sevda? Özlediğim hiçbir şey yok buna eminim. Sesim tam şu noktada kalemimin savruluşuyla sinema oyuncularının derin, gizemli, edebi tonuyla zihnimde yankılanıyor. Durdurmuyorum, içten içten, içime içime konuşturuyorum kendimi.

Tam karşımda bir ev, tarihi bir konut var. Eskitilmiş ama dikkat çekiyorum bilerek eskitilme detayı verilmemiş yılların dokunuşuyla parça parça boyası silinmiş yeşil kapılı, kırık camlı bir ev var. Evin duvarı var ama bir o kadar da yok. Üç eğri tahtanın üzerine çapraz konulmuş tahta parçaları evin duvarının bir kısmını oluşturuyor. Sıvası öyle aşınmış ki temeli güngibi ortada kalmış. Muhtemelen bölgedeki diğer evler gibi sahibi olmadığı, tarihi eser konumunda görülen ve bir yerlerde -çok gizli bir yerlerinde- gömü saklanmış o evlerden. Bulanık gözlerim üzerinde eğreti duran resmi tabelayı okuyamıyor. Muhtemelen bir medrese, bir ev. Tarihin bilmem kaçınıcı yüzyılında yapılmış, bilmem kaçınıcı yüzyıldan beridir kullanılmıyor. Ben çocukken de boştu bu ev. Kişisel tarihim, şehir tarihini doğruluyor. Hemen yanımda gerçekten de tarihi bir cami var. Restoresi yeni, sıvalı duvarları bembeyaz. Yağmur yağarken avluda koşuran çocukların ellerinden, ayaklarından; yetişkinlerin arınmak bilmeyen günahlarından henüz kirlenmemiş.

Bir yerdeyim. Biliyorum burası çocukken geldiğim, ince uzun pipetin içinde leblebi tozu satın aldığım, yıldızlı oyuncaklar, boncuklu kalemler, şekerli uzun jelibonlar yediğim o yer. Yıldız Kumbara. Ve de üç dört dükkânın toplamı. Öyle bir yerdeyim. Her masada bir fesleğen var. Avluda eğri taşların üzerinde zıplarken yeri boylayan çocukluğum, ilk aşkının kafasına taş atan küçüklüğüm, masanın birinde fesleğenin kokusu parmaklarına sinsin diye yaprakları okşayan bir benliğim, başka bir masa da elinde defter kalem masaya yığıldığı kitaplarla otururken koşturan gençliğim, tarihi bilmem kaç yüzyıllık yapıların arasında düğün çekimine gelen yetişkinliğim ve de musalla taşının üzerinde boylu boyunca uzanan bedenim var. Öyle bir yerlerdeyim.

Ezgi Dalan

*“Savaşta büyük zulme uğradınız. Zalimleri
affedip affetmemekte serbestsiniz. Ne
yaparsanız yapın, ama soykırımı
unutmayın. Çünkü unutulmuş soykırım
tekrarlanır.”*

Aliya İzzetbegović

MEVSİMLİK ÇEVİRİM İÇİ ÖYKÜ DERGİSİ
ÖYKÜMEN